

Jász-Nagykun-Szolnok Megye
Gazdasági és Foglalkoztatás Fejlesztési Stratégiája

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Foglalkoztatási Fórum .../2017. (X.24.) számú
határozatával elfogadott, 1. számú módosításokkal
egységes szerkezetbe foglalt
dokumentum

Tartalom

BEVEZETÉS.....	4
1.Tervezési Környezet.....	6
1.1. Az Európai Unió 2020 stratégiája.....	6
1.2.Magyarország foglalkoztatáspolitikai célkitűzései 2014-2020	8
1.3.Jász-Nagykun-Szolnok megyei irányelvek	9
A Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság fejlesztési javaslatai.....	12
Humán erőforrás terület	12
Infrastruktúra, munkakörnyezet.....	12
2. Gazdasági helyzetelemzés, várható beruházások.....	20
2.1. A megye gazdasági jellemzői	20
2.2. Tervezett beruházások alakulása	24
3. A megye munkaerő-piaci folyamatai	26
3.1. Demográfiai folyamatok	26
3.2 A lakosság képzettsége.....	27
3.3 Munkaerő állomány gazdasági aktivitása.....	28
3.4 A foglalkoztatás szerkezete	29
3.5 A munkanélküliség alakulása	30
3.6 Területi különbségek.....	31
4. Helyzetfeltáró kutatás összefoglalója.....	33
4.1. Kutatási módszer.....	33
4.2. Kutatás eredményeinek megállapításai, összefüggései a munkavállalói körben.....	34
4.3. Kutatás eredményeinek megállapításai, összefüggései a munkáltatók körében.....	44
5. SWOT analízis	56
6. Jövőkép, célrendszer, fejlesztési prioritások.....	59
6.1. Jövőkép.....	59
6.2. Stratégiai célok, fejlesztési prioritások, horizontális szempontok.....	60
6.3. Jász- Nagykun- Solnok megye gazdasági, foglalkoztatási stratégiai céljai, kiemelt prioritások szerint 2016-2020 között.....	60
7. Prioritások operatív projektterv szintű részletes bemutatása	61
7.1 Képzési, szakképzési szint fejlesztése (P1)	61

7.2.	Munkaerő-piaci szolgáltatások fejlesztése (P2).....	66
7.3	A munkába állást segítő háttérszolgáltatások fejlesztése (P3).....	69
7.4.	Befektetés-ösztönzés (P4)	73
7.5.	Beruházáshoz kapcsolódó humánerőforrás biztosítása (P5)	77
7.6.	Önfoglalkoztatóvá válás ösztönzése (P6)	79
7.7.	Megyei és helyi paktum tevékenységek összehangolása (P7)	83
8.	Munkaerő-piaci programok Jász-Nagykun-Szolnok megyében.....	87
8.1.	Rendelkezésre álló források és vállalatok	87
8.2.	Szolnok Megyei Jogú Város stratégia dokumentumaihoz való illeszkedés.....	89

BEVEZETÉS

Jelen foglalkoztatási stratégia célja, hogy iránymutatást adjon a munkaerő-piaci szereplők részére a megye foglalkoztatási színvonalának növeléséhez, a munkanélküliség mérsékléséhez, a munkavállalási aktivitás fokozásához Jász-Nagykun-Szolnok megyében. Összefoglalja a megyei foglalkoztatási partnerség fejlesztési elképzeléseit, azok megvalósítására tervezett beavatkozásokat. Megfogalmazza azokat a célokat, amelyek jellemezni fogják a megye jövőjének foglalkoztatási arculatát.

A különböző fejezetek kidolgozásával átfogó képet szeretnénk nyújtani a stratégia készítésének egyes fázisáról.

Az első fejezetben a tervezési környezetet mutatjuk be. A fejezet célja, hogy a megyei szinttől az Európai Unió szintjéig bemutassa azokat a dokumentumokat, amelyek a megyei gazdasági és foglalkoztatási stratégia kialakításához iránymutatást adnak. Ebben a részben elemeztük azokat a dokumentumokat, (munkaerő-piaci, területfejlesztési, szakképzési) amelyek közvetlen kapcsolatban vannak a stratégia céljaival, azzal a szándékkal, hogy a már kidolgozott megyei programokhoz, valamint elindult fejlesztésekhez kapcsolódni tudjunk.

A második fejezet Jász- Nagykun- Solnok megye gazdasági jellemzői mellett a munkáltatók körében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal által végzett prognózis felmérés eredményeit tartalmazza, kiemelve a közeljövőben várható munkaerő-igényeket. A tervezett kiemelt beruházások ismerete hasznos információval szolgál az elkövetkezendő időszak feladatainak meghatározásához, mely a soron következő támogatói döntések függvényében jelentősen bővülni fog.

A harmadik fejezet a megye munkaerő-piacának jelenlegi állapotát és a múltbeli folyamatokat, tendenciákat vizsgálja. A demográfiai folyamatok, a lakosság képzettsége, a munkaerő állomány gazdasági aktivitása, a foglalkoztatás szerkezete és a munkanélküliség alakulása komplexen jellemzik a térség munkaerő-piacát.

A negyedik fejezetben a helyzetfeltáráshoz hivatalos adatok és dokumentumok alapján végzett elemzéseket egészítjük ki a munkáltatók és munkavállalók körében végzett kérdőíves felmérések eredményeivel.

Az ötödik fejezet a Paktumszervezet tagjaival közösen kialakított SWOT analízist tartalmazza a megye foglalkoztatási helyzetét jellemző erősségek, gyengeségek valamint a lehetőségek és veszélyek feltüntetése által.

A hatodik fejezet a helyzetelemzés, munkáltatói, munkavállalói szükségletfelmérés és a SWOT analízis alapján megfogalmazott stratégiai célokat tartalmazza. A stratégiai célok

alapelve a keresletorientált megközelítés volt. A jövőkép egyaránt tartalmaz a gazdaságra, oktatásra és a lakosságra vonatkozó víziókat.

A hetedik fejezet a stratégiai célok megvalósulásához tervezett beavatkozásokat, illetve intézkedéseket tartalmazza, mely szerkezetében is mutatja a stratégiában foglaltak megvalósításához kapcsolódó prioritásokat. Az operatív projekttervek egységes szerkezetben mutatják be a tervezett intézkedések indokoltságát, célját, az érintett célcsoportot, az intézkedés keretében végzett tevékenységeket, a megvalósításban együttműködő partnereket. A horizontális célokhoz való hozzájárulást is bemutattuk, valamint meghatározásra kerültek az egyes tevékenységekhez hozzárendelhető források is a támogatott paktum projekt jelen állapota szerint.

A nyolcadik fejezetben olyan forrástérképet tartalmaz, amelyben azokat a projekteket és hozzárendelt forrásokat, illetve elvárt eredményeket gyűjtöttük össze, amelyek hozzájárulnak a megye foglalkoztatási szintjének növekedéséhez. Külön kitértünk arra, hogy jelen stratégia hogyan illeszkedik Szolnok Megyei Jogú Város stratégiai dokumentumaihoz, illetve annak jelen állapot szerinti elképzeléseihez.

A stratégia összeállítása során végig figyelembe vettük a Támogató által kiadott útmutatókat és ajánlásokat, valamint a stratégia egyes munkaváltozatainak társadalmasítása során érkezett véleményeket, észrevételeket, melyeket beépítettünk az elkészült dokumentációba. A stratégia mellett Megvalósíthatósági Tanulmány is készült, amely 2 dokumentum együtt teljes részletezettséggel mutatja be Jász-Nagykun-Szolnok megye foglalkoztatási terveit a rendelkezésére álló források hatékony felhasználása által.

A megalkotott stratégia egy olyan széleskörű partnerségi hálózat – 33 tagból álló Paktumszervezet - sikeres együttműködésének eredménye, akik közös küldetésüknek tekintették egy olyan dokumentum összeállítását, mely átlátható és reálisan megvalósítható célokat határoz meg olyan eszközök alkalmazásával, melyekhez hozzárendelhető források állnak rendelkezésre a pályázati projektben.

1.Tervezési Környezet

1.1. Az Európai Unió 2020 stratégiája

Európa a hosszú távú kihívásokra (erőforrások szűkössége, lakosság öregedése, globalizáció) olyan intézkedéseket kíván megvalósítani, amelyek biztosítják az intelligens, fenntartható és inkluzív gazdaság kialakulását, amelyben magas a foglalkoztatottság és a termelékenység és a társadalmi kohézió.

Eszerint az Európa 2020 három, egymást kölcsönösen megerősítő prioritást tart szem előtt:

- Intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása
- Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékony, környezetbarát és versenyképes gazdaság
- Inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

Az EU 2020-ig tartó kiemelt céljai az alábbiak:

- A 20-64 évesek legalább 75%-ának munkahellyel kell rendelkeznie
- Az EU GDP-jének 3%-át a K+F-re kell fordítani
- Teljesíteni kell a -20/20/20- éghajlat-változási/energiaügyi célkitűzéseket (ideértve megfelelő körülmények között a kibocsátás 30%-kal történő csökkentését)
- Az iskolából kimaradók arányát 10% alá kell csökkenteni, és el kell érni, hogy az ifjabb generáció 40%-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel
- 20 millióval csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok számát.

E célok a Bizottság szándéka szerint kapcsolódnak egymáshoz, és az átfogó siker szempontjából döntő jelentőségűek. Annak érdekében, hogy valamennyi tagállam saját helyzetéhez adaptálja az EU 2020 stratégiát, az Unió célkitűzéseket nemzeti szintre lebontva a növekedés három prioritását figyelembe véve széleskörű fellépéseket tehetnek. Az EU a 2020 stratégiájának megvalósítását segítő iránymutatásokat az EU Tanács elfogadta, amelynek 1-6 pontja a gazdaságpolitikai, 7-10 pontja a foglalkoztatáspolitikai iránymutatásokat tartalmazza.

A foglalkoztatáspolitikai iránymutatások:

7. iránymutatás: A munkaerő-piaci részvétel növelése és a strukturális munkanélküliség csökkentése
8. iránymutatás: A munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, képzett munkaerő, a munkahelyek minőségének javítása és az egész életen át tartó tanulás ösztönzése
9. iránymutatás: Az oktatási és képzési rendszerek teljesítményének javítása minden szinten, valamint a felsőoktatásban résztvevők számának növelése
10. iránymutatás: A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

Az Európai Bizottság hét specifikus ajánlást adott ki Magyarország számára annak érdekében, hogy segítse az ország gazdasági teljesítményének javítását. Az ajánlások a következő területekkel foglalkoznak, melyek közül a 4. számunkra kiemelt fontossággal bír:

1. Fenntartható államháztartás
2. Pénzügyi ágazat
3. Adórendszer
4. Munkaerőpiac és szegénység

Magyarországon a foglalkoztatás aránya alacsony, a munkaerő-piaci részvétel aránya pedig az egyik legalacsonyabb az Európai Unióban. A munkanélküliség szempontjából a legveszélyeztetettebb csoportot az alacsony végzettségű munkavállalók, a fiatalok, a nők – különösen az anyák –, valamint az idősebbek jelentik. Magyarországnak javítania kell a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat működését, továbbá elő kell segítenie az aktív munkaerő-piaci intézkedések és az egész életen át tartó tanulás térnyerését. A szociális helyzet továbbra is romlik: a népesség 30%-át fenyegeti az elszegényedés és a társadalmi kirekesztés veszélye, és magas az aránya azoknak, akik súlyos anyagi nélkülözéssel néznek szembe. A szegénység továbbra is aránytalanul sújtja a hátrányos helyzetű területeket és közösségeket, különösen a romákat. Erre a problémára sürgősen választ kell keresni a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia segítségével.

5. Üzleti környezet
6. Oktatás

Magyarország ugyan bizonyos mértékben sikereket tudott felmutatni az utóbbi évtizedben az iskolai lemorzsolódás csökkentése terén, de ez a tendencia 2011-ben megfordult. Félelmek fogalmazódtak meg a tekintetben is, hogy a felsőoktatási rendszer most folyó reformja javítja-e a hátrányos helyzetű fiatalok felsőoktatásban való részvételét. Magyarországnak intézkedéseket kell hoznia ezeknek a kérdéseknek a megoldása érdekében.

7. Energia és közlekedési ágazat

1.2. Magyarország foglalkoztatáspolitikai célkitűzései 2014-2020

Tekintettel az ország foglalkoztatás terén tapasztalható jelentős elmaradására, valamint figyelembe véve a demográfiai trendeket, a Kormány legfontosabb gazdaság- és fejlesztéspolitikai céljának a foglalkoztatás bővítését tűzte ki. Ez összhangban van az uniós célkitűzésekkel is, hiszen az Európa 2020 stratégia keretében kitűzött egyik fő uniós cél a foglalkoztatás növelése, és 2020-ra a 20-64 éves népesség körében 75%-os foglalkoztatási ráta elérése az EU-ban.

A magyar Kormány középtávú célja az uniós foglalkoztatási célkitűzéssel való konvergencia, és egy modern, versenyképes, rugalmas hazai munkaerő-piac, ahol:

- számottevő munkahelyteremtés valósul meg az elsődleges munkaerő-piacon,
- megfelelően képzett versenyképes munkaerő áll rendelkezésre,
- gyors és hatékony munkaerő-piaci státusz-váltások valósulnak meg,
- a munkanélküliek és inaktívak elhelyezkedését hatékony, személyre szabott munkaerő-piaci szolgáltatások segítik,
- a leghátrányosabb helyzetűek számára átmeneti foglalkoztatási lehetőségek állnak rendelkezésre,
- a munkaerő-piaci szereplők a változásokhoz rugalmasan tudnak alkalmazkodni,
- a foglalkoztatási formák és képzési utak figyelembe veszik az egyéni élethelyzeteket.

Mindehhez hazai szinten mind a munkaerő kereslet bővítésére, mind a munkaerő kínálat mennyiségi és minőségi fejlesztésére szükség van. A kereslet élénkítése elsősorban a gazdaságpolitika, gazdaságfejlesztés eszközeivel érhető el, míg a munkaerő aktiválása és foglalkoztathatóságának javítása a foglalkoztatáspolitikai egyik legfőbb feladata.

Specifikus célok:

- A munkanélküliek és inaktívak munkába állásának ösztönzése.
- A fiatalok aktiválása, munkába állásuk ösztönzése és foglalkoztathatóságuk javítása.
- A munkaerő-piaci szolgáltatások hatékonyságának és minőségének javítása.
- A munkaerő versenyképességének javítása.
- A gazdasági igényekhez igazodó szak- és felnőttképzési intézményrendszer kialakítása.
- A vállalatok alkalmazkodóképességének javítása.
- A szociális gazdaság fejlesztése.

1.3.Jász-Nagykun-Szolnok megyei irányelvek

1.3.1. Munkaerő- piac

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal által elkészített megyei munkaerő-piaci irányelvek az országos célkitűzésekhez igazodva, éves szinten határozzák meg a munkaerő-piaci problémák kezelése érdekében megtenni kívánt intézkedéseket. Ebben kiemelt szerepet kap a tartós munkanélküliség csökkentése, a fiatalok munkaerő-piaci integrációjának segítése, a közfoglalkoztatásban résztvevők versenyszférába történő átlépésének segítése. Az eredmények elérését hazai és Uniós forrásokból egyénre szabott támogatási eszközök segítik. Továbbra is kiemelt szerepe van a befektetés, az új munkahelyek teremtése ösztönzésében való közreműködésnek. Új elemként jelenik meg a helyi és térségi együttműködés erősítése, a foglalkoztatási paktumok kidolgozásában és megvalósításában való aktív részvétel.

1.3.2. Szakképzés

A megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság által kidolgozott és minden évben aktualizált irányelvek számos információt tartalmaznak a megyében működő szakképzés rendszeréről a beiskolázás irányáról és arányáról. A szakképzés rendszere 2016. szeptember 1-jével jelentősen megváltozott. Az országban 44 szakképzési centrum jött létre. Megyénként legalább egy és legfeljebb három. Jász-Nagykun-Szolnok megyében jelenleg három szakképzési centrum összesen 19 tagintézménnyel működik. A megyei szakképzési centrumok nappali és felnőttoktatásban érettségi előtt és után is biztosítanak szakképzést. A Centrumokban a felnőttoktatás keretein belül esti munkarendben is folyik szakképzés, ahol a második szakképesítés megszerzésére történő felkészítés térítésmentes. Felnőttképzési szerződés alapján, iskolarendszeren kívüli képzés is folyik a tagiskolákban.

A három megyebeli szakképzési centrum tagintézményei valamennyi szakképzéshez kapcsolódó intézménytípusban lát el alapfeladatot:

- szakiskola
- szakközépiskola
- szakgimnázium
- szakgimnázium 5 évfolyammal, nyelvi előkészítővel, angol-magyar két tanítási nyelvű,
- gimnázium
- Szakképzési Hídprogram
- kollégium.

A 3 szakképzési centrum összesen 28 ágazatban kínál lehetőséget azoknak a diákoknak, akik szakgimnáziumi képzésben szívesen tanulnának. A Karcagi SZC 8 tagintézménye 24 ágazatban, a Szolnoki Műszaki SZC 6 tagiskolája 17 ágazatban és a Szolnoki Szolgáltatási SZC 5 tagiskolája 18 ágazatban jogosult beiskolázásra.

A széleskörű képzési lehetőség ellenére a demográfiai folyamatok miatt nem lehet megyei szinten tanulói létszám növekedésére számítani. Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2010-ben 16809 diák tanult a szakképzésben, amely öt év alatt 33%-kal csökkent. Szakközépiskolai és a szakiskolai képzésben 2015-ben már csak 11157 fő vett részt.

1.3.3 Munkaerő-piaci prognózis, összefoglaló

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által a 2016 őszi munkaerő-piaci prognózis felmérés során felkeresett vállalkozások jelentős része évek óta részese a felmérésnek. A bevont cégek által kialakított minta reprezentatív, az a gazdaság szinte minden ágát felöleli, a vállalati méret pedig a mikrovállalkozásoktól a nagy multinacionális vállalatokig terjed. A kormányhivatal munkatársai 162, a GVI alkalmazottjai 79 céget kerestek meg, így összesen 241 kitöltött kérdőív állt rendelkezésre.

A vállalkozások üzleti helyzete saját meglátásuk szerint az előző évhez képest javult, 2017-re a pozitív tendencia folytatását várják. A válaszadók többsége végrehajtott valamilyen típusú beruházást 2016. I. félévben, 2017-ben pedig (a nagyobb válaszadási bizonytalansággal együtt) nőni fog a beruházási hajlandóságuk.

A cégek megkérdezéskori kapacitás-kihasználtsága az előző évnél kicsivel magasabban alakult, megközelítette a 84%-os kihasználtságot, ez az országos átlagnak megfelelő érték. A nem teljes kihasználtság okát legfőképp a belföldi megrendelések hiányában látták (43%-os súllyal), de magas súllyal szerepelt a szakképzett munkaerő hiánya is (12,4%), és a munkavégzés szezonális jellege vélhetően a felmérés év végi időpontjából adódóan (10,2%).

A válaszadó cégek statisztikai állományi létszáma a megkérdezéskor 1,2%-kal volt magasabb, mint a megelőző év végén. A létszám 2017 szeptemberéig várhatóan tovább fog emelkedni valamivel gyorsabb, 1,8%-os mértékben. A növekedés arányát tekintve a szállítás, raktározás terén lesz várhatóan a legmagasabb, de 2 százalékot meghaladó mértékű bővülést jelez előre az építőipar, a kereskedelem és a vendéglátás is. A feldolgozóiparban (a megye legjelentősebb gazdasági ágazatában) 1,4%-os létszámbővülés várható összességében. Csökkenést a jelentősebb gazdasági ágakban nem prognosztizálnak. A létszámnövekedésben leginkább a különféle géppároseszerelők, gépkezelők, illetve a lakatos, tehergépkocsi-vezető foglalkozások lesznek érintettek. Emellett összesen 98 cég vélte úgy, hogy tartósan betöltetlen álláshelyekkel rendelkezik, összesen 598 főt érintően, melyek közül a bolti eladó,

műanyaggyártó gépkezelő, autóbuszvezető, hegesztő, lángvágó, lakatos, illetve többféle termék-összeszerelő, gyártósor mellett dolgozói foglalkozások képviselnek nagyobb létszámot.

Összességében elmondható, hogy a felmérésben résztvevő munkáltatók az előző évekhez hasonlóan 2017-re is optimista várakozásokat fogalmaztak meg. Javuló gazdasági helyzetre, bővülő beruházásokra, és kis mértékben emelkedő létszámra számítanak. Észrevehető ugyanakkor, hogy a tartósan betöltetlen álláshelyek száma az előző évekhez képest nő, illetve a szakképzett munkaerő hiánya is emelkedő súlyban került említésre a nem teljes kapacitás-kihasználtság kérdésében.

A prognózisok alapján az elkövetkezendő években a szakképző intézményekben tanulók számának 8-10%-os csökkenése várható. Jelenleg az intézmények egy része még az 50%-os kihasználtságot sem éri el, sőt kirívó esetben a 20%-ot sem. Az újonnan létrehozott 3 megyei Szakképzési Centrum kihasználtsága 74%.

A megyei szakképzés fejlesztési stratégia kiemeli az új korszerű, csúcstechnológiai ismereteket nyújtó képzés biztosítását. A képzési igények összehangolását a munkaerő-piacca és a régió stratégiájával. Célként fogalmazódik meg valamilyen szempontból hátránnyal rendelkezők segítése a képzéseken való részvétel során. A hosszú távú és jövőbe mutató stratégiában való gondolkodás szemlélete a Life Long Learning képzési kínálat létrehozásának célja szakmacsoportonként. Az iskola és a gazdasági szereplők kapcsolatának erősítése. Ehhez javaslatként fogalmazódik meg pl. az újonnan betelepülő, nagy létszámot foglalkoztató vállalkozók segítése abban, hogy vállalati tanműhelyt létesítsenek munkaerő utánpótlásuk biztosítása, képzése, kondicionálása céljából.

A munkaerő-piac keresleti és kínálati oldalát figyelembe véve minden évben meghatározásra kerül a hiány szakmák köre, amely a 2016/2017. tanévben Jász-Nagykun-Szolnok megyében a következő:

- Ács
- Asztalos
- Épület- és szerkezetlakatos
- Faipari technikus
- Férfiszabó
- Festő, mázoló, tapétázó
- Gazda
- Gépi forgácsoló
- Gyakorló ápoló

- Hegesztő
- Húsipari termékgyártó
- Ipari gépész
- Mezőgazdasági gépész
- Mezőgazdasági gépésztechnikus
- Műanyag feldolgozó
- Női szabó
- Szociális gondozó és ápoló
- Vegyipari technikus
- Villanszerelő
- Vízügyi technikus.

A Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság fejlesztési javaslatai

Humán erőforrás terület

- A szakmai elméletet és gyakorlatot tanítók pedagógus végzettség megszerzésére irányuló képzésben való részvétel támogatása.
- Az iskolákban az ügyviteli feladatokat végzők feladatainak áttekintése, a munkamegosztás újratervezése a hatékonyabb és pontosabb munkavégzés érdekében.

Infrastruktúra, munkakörnyezet

- Épületek állagmegóvása, felújítása – pályázati források megkeresése.
- Az elavult informatikai eszközök cseréje – pályázati források keresése.

Szakmai, pedagógia terület

- A jogszabályi változások figyelembevételével a jogszerű, szakszerű és költséghatékony intézményi működés megvalósítása. A változások okán az intézményi dokumentumok aktualizálása, korrekciója és kiegészítése.
- A szakmai munka az új szakmai vizsga követelmények, kerettantervek figyelembevételével, s ehhez igazítva új helyi tanterveket szükséges kidolgozni.

- A tanulók motiválása, felkészítése a szakmai, a közismereti és a sportversenyekre egyaránt.
- A tanulószerveződések számának növelése.
- A hiányszakmát választók számának növelése.
- Kapcsolattartás erősítése a külső gyakorlóhelyekkel, s további képzőhelyek felkutatása a duális képzés megvalósítása érdekében.
- A duális képzés erősítése. A 9. évfolyamot követően a nyári összefüggő gyakorlat vállalati körülmények közötti megvalósítása. Egyre több kis- és középvállalatot szükséges meggyőzni és ösztönözni, hogy vegyenek részt a duális szakképzésben.
- A felnőttek számára élethelyzetükhöz igazodó képzés felkínálása, azaz felnőttoktatás esti munkarendben preferált a dolgozó emberek körében. A felnőttek munkaerőpiaci esélyeinek fenntartása, továbbképzési lehetőségeinek szélesítése érdekében szükséges kiterjeszteni a felnőttoktatást.
- A tárgyi feltételek jobb kihasználása érdekében fontos feladat a felnőttképzés megvalósításában történő szerepvállalás.
- A szakképző iskolák kiemelt feladata az élethosszig tartó tanulást lehetővé tevő kompetenciák kialakítása (különbféle technikák és készségek, amelyek lehetővé teszik az információkeresést és felvételt, valamint annak értékelését, továbbá a másokkal való együttműködést).
- A kulcskompetenciák jelentősége miatt feladat, hogy a tankötelezettség végéig valamennyi diák elsajátítsa azokat, és a felnőtteknek pedig fejleszteniük kellene magukat életük végéig, bővítve a már kialakított készségeiket, képességeiket. Fontos feladat, hogy a tanulók rendelkezzenek azon elemi ismeretekkel, amelyek segítségével alkalmassá válnak az egész életen át tartó tanulásra.
- A tudás alapú társadalomban a digitális és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése hangsúlyos szerepet kap.
- Felzárkóztatások során minőségi munkavégzés újabb módszertani kultúrával az eredményesség növelése érdekében.
- Lemorzsolódások csökkentése érdekében egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében történő fejlesztés. Kiemelt cél az iskolai, társadalmi lemorzsolódás csökkentése. A hátrányos helyzetű gyermekek elmaradásaikat behozva sikeresen befejezzék középfokú iskolai tanulmányaikat, s szakmát szerezzenek.

1.3.4. Területfejlesztés

Jász-Nagykun-Szolnok megye területfejlesztési céljainak kijelölése során **négy alapelv** érvényesült:

- 1) Jól működő rendszerek, meglévő értékek továbbépítése, továbbfejlesztése, továbbgyűrűző hatásainak erősítése.
- 2) Meglévő, de kihasználatlan térszerkezeti adottságok, területi, infrastrukturális, munkaerő kapacitások, tudások, készségek hasznosítása.

3) A fejlődés alapfeltételét jelentő infrastrukturális, tudás- és készségbeli, szervezeti, intézményi, szemléletbeli hiányok felszámolása, mérséklése a reális lehetőségek figyelembe vételével.

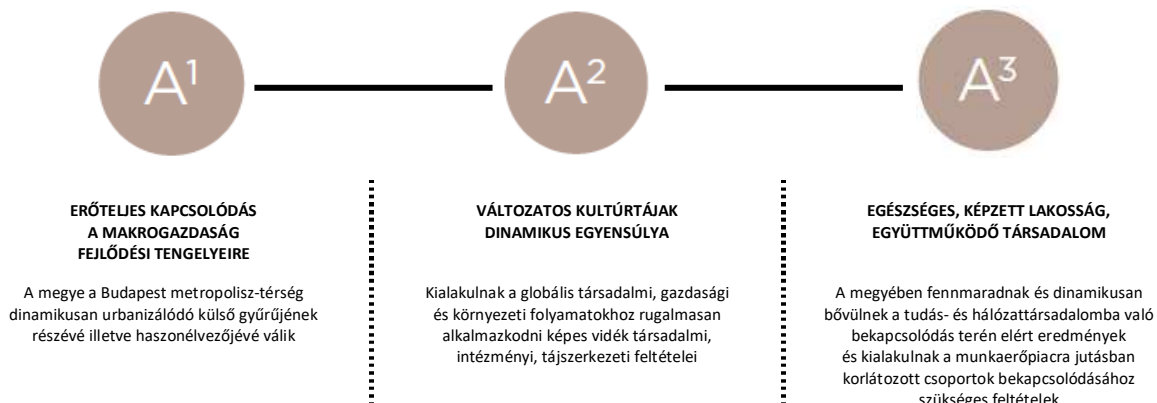
4) A térség kihívásaira várhatóan adekvát módon választ adni képes jó gyakorlatok, adottságokhoz illeszkedő alkalmazása és helyi innovatív megoldások kidolgozása.

Elérni kívánt célállapot:

A térségenként eltérő fejlődési pályáktól függetlenül elérni kívánt közös cél 2030-ra: a mainál ellenállóbb, az egyre összetettebbé és kiszámíthatatlanabbá váló kihívásokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes új egyensúlyi helyzetek kialakulása. Olyan új egyensúlyi helyzetek kialakulása a megcélzott, melyek révén a megye gazdasága, társadalma, környezete a mindenkori külső sokkhatásokkal minimális veszteségek mellett, erőit hatékonyan koncentrálni képes megbirkózni, azokból megerősödve képes kikerülni - továbblépni. Az egyensúlyi helyzetek felépítésének alapja a megye földrajzi pozíciójában rejlő lehetőségek kibontakoztatása. Az új egyensúlyi helyzetekhez vezető folyamat következtében a Jász-Nagykun-Szolnok megyében élők életminősége, képzettségi szintje, önbizalma, a társadalom tagjainak egymásba és a jövőbe vetett bizalma 2030-ra markánsan javul. A megyéből elvándorolni szándékozók aránya látványosan csökken, noha a megyén belüli mozgások a még ekkor is fennálló esélykülönbségek miatt erőteljesesek. Az évezred első két évtizedét jellemző kárelhárítást és válságkezelést a gazdaság, a társadalom és a környezettel való együttélés konszolidálódási és építkezési folyamatai váltják fel.

Az átfogó, területi, specifikus és horizontális célok, amelyek biztosítják a tervezett célállapot elérését az alábbiak a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program 2014-2020 2.1 elfogadott változata szerint:

ÁTFOGÓ CÉLOK 2030

STRATÉGIA 2014-2020

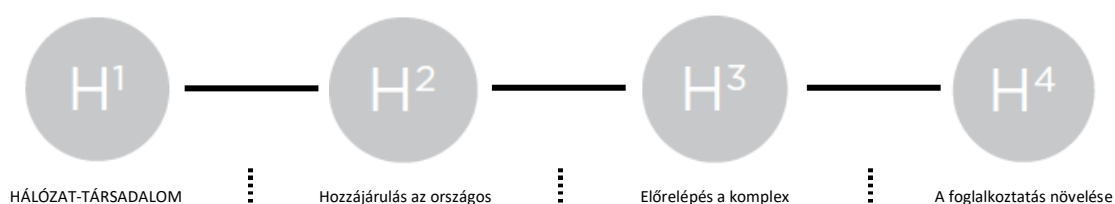
TERÜLETI CÉLOK

SPECIFIKUS CÉLOK

HORIZONTÁLIS CÉLOK

KIÉPÜLÉSE: Az önszerveződés
és együttműködés erősítése,
a társadalmi tőke növelése

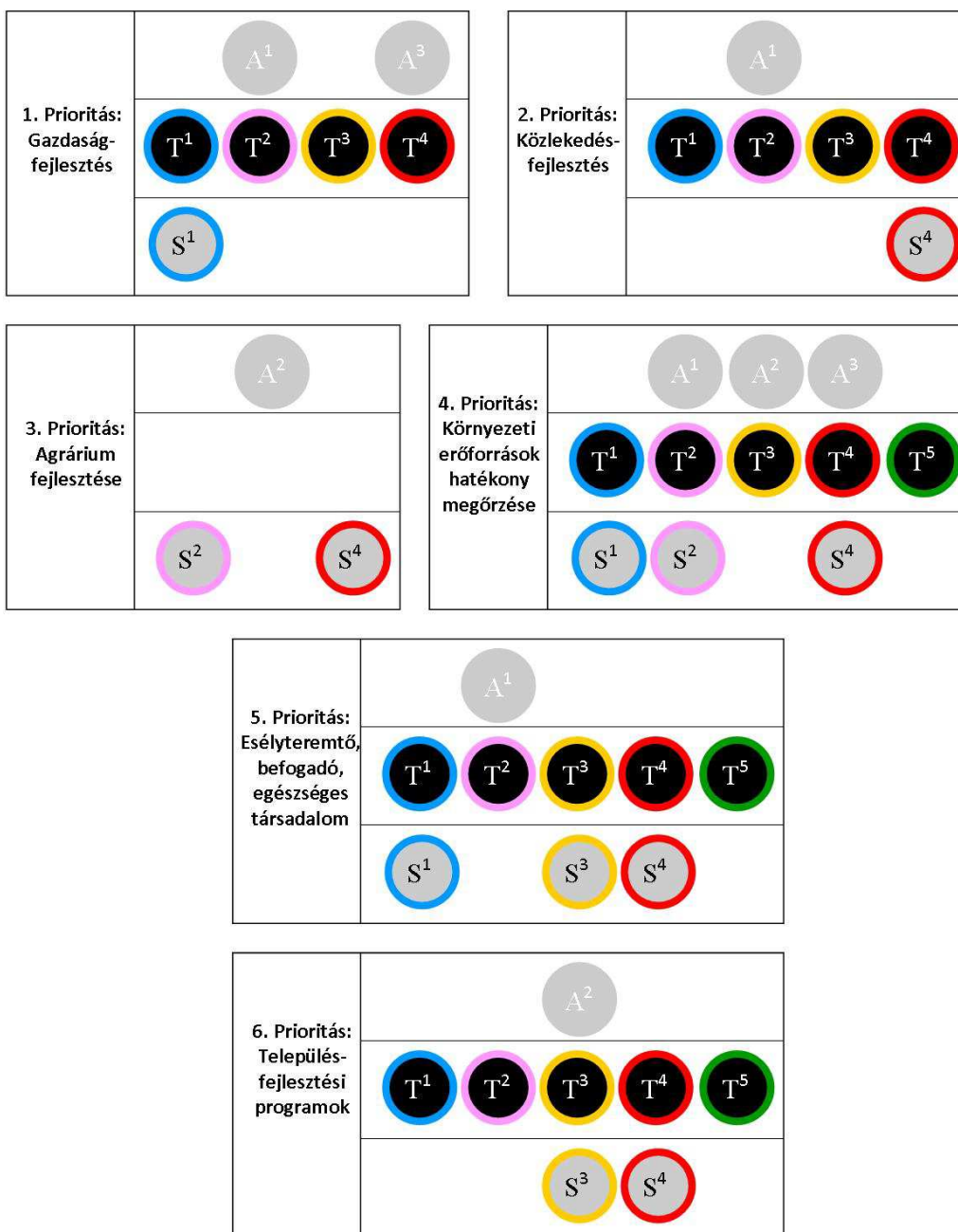
megújuló energia hasznosítási
arány és energiahatékonyság
növeléséhez

társadalmi, gazdasági, környezeti
fenntarthatóság terén, szervezeti-
intézményi feltételek javítása

a társadalom minden aktív korú
szegmensében

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020 prioritásai – a kapcsolódó intézkedésekkel és tevékenységekkel –, valamint a koncepció célrendszeréhez való illeszkedésük az alábbi ábrákon kerül bemutatásra:

A Stratégiai program prioritásainak illeszkedése a Koncepció célrendszeréhez

Prioritás	Intézkedés	Beavatkozás
1. Gazdaságfejlesztés	1.1. Üzleti környezet fejlesztése	1.1.1. Szolnok- Törökszentmiklós-Martfű térsége gazdasági súlyának növelése
		1.1.2. A Jászság gazdaságának erősítése
		1.1.3. Mezőtúr térség – Tiszazug gazdaságélénkítő programja
		1.1.4. Nagykunság-Tisza-tavi térség felzárkóztatása
	1.2. Vállalkozás- és befektetés ösztönzés	1.2.1. Vállalkozás- és befektetés ösztönzés
	1.3. Képzési struktúra hiányosságainak felszámolása	1.3.1. Gyakorlati képzőhelyek fejlesztése
		1.3.2. Hiányszakmákra irányuló képzési struktúra kialakítása
	1.4. A megye gazdaságát és vonzerejét erősítő turisztikai fejlesztések	1.4.1. Helyi értékekre alapozott és foglalkoztatás bővítő turizmusfejlesztés
		1.4.2. Gyógy- és termálturizmus bázisának erősítése
		1.4.3. Környezeti értékekre alapozott aktív turizmus fejlesztése (horgász-és vadászturizmus, vizes élőhelyek természetközeli turizmusa feltételeinek megteremtése: Tisza, Tisza-tó, Körös-mente-Tiszazug)
2. Közlekedésfejlesztés	2.1. Nagytérégi közlekedési fejlesztések	2.1.1. Nagytérégi közlekedésfejlesztések a megyében (M4, M8, 32, 34, M44)
	2.2. Alsóbbrendű közlekedési infrastruktúra hálózati elemek fejlesztése	2.2.1. Alsórendű közúthálózati elemek fejlesztése
		2.2.2. Vasúti mellékvonal-hálózati fejlesztések
	2.3. Fenntartható közlekedés feltételeinek megteremtése	2.3.1. Községi közlekedés fejlesztései
		2.3.2. Hivatásforgalmú és turisztikai kerékpárforgalmi hálózat fejlesztései
3. Agrárium fejlesztése	3.1. Agrárium versenyképességének javítását szolgáló intézkedés	3.1.1. Agrár- és élelmiszer-feldolgozóipari vállalkozások fejlesztése
		3.1.2. Állattenyésztés vertikumának fejlesztése
		3.1.3. Halgazdálkodási vertikum fejlesztése
		3.1.4. Szántóföldi növénytermesztés versenyképességének növelése
		3.1.5. Kertészeti vertikum kialakítása
		3.1.6. Megyei agráriumra fókuszáló képzések, K+F programok, együttműködések
		3.1.7. Öntözésfejlesztés
		3.1.8. Területhasználat optimalizálása, és a tanyás térségek revitalizációja

4. Környezeti erőforrások hatékony megőrzése	4.1. Zöldgazdaság feltételeinek megteremtése	4.1.1. Megújuló-és alternatív energiatermelést szolgáló fejlesztések
		4.1.2. Hulladékpari vertikum kialakítása a hulladékgazdálkodás energetikai célú fejlesztésével összhangban
	4.2. Integrált víz- és tájgazdálkodási programok	4.2.1. A megye árvízbiztonságának további erősítése
		4.2.2. Belvízvédelmi infrastruktúra fejlesztése a legsúlyosabb helyzetű belvízi öblözetekben
		4.2.3. Ivóvízminőség javító programok megvalósítása a jogszabály által meghatározott településeken
		4.2.4. Szennyvízkezelés infrastruktúrájának kiépítése a derogációnak megfelelő fókusszal
		4.2.5. Vízgazdálkodásra irányuló közép-és felsőfokú képzési struktúra megerősítése; kutatási, együttműködési programok indítása a Szolnoki Főiskola bázisán
5. Esélyteremtő, befogadó, egészséges társadalom		4.2.6. Megyei holtág program
	5.1. Foglalkoztatási programok	5.1.1. Hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációját szolgáló programok
		5.1.2. Integrált víz, ártéri-és tájgazdálkodási képzési és foglalkoztatási programok
	5.2. Lakosság oktatási, képzési eszközrendszerének fejlesztése	5.2.1. Oktatási, nevelési intézmények fejlesztése
		5.2.2. Információs társadalomba való bekapcsolódás eszközrendszerének megteremtése
	5.3. Lakosság egészségi állapotának javulását szolgáló eszközrendszer fejlesztése	5.3.1. Egészségügyi ellátás feltételrendszerének megerősítése
		5.3.2. Egészségtudatos életmódra nevelő programok, szűrőprogramok, a sport feltételrendszerének megteremtése
	5.4. Szociális ellátórendszer fejlesztése	5.4.1. Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapszolgáltatások infrastrukturális fejlesztései
		5.4.2. Esélyegyenlőség javító szolgáltatások, társadalmi érzékenységet növelő, önszerveződést segítő programok
		5.4.3. Megyei ösztöndíj-, tehetség- és letelepedési, illetve szociális bérletelés programok
6. Település-fejlesztési programok	6.1. Települések fejlesztéseit és együttműködéseit célzó programok	6.1.1. Térségi vonzásközpontok funkcióbővítő településfejlesztési programjai
		6.1.2. Leszakadó településrészek komplex fizikai és társadalmi megújítása
		6.1.3. Kisléptékű településfejlesztések
		6.1.4. Települési együttműködések

2. Gazdasági helyzetelemzés, várható beruházások

2.1. A megye gazdasági jellemzői

Jász-Nagykun-Szolnok megyében az egy főre jutó GDP értéke az országos átlagtól jelentősen elmarad. A megye összteljesítménye a bruttó hazai termékhez (GDP) való hozzájárulás tekintetében az utóbbi évek jelentős javulásának ellenére is gyengének mondható. Országos viszonylatban vizsgálva Jász-Nagykun-Szolnok megye 2010 óta a 14. és a 16. hely között áll a megyék rangsorában. A helyezések évről-évre történő javulásában jelentős szerepet játszott az ipar teljesítményének, azon belül a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásának, a gépiparnak és a műanyag iparnak a folyamatos bővülése.

A GDP ágazati megoszlása alapján a mezőgazdaság, vad-, erdő- halgazdálkodás aránya 7,6%, amely a 2011-es évtől folyamatos növekedést mutat a szektorban tevékenykedő vállalkozások számának növekedésével párhuzamosan. Az ipar, építőipar aránya 41%, tercier és kvaterner szektor aránya valamivel több, mint 51%.

Fontos tényező a megyei GDP alakulásának szempontjából, hogy a szolgáltatásban foglalkoztatottak százalékos aránya mind az országos mind pedig a régiós értékektől elmarad.

A megye ipargazdaságának jelentőségét mutatja, hogy az Észak-alföldi Régió teljesítményéből a legnagyobb mértékben, mintegy 47,8%-kal részesedik. A megye gazdasági összteljesítményében meghatározó a feldolgozóipar szerepe, mely a 2014. évi 1 511 milliárd forintról, 2015. évi 1 650 milliárd forintra növelte összteljesítményét. A feldolgozóiparon belül húzó ágazat a gépipar, melynek 2015. évi árbevétele 1 296,5 milliárd forint, az összes nettó árbevétel 55%-a. A megye gazdasága az autóiipari termékek gyártásával kapcsolódik a világpiachoz.

Az ipargazdaság exportorientált, az összes árbevételből az export részaránya 2015-ben elérte az 53,9%-ot, mellyel a megye exportja fajlagosan az országos átlag mintegy kétszerese.

A megye társas vállalkozásainak több mint fele szolgáltatási tevékenységet végez, számuk meghaladja a hétezeret. A KSH adatai szerint 2014-ről 2015-re a megyén belül a szolgáltatási ágazatok értékesítései növekedtek a legnagyobb arányban.

A feldolgozóipart és a szolgáltatásokat követően a megye életében a mezőgazdaság rendelkezik a legnagyobb szereppel, melynek jelentősége a megyénkben a számszerű adatokon messze túlmutat. A megyei mezőgazdaság jelentősnek mondható – a többi gazdasági szektor gyengébb teljesítményén túlmenően – azonban a nagy mennyiségű és jó minőségű termőterületek, a kedvező földrajzi fekvés, vízrajz és időjárási viszonyok ellenére sem tud nagymértékben hozzájárulni az egy főre jutó GDP értékének növekedéséhez. Állattartás szempontjából az Észak-Alföldi régió vezető szereppel bír az ország egészhez viszonyítva. A KSH 2016. évi adatai alapján a növénytermesztés vonatkozásában általánosan megállapítható, hogy a megyében az Alföld természeti adottságainak köszönhetően az

országos átlagtól eltérően a szántóterületek aránya magasabb, az erdőterületek aránya pedig alacsonyabb. Jelentősnek mondhatóak a gyepterületek, illetve a gyümölcsösök, a zöldség- és szőlőtermesztési, valamint a konyhakerti területek azonban elhanyagolhatóak. A szántóföldi kultúrák közül elsősorban a búza (durum, tavaszi, őszi), kukorica, silókukorica, napraforgó, zab, repce, szója és lucerna vetésterülete jelentős. Zöldségfélék közül elsősorban a zöldpaprika, vöröshagyma, zöldborsó és a paradicsom rendelkezik jelentősebb megyei volumennel. Általánosságban elmondható, hogy az időjárási ingadozásokat is figyelembe véve egy pozitív termelékenységi görbe rajzolódik ki az elmúlt 3 évi termésátlagok tekintetében. Mindezen emelkedő mezőgazdasági mutató ellenére azonban az egy főre eső megyei GDP-re való összes ráhatásuk igen alacsony. Ennek oka mind a növénytermesztést, mind az állattenyésztést vizsgálva elsősorban az alacsony szinten feldolgozott termékek magas aránya.

A megyei GDP alakulásának szempontjából jelentősnek mondható az építőipar jelenléte, amely a KSH adatai alapján a nemzetgazdasági ágazatokat tekintve a legnagyobb arányú (több mint 12%-os) növekedést mutatja az elmúlt 3 év átlagában. A szektor értékesítése 2014-ben 90,8 milliárd Ft volt, 11 milliárd Ft-tal több, mint egy évvel korábban. A nettó árbevételben bekövetkezett növekedés jelentős része a belföldi értékesítés átlagosan 13% feletti bővülésének köszönhető, továbbá ebben az ágazatban figyelhető meg leginkább a foglalkoztatottak számának növekedése is az elmúlt három évben.

A megye teljesítményének alakulásához kevésbé számottevően hozzájárul még az egyre bővülő szállítás-raktározás, ahol főként a belföldi értékesítés a jellemző, azonban az exportértékesítés évről évre folyamatosan növekszik. Fontos kiemelni, hogy a KSH legfrissebb adatai szerint 2015-ben a megyében az átlagos foglalkoztatási szint a szállítás-raktározás területén volt a legmagasabb.

A villamos energia-termelés, a vendéglátóipar és a bányászat csekély mértékben képes hozzájárulni a megye teljesítőképességének alakulásához, a három ágazat 2015-ös évre vetített nettó összes árbevétele együttesen sem haladja meg a szállítás-raktározás egyedüli értékét ugyan ezt az időszakot szemlélve.

A megújuló energiaforrás adottságok szintén kiválóak a megyében (termálvíz, nap, geotermikus), hasznosításuk (elsősorban turisztikai) fokozatosan javul, főként az utóbbi 4 év vonatkozásában, azonban a rendelkezésre álló erőforrásokhoz viszonyítva sajnos jelenleg is alacsony szinten járnak.

A turisztika területére jellemző egy erőteljes 2012. évi visszaesést követően beálló folyamatos növekedés 2015-ig. A turizmus egy igen érzékeny gazdasági ágazat, amely főként a fogyasztók jövedelmi viszonyainak alakulásától függ, ezért a férőhelyszámok ingadozása nyilvánvalóan a kereslet függvényében állandóan változik, igazodva a gazdasági makro környezetben bekövetkező változásokhoz. Megállapítható, tehát, hogy az egy főre eső GDP aránya és az egy főre eső jövedelmek aránya rendkívül nagy hatással van az idegenforgalomra, így ez az ágazat önmagában, stabil eredményt felmutatva nem képes a GDP színvonalának emelésére. Ennek ellenére pozitívként kell tekintetnünk a megyében jelentkező egy főre jutó idegenforgalmi adóbevételekre, melyek ugyan elmaradnak az országos, ill. régió átlagtól, mégis folyamatosan emelkedő tendenciát mutatnak.

A Jász-Nagykun-Szolnok megyében nyilvántartott, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal részére társasági adóbevallást benyújtó vállalkozások több mint kétharmada (67,8%) volt munkaadó **2014. évben. Az 5.810 foglalkoztató összesen 63.466 főt alkalmazott.** A társasági adóbevallások legnagyobb részét 2014. évben is a 0-9 fő közötti foglalkoztatott létszámmal rendelkező mikro vállalkozások nyújtották be, részarányuk 86% volt. Az ettől több, 10-49 főt alkalmazó kisvállalkozások részaránya 11%, míg az 50-249 főt foglalkoztató középvállalkozások aránya mindössze 2,4%-ot tett ki. A gazdasági társaságok nem egész 1%-a (0,6%), 34 adózó működött 250 főnél nagyobb létszámmal. A megyében lezajló kedvező gazdasági folyamatok eredményeként 2014. évben a foglalkoztatottak létszáma az előző évhez viszonyítva minden kategóriában emelkedett. A mikro vállalkozások esetében 0,3%-kal, a kisvállalkozások esetében 3,2%-kal, a középvállalkozások esetében 2,7%-kal, míg a nagyvállalkozásoknál 2,6%-kal. A foglalkoztatottak és a foglalkoztatók száma 2015-re ágazatonként eltérő mértékben és irányban mozdultak el az előző évihez képest. A KSH 2016. évi adatai alapján a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások megyei telephelyein az első három negyedévben az ipari termelés volumene ugyan elmaradt a 2015-ös hasonló időszakétól, viszont az egy lakosra jutó termelési érték 24 százalékkal volt magasabb az országos átlagnál. A legalább 50 főt foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozások ipari termelési értéke több mint 4 százalékkal csökkent a 2015-ös év azonos időszakához képest. A termelési érték legnagyobb részét, összesen 69%-át kitevő gép- és gépipar kibocsátása 8,7 százalékkal mérséklődött, a többi, legalább 2 százalékos részesedésű ipari ágazat termelése ugyanakkor növekedett. Ennek megfelelően a bányászat és a szállítás, raktározás kivételével valamennyi nemzetgazdasági ágazatban nőtt a megyei foglalkoztatottak száma. A foglalkoztatók száma elsősorban a mezőgazdaság, a bányászat, a feldolgozóipar, az építőipar, a szállítás, raktározás és a szolgáltatás ágazatokban növekedett, amely jó irányt mutat a későbbi munkaerő-piaci viszonyok/igények alakulását tekintve. A megyében a korábbi tendenciákhoz hasonlóan jelenleg is elmondható, hogy a legnagyobb foglalkoztató ágazat a feldolgozóipar. A foglalkoztatók előző évhez viszonyított elmaradása a villamosenergia-iparban volt jelentős, ez közel 30%-os. Az ágazatban munkát vállalók száma azonban 8,3%-kal emelkedett, ennek köszönhetően az egy vállalkozásra jutó átlagos állományi létszám az előző évi közel másfélszeresére, 123,8 főre emelkedett. Jelenleg megyénkben az átlagos állományi létszám - hasonlóan a 2014-2015-ös évekhez - a villamosenergia-iparban a legmagasabb. **Minden ágazatot figyelembe véve a munkaadók aránya a szolgáltatásban volt a legmagasabb, 33%. A szolgáltatók a megyei munkavállalók 14,8%-ának biztosítottak munkalehetőséget.** Érdekes ugyanakkor megjegyezni, hogy az elmúlt 3 évet vizsgálva az ágazat éves átlagos állományi létszáma minden évben alig 0,1%-kal emelkedett. Ennek ellenére itt volt a legalacsonyabb az egy foglalkoztatóra eső dolgozói létszám. A megye második legnagyobb foglalkoztatója a kereskedelem, az ágazatban az alkalmazottak több mint 15%-a vállalt munkát. A szektorban a 2014-es évhez képest a foglalkoztatottak száma növekedett, míg a foglalkoztatóké csökkent, így az egy vállalkozásra jutó átlagos létszám is az előző évek értékei fölé emelkedtek. A mezőgazdaságban a megyei munkavállalók 7,8%-a dolgozott. Az agrárágazat átlagléttszáma a 2013. évtől 2015-ig folyamatosan emelkedett. A megyében az átlagos foglalkoztatási szint a szállítás, raktározás területén volt a legmagasabb. Ebben a szektorban a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz társasági adóbevallást benyújtó vállalkozások 81,5%-a foglalkoztató. Az ágazatban jelentősen visszaesett a munkavállalók száma, mivel egy jelentős munkáltató beolvadt egy más megyei illetékességű vállalkozásba.

A foglalkoztatók számának ágazatonkénti alakulása Jász-Nagykun-Szolnok Megyében

Foglalkoztatók számának ágazatonkénti alakulása	
Ágazat megnevezése	Foglalkoztatók száma
Mezőgazdaság	397
Bányászat	11
Feldolgozóipar	749
Villamosenergia-ipar	12
Építőipar	662
Kereskedelem	1491
Vendéglátás	282
Szállítás, raktározás	287
Szolgáltatás	1919
Összesen	5810

Forrás: JNSZ Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

A megyében 9 járás funkcionál, melyek között gazdasági téren jelentős eltéréseket találunk, 2 járás (Szolnoki és Jászberényi) a többi járáshoz viszonyítva fejlettnak számít, míg a többi 7 járás kevésbé fejlett gazdasági területnek minősíthető. A Jászágban az elektronikai, feldolgozó- és gépipar, míg Szolnok térségében a gépipar, vasúti járműjavítás, illetve a logisztika a meghatározó ágazat. A megyében bevállást benyújtó gazdálkodók 41,6%-a a Szolnoki járásban végzi tevékenységét, ha a megye másik gazdasági szempontból húzó területének számító felső-jászsági ipari agglomerációhoz tartozó területeket is ebbe a csoportba soroljuk, az egyenlőtlenség a megye többi területével szemben tovább nő. A megyeszékhely vonzáskörzetén kívül a legtöbb társas vállalkozás a Jászberényi és Jászapáti járásban működik. Ezt követi a Karcagi, a Törökszentmiklósi majd a Tiszafüredi járás. Ezen területek főként a Törökszentmiklós vonzáskörzetében bővülő és bővíthető kapacitásokat mutatnak, az infrastruktúra elégségesnek mondható. A vállalkozások száma, a beruházási hajlandóság a Mezőtúri járásban, illetve a Kunszentmártoni és Kunhegyesi járásban alacsonyabb. Ezen járásoknak mind az infrastruktúra kiépültsége, mind a tőkebevonó képessége igen gyengének mondható. A megye gazdaságát nagymértékben meghatározó cégek döntő többsége a megye nyugati részén található Szolnoki és Jászberényi járásban koncentrálódik, míg a többi járás peremterületként funkcionál. **A megye 50 legjelentősebb (legnagyobb foglalkoztató, legnagyobb árbevéttel rendelkező) társas vállalkozásából 23 a Szolnoki járásban végzi tevékenységét. 20 vállalkozás a Jászberényi, 3 a Karcagi, 2 a**

Tiszafüredi járásban működik. A Törökszentmiklósi illetve a Kunszentmártoni járásból mindössze 1-1 kiemelt adózó került be az ötven legnagyobb vállalkozás közé. A Mezőtúri járásból az előző évhez hasonlóan nem került a TOP 50 körbe vállalkozás, amely szintén jól mutatja a megye gazdasági egyenlőtlenségét.

2.2. Tervezett beruházások alakulása

A Jász-Nagykun-Szolnok megyében megvalósuló kiemelt beruházások jelentős foglalkoztatási potenciált rejtenek magukban:

- A Tisza TK Projekt Kft. - a 179/2015. (VII. 7.) Korm. rendelet értelmében minősül nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásnak – tevékenységét a Törökszentmiklósi járásban, ezen belül Tiszapüspökiben végzi. Az iparvállalat élelmiszeripari alapanyagokat, valamint takarmányokat állít elő, termékei jelentős hányadát hazánkon kívül értékesíti. A beruházás jelenleg a megvalósítás szakaszában van, a próbaüzem várhatóan 2017 őszén megkezdődik, az üzem 550 fő számára teremt új munkahelyet.
- A ThyssenKrupp Presta Hungary Kft. – a 1654/2016. (XI. 17.) Korm. határozat értelmében minősül stratégiaileg fontos nagybefektetőnek. Tevékenységét a Jászberényi Járásban, ezen belül Jászfényszarun végzi. Motoralkatrészeket és kormányrendszereket gyártó üzemcsarnokot hoz létre, az üzemben 2018-tól készülnek még elektromechanikus rásegítésű kormányrendszerek, valamint hengerfejbe integrált vezérműtengelyek a nemzetközi autóipar számára.
- A Kormány 1366/2012. (IX. 14.) sz. kormányhatározata alapján a Szolnoki Ipari Parkban létrehozásra kerülő citromsav gyár beruházási projekt, amely citromsav előállítására alkalmas infrastruktúrát fog létrehozni, tevékenységét a Szolnoki járásban, ezen belül Szolnokon végzi majd.
- A Dispomedicor Zrt. – a 299/2015. (X. 15.) Korm. rendelet értelmében minősül nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásnak – tevékenységét a Tiszafüredi járásban, ezen belül Tiszafüreden végzi. A Zrt. különféle orvosi eszközök gyártását és értékesítését tervezi a legmodernebb gyártó és ellenőrző eszközök segítségével.
- A Belügyminisztérium a büntetés-végrehajtási intézetek nemzetközi elvárásoknak való megfelelésével összefüggő átfogó vizsgálat megállapításaihoz kapcsolódó intézkedésekről szóló 1040/2011. (III. 9.) Korm. határozat végrehajtása érdekében – férőhelybővítő beruházáshoz börtön objektum építésére alkalmas – területet keresett. Ennek érdekében a 2015. év elején országos pályázatot írt ki börtönök felépítéséhez alkalmas területek felajánlására. A megadott határidőig 40 település jelentkezett, köztük Kunmadaras Nagyközség Önkormányzata is. A benyújtott pályázat nyert, így a volt szovjet katonai repülőtér 20 ha-os területén kezdődhet meg majd az építkezés. A 268/2016. (VIII. 31.) Korm. rendelet értelmében az új börtönépítési beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek

nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűnek minősülnek. A beruházás a Karcagi Járásban, ezen belül Kunmadarason valósul meg.

A kiemelt beruházásokon kívül a foglalkoztatás bővítés motorját képezhetik a 2014-2020 között meghirdetett pályázati programok eredményeként megvalósuló fejlesztések a GINOP, TOP, VP operatív programok keretein belül. Ehhez kapcsolódóan tájékoztató jelleggel gyűjtöttünk információkat a Terület - és Településfejlesztési Operatív Program, továbbiakban TOP keretében tervezett munkahely teremtési tervekről, a 2015-2016-ban meghirdetett intézkedések szerinti alábontásban települési adatszolgáltatások alapján:

Meghirdetett intézkedések neve	Tervezett új munkahely teremtés (fő)
TOP-1.1.1 IPARI PARKOK, IPAR TERÜLETEK FEJLESZTÉSE	1
TOP-1.1.3-15 HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉS	7
TOP-1.2.1 FENNTARTHATÓ TURIZMUSFEJLESZTÉS	15
TOP-1.4.1 MUNKÁBA ÁLLÁST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK /GYERMEKINTÉZMÉNYEK/ FEJLESZTÉSE	62
TOP-2.1.1-15 BARNAMEZŐS TERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA	16
TOP-2.1.2 ZÖLD VÁROS KIALAKÍTÁSA	18
TOP-2.1.3 TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉSEK	30
TOP-3.1.1 FENNTARTHATÓ TELEPÜLÉSI KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS	18
TOP-3.2.1 ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁS ÖNKORMÁNYZATOKNÁL	0
TOP-3.2.2-15 ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL VEZÉRELT HELYI KÖZCÉLÚ ENERGIAELLÁTÁS	0
TOP-4.1.1-15 EGÉSZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÁS FEJLESZTÉSE	14
TOP-4.2.1-15 SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK	6
TOP-5.2.1-15 TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉST ERŐSÍTŐ HELYI SZINTŰ KOMPLEX PROGRAMOK	0
JNSZ megyei TOP keretében tervezett munkahely teremtés	187 fő

A megyében Területfejlesztési Operatív Programok horizontális célja a foglalkoztatás növelése a társadalom minden aktív korú szegmensében. A Megyei Önkormányzathoz beérkezett adatszolgáltatások alapján, a helyi szinten tervezett **TOP egyes intézkedései 187 fő részére teremthetnek új munkahelyet a támogatási döntések függvényében.** A munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésének pozitív hatása a foglalkoztatás terén továbbgyűrűzik. **A gyermekintézmények férőhelyeinek bővítése azon túl, hogy 50-60 fő részére teremtenek új munkahelyet, a nők munkába állását, ezáltal az esélyegyenlőség növelését is segítik.** A projekt kiemelt feladatának tekinti a gyermekintézményekben várható humánerőforrás biztosításának a segítségét. Azért is, mert az álláskereső körében végzett megkérdezés során többen jelölték meg elhelyezkedési nehézségként a gyermek elhelyezési gondokat. Az érintett intézményvezetők új munkavállalókkal szemben támasztott igényeinek ismeretében takarító, dajka, gyermekfelügyelő stb. képzések indítását tervezzük, melyhez kapcsolódóan külön operatív intézkedési projekt tervben (P3) foglaltuk össze a paktum keretében nyújtott munkaerőpiaci szolgáltatásokat. A kiválasztásban a Járási Hivatal munkatársai segítenek. A betanulás és a foglalkoztatás kezdeti szakaszában állami támogatást kívánunk biztosítani. A várható beruházások 2017-ben kezdődnek és 2018 tavaszán fejeződnek be, ezért a munkaerő-piaci képzéseket a következő évre tervezzük. A munkába állás várható időpontja 2018. szeptembere.

3. A megye munkaerő-piaci folyamatai

3.1. Demográfiai folyamatok

Jász-Nagykun-Szolnok megyére az országos átlagnál alacsonyabb népsűrűség jellemző. Az országban 2016-ban egy km²-re 106 fő jutott, míg a megyében 67 fő.

Az elmúlt évtizedek alatt a lakónépesség az országos átlagnál is nagyobb mértékben és fokozatosan csökkent. **A népességcsökkenés összege az utóbbi öt évben elérte a 13.692 főt. Jelenleg 376.334-en élnek a megyében, amelynek 52%-a nő, 48%-a férfi.** A KSH által közölt adatok alapján a népességre az **előregedés** jellemző. A gyermek és aktívkorúak száma öt év alatt 5-5%-kal csökkent, míg a 65 év felettieké 4%-kal nőtt.

Jász-Nagykun-Szolnok megye lakónépessége életkor szerint

Lakónépesség		2012	2013	2014	2015	2016
0-14 éves	fő	57 766	56 652	55 961	55 504	54 904
	részarány	14,8%	14,7%	14,6%	14,6%	14,6%
15-64 éves	fő	263 827	261 062	257 848	253 945	250 010
	részarány	67,6%	67,5%	67,2%	66,8%	66,4
64 év feletti	fő	68 433	68 940	69 680	70 448	71 420
	részarány	17,5%	17,8%	18,2%	18,5%	19,0%
Összesen	fő	390 026	386 654	383 489	379 897	376 334

KSH adatok alapján

A lakónépesség csökkenésnek oka elsősorban a **lakosság természetes** fogyása. Az Észak-alföldi régióban a másik két megyéhez viszonyítva Jász-Nagykun-Szolnok megyében jóval magasabb a halálozások száma, mint az élve születéseké. (2010-2015 év között évente átlagosan 2036 fővel többen haltak meg, mint ahányan születtek).

Az országban ebben a régióban a legmagasabb a lakosság **belföldi elvándorlása**. A megyében az ezer lakosra jutó vándorlási különbözet -3,6 fő, amely megegyezik Hajdú-Bihar megyével. 2015-ben 1367 fővel többen költöztek el, mint ide.

Jász- Nagykun- Szolnok megye járásai lakónépesség, népsűrűség 2015.

Járás	Lakónépesség az év végén (fő)	Népsűrűség, fő/km ²
Jászapáti	31837	58,5
Jászberényi	49909	80,9
Karcagi	42079	49,1
Kunhegyesi	20106	43,3
Kunszentmártoni	34684	60,2
Mezőtúri	26767	36,9
Szolnoki	116358	127,2
Tiszafüredi	19165	46,0
Törökszentmiklósi	35426	76,3
Összesen	376334	67,4

A megye lakosságának területi eloszlása és a népsűrűség mértéke összefüggésben van a helyi gazdaság fejlettségével, a munkalehetőségek számával. A lakosság 31%-a Szolnoki járásban él. A Szolnoki, Jászberényi és a Törökszentmiklósi járasok népsűrűségének magas mértéke az itt található (ipari) nagyvállalatok és a megyeszékhelyen koncentrálódó közigazgatásnak, a fejlett közszolgáltatásoknak is köszönhető.

3.2 A lakosság képzettsége

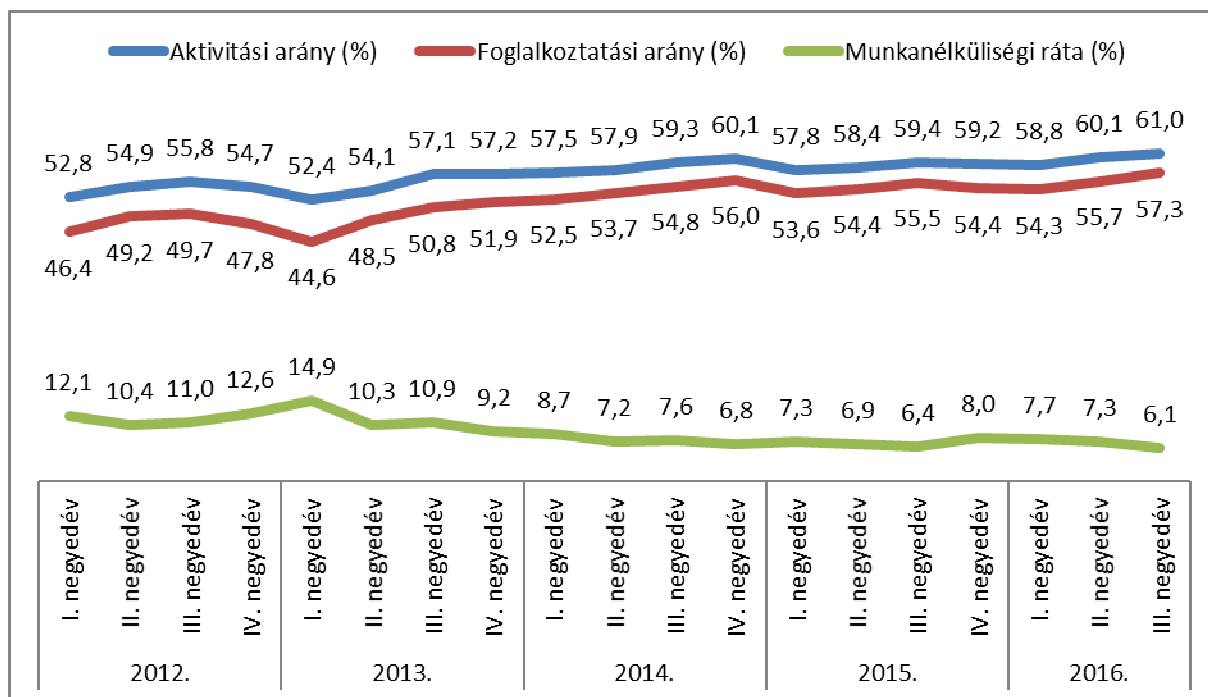
A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a megelőző, 2001-es népszámláláshoz képest a népesség iskolai végzettsége emelkedett. A 15 éves és idősebb népességen belül a legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzők aránya 93%-ot tett ki. A legmagasabb iskolai végzettségként érettségi nélkül szakmai oklevéllel rendelkezők aránya számottevően bővült (férfiaknál 32%, nőknél 16%), ahogy a legalább érettségizettek aránya is. Egyetemet, főiskolát a lakosság egyre nagyobb része végez, a férfiak 12,2%, a nők 14,2%-ának volt diplomája a 2011. évi népszámlálás idején.

A végzettséget korcsoportonként vizsgálva a népszámlálás adataiból megállapítható, hogy a tíz éves és idősebb népesség 2001. évihez hasonló része, 0,7 százaléka nem végezte el az általános iskola első osztályát sem. A 15 éves és idősebb korúaknál a legalább általános iskola 8. évfolyamát végzettek aránya említésre méltóan emelkedett, ugyanakkor az országos átlagtól 2,2%-kal elmarad. Az érettségizettek száma a megyében a 2011. évi összeíráskor meghaladta a 125 ezer főt. A 18 éves és idősebb lakosság 40 százalékának volt legalább érettségije. Az országban ez az érték 49% volt. A 20–30 évesek csaknem hattizede érettségizett, a 30–60 éveseknél 40–50%-os arányok a jellemzőek, ami az életkor emelkedésével fokozatosan csökken, és a 75 év felettiéknél mindössze 14–15%. Az egyetemet, főiskolát végzett megyei lakosok száma 2011-ben meghaladta a 37 ezret. A 25 évesek és idősebbek 13,3 százalékának volt felsőfokú iskolai végzettsége, tíz évvel korábban ez az arány még 8,9 százalék volt. Legmagasabb a hányaduk a 25–34 évesek körében, közöttük minden ötödik diplomás, míg a 75 éven felülieknél a legkisebb, akiknek mindössze 5%-a szerzett egyetemi, főiskolai oklevelet. A felsőfokú végzettségűeket tekintve a megye az országos átlagtól jelentősen elmarad (országos 19%, megye 13,3%).

A Szolnoki járás lakosainak iskolázottsága a legmagasabb, amitől alig marad el a Jászberényi és a Karcagi járásé. A megye többi járásában az előbbieknél lényegesen alacsonyabb az érettségizettek és a diplomások aránya. A Karcagi, a Kunhegyesi és a Tiszafüredi járásban az általános iskola első osztályát sem elvégzők hányada nagyobb – a 10 éves és annál idősebb népesség egy százalékát meghaladó –, mint a megye többi járásában. A befejezett iskolai végzettség szerinti arányok minden mutató tekintetében a megyeszékhelyen a legkedvezőbbek. A megye települései közül Tiszabő és Tiszabura községekben a legmagasabb azoknak az aránya, akik az általános iskola első évfolyamát sem fejezték be, ez a 10 éves és annál idősebb népességük 2,9, illetve 3,2%-át jelenti. A városokban ez az érték 2,4% alatti. A legalább középiskolai érettségit szerettek hányada a városok közül Jászberényben a legkedvezőbb, itt a 18 évesek és idősebbek 49%-a legalább érettségizett. A községek közül Berekfürdő, Jászboldogháza, Szajol és Tószeg lakossága a legiskolázottabb, itt a vizsgált korosztály több mint négytizede érettségizett. A diplomával rendelkezők aránya is ezeken a településeken, továbbá Cserkeszőlőn és Nagykörűn a legmagasabb (a községek kategóriáján belül).

3.3 Munkaerő állomány gazdasági aktivitása

A KSH fogalomrendszere alapján Jász-Nagykun-Szolnok megyében a munkaképes korú népesség (15-74 éves) 61%-a az aktív népesség körébe tartozik. A munkaerő-piaci részvétel aránya időszakos visszaesésekkel, de folyamatos emelkedést mutat. A gazdaságban elindult pozitív folyamatok ellenére még mindig számottevő azoknak a száma, akik a munkaerő-piacról átmenetileg vagy tartósan kivonultak. Az inaktív népesség mobilizálása jelentősen növelheti a megye és az ország versenyképességét.

KSH adatok alapján

A foglalkoztatottak száma 2016-ra elérte a 162.800 főt, amely öt év alatt 16%-kal, azaz 21.400 fővel emelkedett. A foglalkoztatási ráta 57,3%, amely még jelentősen elmarad az Európai Unió és Magyarország célkitűzésétől. A munkanélküliségi arány öt év alatt több mint felére, 6,1%-ra csökkent. Jelenleg a KSH. 2016. harmadik negyedévi felmérése alapján a munkanélküliek száma a megyében 10.600 fő.

3.4 A foglalkoztatás szerkezete

Az alkalmazásban állók száma a gazdasági szervezet nagyságcsoportja szerint Jász-Nagykun-Szolnok megyében, 2015 [fő]

Ágazati kód	Gazdasági ág	1–9	10–19	20–49	50–249	250–	Összesen
		főt foglalkoztatók					
A	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	1 122	867	1 219	1 886	167	5 261
B	Bányászat, kőfejtés	20	–	–	2	157	179
C	Feldolgozóipar	1 756	1 434	3 097	7 987	17 014	31 288
D	Villamos energia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	9	–	–	97	371	477
B+C+D	Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	1 785	1 434	3 097	8 086	17 542	31 944
E	Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennykezelésmentesítés	67	93	231	574	1 015	1 980
B+C+D+E	Ipar	1 852	1 527	3 328	8 660	18 557	33 924
F	Építőipar	1 962	977	795	380	465	4 578
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	5 103	1 385	1 293	1 333	2 769	11 883
H	Szállítás, raktározás	762	483	443	875	3 994	6 557
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1 210	514	319	193	51	2 287

J	Információ, kommunikáció	254	31	90	58	222	655
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	18	2	79	190	566	855
L	Ingatlanügyletek	337	115	105	591	1	1 149
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1 450	229	262	160	13	2 114
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	424	228	260	934	2 136	3 982
O	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	37	–	–	350	6 102	6 489
P	Oktatás	141	41	248	1 724	3 228	5 382
Q	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	899	56	166	1 304	3 813	6 238
R	Művészet, szórakoztatás, szabad idő	131	14	200	220	58	623
S	Egyéb szolgáltatás	333	73	114	174	1	695
A–S	Összesen	16 036	6 542	8 921	19 032	42 143	92 673

A gazdasági szervezeteknél alkalmazásban állók 46%-a 250 főnél nagyobb létszámot foglalkoztató cégeknél dolgozik. A megyében a nagyvállalatok az ipari ágazatban, azon belül főleg feldolgozóiparban működnek és a foglalkoztatottak 37%-nak biztosítanak munkalehetőséget. Az alkalmazásban állók létszámát tekintve figyelemre méltó a mikro vállalkozásoknál foglalkoztatottak száma és mértéke. Foglalkoztatás szempontjából jelentős szerepe van a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatnak. Ebben a gazdasági ágazatban dolgozók meghatározó hányada mikro vállalkozásoknál áll alkalmazásban. A mezőgazdaságra és építőiparra is jellemző a szervezetek nagy száma és az alacsony foglalkoztatotti létszám.

A megye leginkább munkaerő igényes és legtöbb munkavállalót alkalmazó gazdasági ága a feldolgozóipar, ahol az alkalmazásban állók 33,76%-a kerül foglalkoztatásra. Ezt követi a kereskedelem, gépjárműjavítás 12,87%-al, majd a 3. helyen a szállítás, raktározás áll 7,08%-al. Érdemes még megemlíteni a közigazgatási, védelemi, kötelező társadalombiztosítási területen dolgozók arányát, ami 7%, valamint a humán-egészségügyi és szociális ellátás területén dolgozók 6,73%-os részesedését.

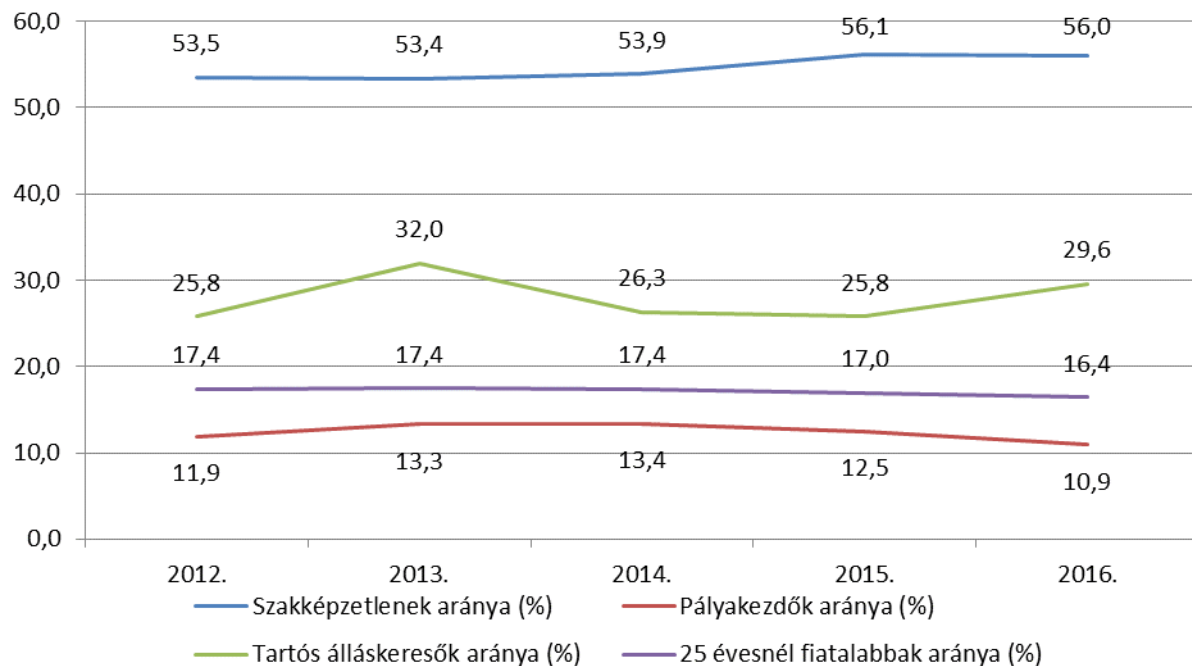
A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy míg a legtöbb ágazatonkénti foglalkoztató megyénkben elsődlegesen a szolgáltatás, másodlagosan a kereskedelem és harmadlagosan feldolgozóipar területén van jelen, addig az alkalmazásban állók száma a feldolgozó iparban a legmagasabb, második helyen található a kereskedelem és harmadik helyen a szállítás és raktározás áll.

Megállapítható tehát, hogy nem elegendő azt az egyszerű elvet követnünk a megyei gazdaság fejlesztése szempontjából, miszerint a megye legdominánsabb foglalkoztatói ágazatai számára biztosítjuk a mennyiségi munkaerőt. Sokkal célravezetőbb lehet felmérnünk az egyes ágazatok specifikus munkaerő szükségletét és ezen eredmények alapján meghatároznunk céljainkat, fejlesztési prioritásainkat.

3.5 A munkanélküliség alakulása

Az állami regiszterben nyilvántartott megyei álláskeresők átlagos létszáma 2016-ban 17.374 fő volt, amely az előző öt évhez viszonyítva jelentős, 10.944 fős csökkenést mutat.

Álláskeresők megoszlásának alakulása Jász- Nagykun- Szolnok megyében

Forrás: JNSZ Megyei Kormányhivatal

A munkanélküliség kezelésében elért eddigi eredmények ellenére a megyében probléma az alacsony iskolai végzettségűek, valamint a szakképzettséggel nem rendelkező álláskeresők magas aránya. A 25 év alatti fiatalok helyzete a célzott támogatásoknak köszönhetően kedvező irányban változott. Az előző évhez képest közel 500 fővel csökkent az idősebb álláskereső korosztály száma, azonban az összes álláskeresőnek még mindig jelentős része, 29%-a 50 év feletti. Komoly kihívást jelent a tartósan állást keresők problémájának kezelése. A megyében a nyilvántartott álláskeresők 29,6 %-a (5147 fő) egy évnél, ennek közel fele két évnél is hosszabb ideje keres állást.

3.6 Területi különbségek

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a regisztrált álláskeresők közel egyharmada a szolnoki járásban él.

Relatív mutató (2016. éves átlag)	%
Szolnoki járás	5,9
Jászapáti járás	7,0
Jászberényi járás	3,6
Karcagi járás	7,9

Mezőtúri járás	5,2
Tiszafüredi járás	6,3
Törökszentmiklósi járás	6,4
Kunszentmártoni járás	8,7
Kunhegyesi járás	12,0
Jász-Nagykun-Szolnok megye	6,5
Országos átlag	4,6

Forrás: JNSZ Megyei Kormányhivatal

A megyében tapasztalható gazdasági, társadalmi különbségeket a nemzeti foglalkoztatási szolgálat által használt relatív mutató is alátámasztja. A munkanélküliek aránya a Kunhegyesi járásban 12%, míg a Jászberényben csupán 3,6%.

A TOP területi foglalkoztatási együttműködések projekt célcsoportjai az alábbiak:

- Alacsony iskolai végzettségűek.
- 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskereső.
- 50 év feletti.
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek.
- Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők.
- Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek.
- Megváltozott munkaképességűek.
- Roma nemzetiséghez tartozó személyek.
- Közfoglalkoztatottak.
- Inaktívak.

Kiemelt célcsoportokhoz tartozók összes álláskeresőhöz viszonyított aránya járásonként Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2016. évben:

A nyilvántartott álláskereső összlétszámához viszonyított arány, %	Szolnoki Járás	Jászberényi Járás	Karcagi Járás	Mezőtúri Járás	Tiszafüredi Járás	Törökszentmiklósi Járás	Kunszentmártoni Járás	Kunhegyesi Járás	Jász-Nagykun-Szolnok megye
25 év alatti	15,1	14,4	18,2	15,2	20,1	17,9	13,3	22,0	16,4
50 év feletti	27,6	32,7	25,2	34,8	29,7	28,5	33,2	24,9	29,1
Legfeljebb általános iskolai végzettségű	37,8	53,9	51,3	42,3	39,9	46,2	51,0	59,5	47,2
Több mint 6 hónapja nyilvántartott	47,8	43,8	44,6	40,8	37,4	41,9	55,0	38,8	45,2

Forrás: JNSZ Megyei Kormányhivatal

A táblázatban színek jelzik a megyei átlagtól való jelentősebb eltérést (piros az átlagnál jelentősen nagyobb arányt jelöl, zöld jelentősen kisebbet).

A táblázat adatai területi megbontásban jelzik a projekt szempontjából releváns célcsoport megjelenését az egyes járásokban, kiemelve a fókuszpontokat.

A humánerőforrás kapacitás növelése érdekében a közfoglalkoztatásban résztvevők versenyszférába történő átlépésének segítését indokolja, hogy 2016. december elején, a megyében közel 12.000 fő vett részt közfoglalkoztatásban. Ebben a formában a legtöbben a Szolnoki és Kunhegyesi járásban dolgoztak (2183 fő, illetve 2046 fő), legkevesebben pedig a Jászberényiben és Jászapátiban (529 fő, illetve 831 fő). A közfoglalkoztatásban résztvevő munkavállalókra is jellemző az alacsony iskolai végzettség. Több mint felük alapfokú, vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik. Ugyanakkor figyelemre méltó, hogy 33%-uknak szakmunkás vagy szakközépiskolai végzettsége van. Főiskolai, egyetemi végzettséggel 222-en dolgoztak az említett időpontban közfoglalkoztatásban.

4. Helyzetfeltáró kutatás összefoglalója

4.1. Kutatási módszer

A foglalkoztatási együttműködésre irányuló projekt feladata, hogy a megye meghatározó munkaerő-piaci szereplői partnerséget alakítsanak ki, amely során közösen határozzák meg azokat a stratégiai célokat, amelyek mentén olyan beavatkozásokat, intézkedéseket, programokat valósítanak meg, amelyek hozzájárulnak a térség foglalkoztatási szintjének emeléséhez.

Ehhez szükséges a gazdasági, társadalmi helyzet, azon belül kiemelten a foglalkoztatási helyzet komplex vizsgálata. Az előzőekben bemutatott felhasznált és elemzett adatok a KSH rendszeresen közzétett adataiból, a Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által rendelkezésre bocsátott információiból, a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területfejlesztési Kon koncepciójából, valamint a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Szakképzés Fejlesztési Kon koncepciójából származnak. Az elemzéshez a legfrissebb adatok lettek felhasználva, a folyamatok értékeléséhez öt évre visszamenőleg.

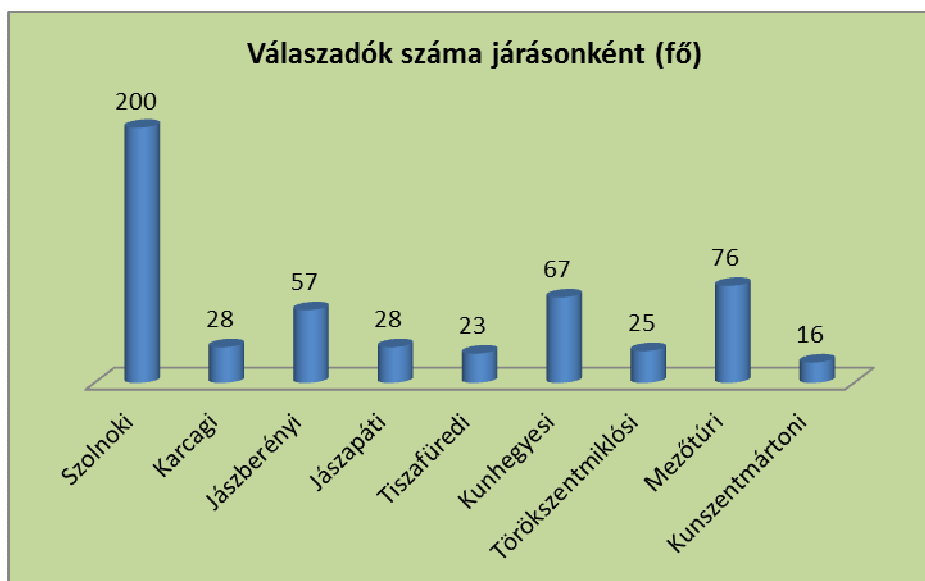
A hivatalos adatokon túl a jelenlegi helyzet feltárásához fontosnak tartottuk a munkaerő-piac keresleti és kínálati oldal véleményének, szükségleteinek feltárását is.

Erre a célra kérdőíves megkérdezést alkalmaztunk. A munkáltatói kérdőíveket a Kereskedelmi és Iparkamara juttatta el a foglalkoztatók részére. A Kormányhivatal Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztályai pedig több mint egy hónapon keresztül az álláskeresőik körében bonyolította a felmérést.

A kérdőívek elkészítése során a kérdések ugyan a szereplőket más-más oldalról érintik azonban az összevethetőség érdekében ugyanazon területre irányultak a munkáltatók és a munkavállalók esetében.

4.2. Kutatás eredményeinek megállapításai, összefüggései a munkavállalói körben

A kutatásban részt vevő válaszadók száma járásonként:

A kérdőíveket a járási hivatalokban regisztrált álláskereső és a közfoglalkoztatásban résztvevők töltötték ki. Összesen 520 kérdőív került kitöltésre. Legmagasabb számban a Szolnoki, legalacsonyabban a Kunszentmártoni járásban előktől érkezett vissza a feltett kérdésekre válasz. Az egyes járások nem egyenlően reprezentáltak, ennek ellenére a minta megyei szintű összesítését értékelhetőnek tartjuk. Azokban a kérdésekben, amelyek a válaszadók létszámától függetlenek és a statisztikai elemzéseknek sem mondanak ellent, az elemzés járási szintű jellemzőit is vállalhatónak tartjuk.

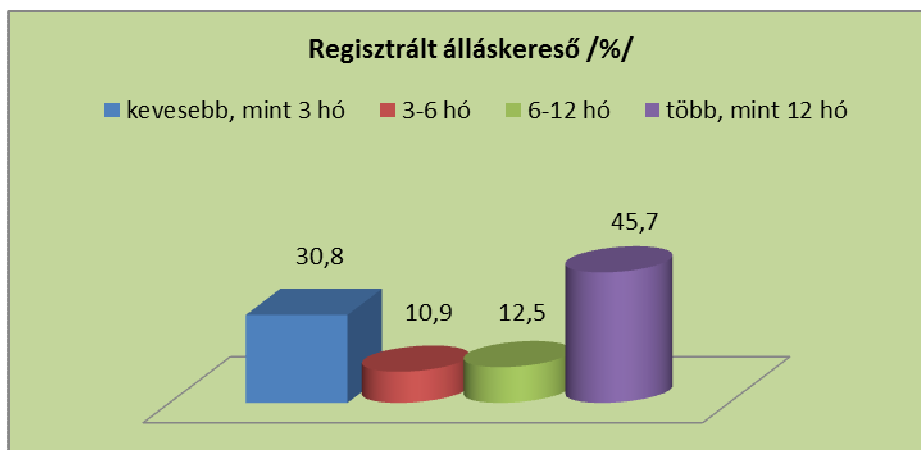
1. Alapadatok vizsgálata

A kérdőívet kitöltők életkor szerinti megoszlása szerint a válaszadók több mint fele 25-50 év közötti, 22%-a a 25 év alatti korosztályt képviseli és majdnem ugyanekkora mértékű az 50 év feletti válaszadók aránya is (25%). Megyei szinten szinte egyenlő arányban voltak a női és férfi válaszadók, így mindkét nem véleménye megfelelően tükröződik a kérdésekre adott válaszokban.

Az alapadatok alapján a megyei válaszadók több mint fele a 25-50 év közötti aktív munkaképes korú, a Kunhegyesi és a Mezőtúri járásban az 50 év feletti válaszadók száma is magas százalékot mutat, a Tiszafüredi járásban viszont a 20 év alatti férfi válaszadók száma mutat magasabb százalékot. Megyei szinten szinte egyenlő arányban voltak a női és férfi munkavállaló válaszadók.

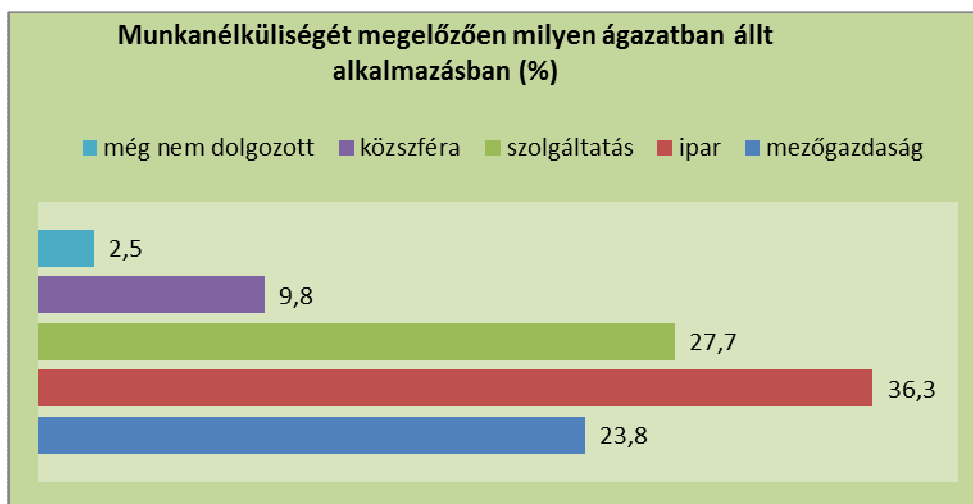
2. A munkavállalók foglalkoztatási jellemzői

Regisztrált álláskeresőként eltelt idő:

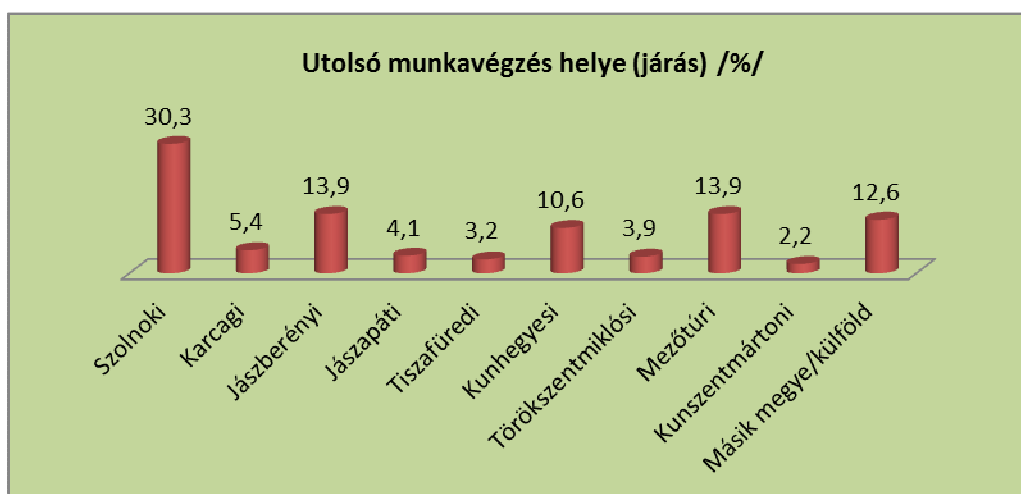
A megye összességét tekintve többségében a tartósan, több mint 6 hónapja regisztrált álláskereső, és kevesebb, mint 3 hónapja munkanélküli válaszadó volt a jellemző. Járásonként eltérő ez az eredmény. **A több, mint 1 éve álláskeresők aránya kimagaslóan magas a Mezőtúri, Szolnoki, Karcagiés Törökszentmiklósi járásokban. Azon járásokban, ahol több nagyobb ipari cég van jelen, vagy nagyobb volumenű a közfoglalkoztatás mértéke, jellemzőbb a 3 hónapnál kevesebb ideje regisztrált álláskereső jelenléte. Ők rövidebb idő alatt tudnak újra visszatérni a munka világába, nagyobb lehetőségük van az új munkahelyen való elhelyezkedésre vagy a másodlagos munkaerő-piacra való újbóli belépésre.**

Utolsó munkahelye mely ágazatban volt:

Arra a kérdésre, hogy a munkanélküliségét megelőzőn milyen ágazatban állt alkalmazásban, 503 fő adott választ. Az összesített eredmények alapján megállapítható, hogy jellemzően az ipari ágazatból kilépve váltak munkanélkülivé a válaszadók. Ez alól kivétel a Szolnoki járás, ahol a szolgáltató szektorból, illetve a Kunszentmártoni és Karcagi járások, ahol a mezőgazdasági ágazatból váltak munkanélkülivé. A mezőgazdasági ágazatból való kilépés szezonális okokra vezethető vissza. Vélhetően a tavaszi munkák kezdetekor az újbóli munkába lépés biztosított lesz. Az átmeneti időszakban az érintett személyek számára általában az álláskeresési ellátás biztosít megélhetést.

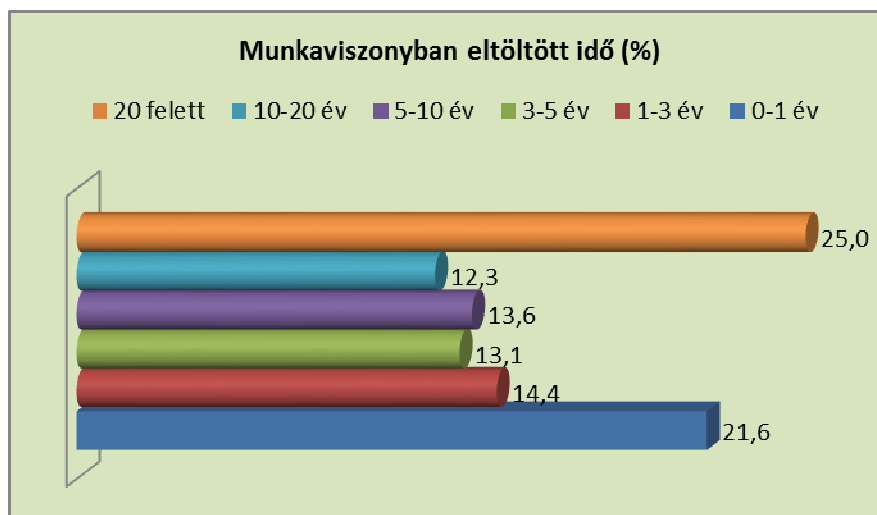
Legutolsó munkavégzés helye:

A válaszadó munkavállalási korú munkanélküliek utolsó munkahelye abban a járásban volt, ahol lakóhelyük is található. Kevesen jelölték meg, hogy másik megyében vagy járásban dolgoztak volna. Csekély számú válaszadó külföldi munkavégzést követően lett munkanélküli, ez az eredmény főként a Tiszafüredi járásban volt a jellemző. A megye statisztikai adatai valamint a kérdőívet kitöltők válaszai egybehangzóan alátámasztják, hogy a megye lakosai elsősorban a lakóhelyükön történő munkavégzést preferálják.

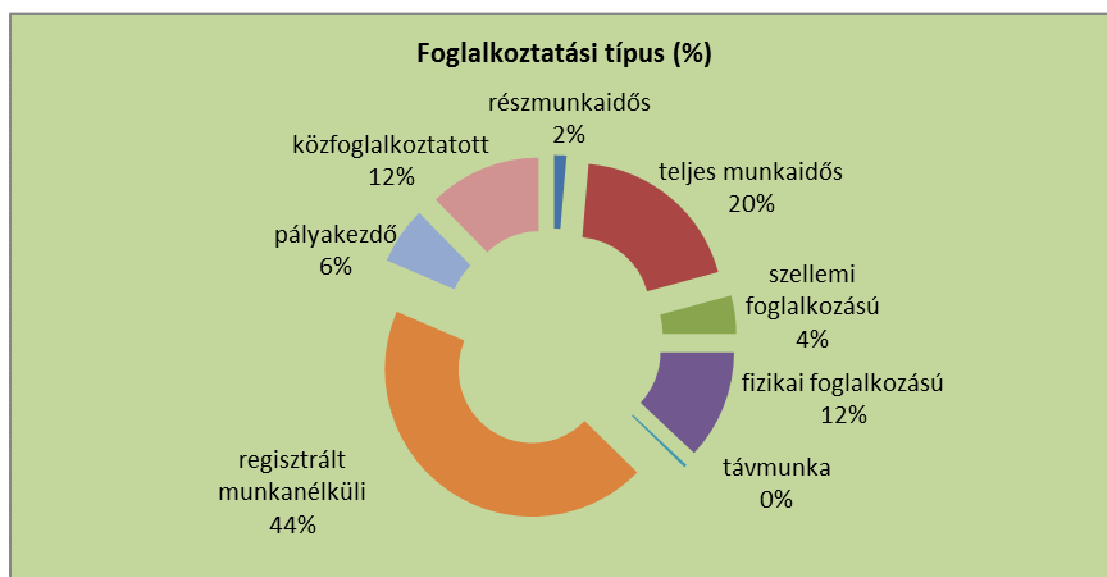
Gyakorlati tapasztalati idő:

év/járás	Kunhegyesi	Kunszentmártoni	Karcagi	Mezőtúri	Jászberényi	Jászapáti	Tiszafüredi	Törökszentmiklósi	Szolnoki
0-1 év	11	4	5	10	12	5	4	5	46
1-3 év	10	4	7	12	5	3	6	3	18
3-5 év	11	1	4	2	7	2	2	3	30
5-10 év	11	0	3	3	14	3	1	5	24
10-20 év	6	4	2	10	10	4	3	3	16
20 felett	18	3	7	35	9	11	4	5	26

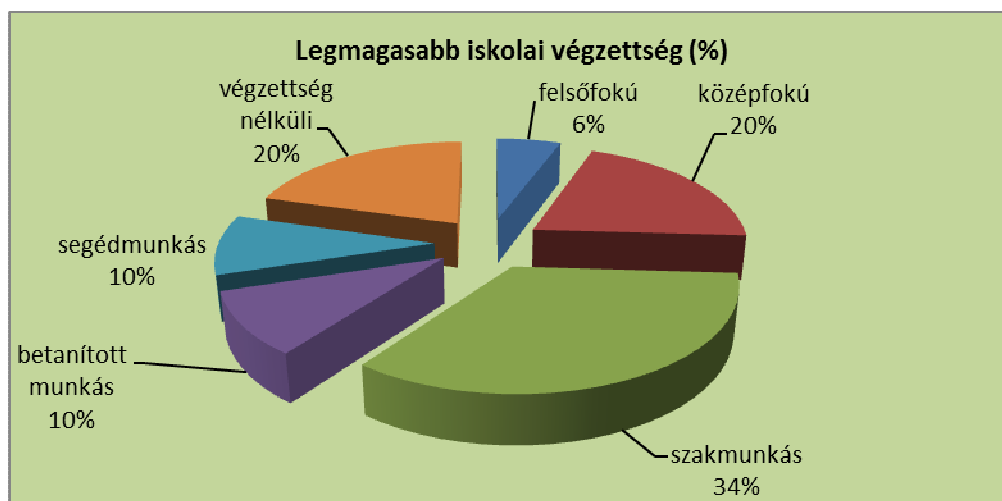
A válaszadó munkanélküliek többsége több, mint 20 év munkatapasztalattal rendelkezik. Jelentős azonban az egy év munkaviszonnyal sem rendelkezők száma. Ezt a kitöltők életkori megoszlásával összehasonlítva arra következtetésre juthatunk, hogy nemcsak a 25 év alatti korosztály nem rendelkezik kellő munkatapasztalattal, hanem a 25 év felettiek sem.

Válaszadó munkavállalók foglalkoztatási típusa:

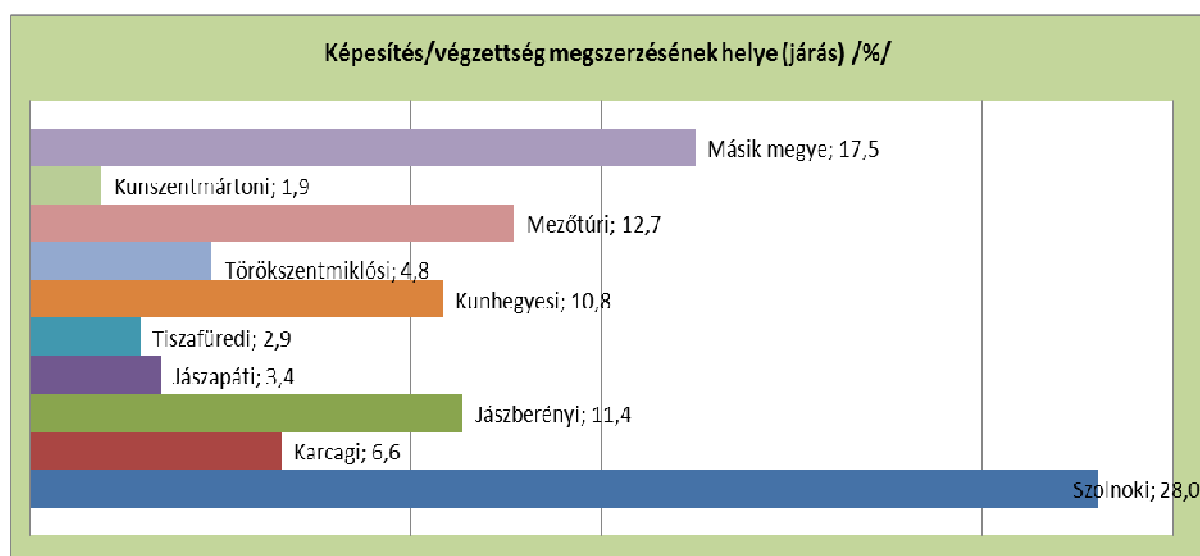
A válaszok megerősítik azokat az elemzéseket, amelyek megállapítják, hogy a megyében nem jellemző az atipikus foglalkoztatás jelenléte. Annak ellenére sem, hogy a kérdőíveket kitöltők jelezték, hogy elhelyezkedési hajlandóságukat jelentősen növelné az otthon végezhető munka, vagy a részmunkaidős foglalkoztatás lehetősége.

Válaszadó munkavállalók legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása:

A megye járásaiban a munkanélküliek többsége szakmunkás végzettségűnek vallotta magát. Az 520 megkérdezettből mindössze 30 fő (6%) felsőfokú végzettségű, ezzel ellentétben a végzettség nélküliek 20%-ot tesznek ki, másik 20% szakképzettséggel nem rendelkező betanított munkás és segédmunkás. A megyei munkanélküliek általánosságban alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. A Mezőtúri járásban kimagasló a végzettség nélküliek aránya, ahol a legtöbb 50 év feletti válaszadó volt, viszont ebben a járásban van a legtöbb felsőfokú végzettségű munkanélküli.

Képesítés/végzettség megszerzésének helye:

Válaszadó munkavállalók szerint a képességek fontossága munkavállalás alkalmával:

képességek	sorrend
szakmai tudás	1.
szakmai tapasztalat/gyakorlat/	2.
iskolai végzettség	3.
szakmai fejlődés képessége	4.
számítógépes ismeretek	5.
nyelvtudás	6.
egyéb: GYORSASÁG, ÁLLÓKÉPESSÉG, GYAKORLAT	7.

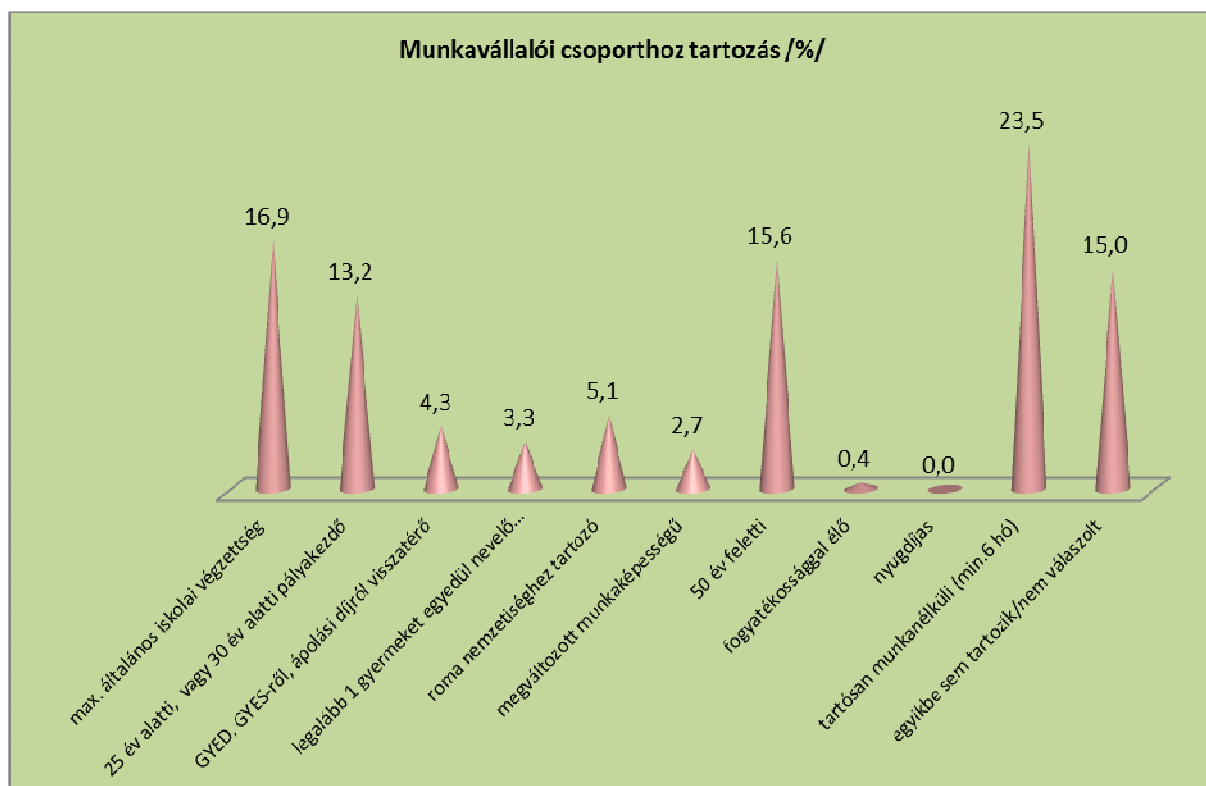
A megye járásaiban szinte hasonló fontossági sorrend alakult ki a munkavállalók által megadott válaszok alapján. Egy álláshely betöltése kapcsán a legfontosabbnak a szakmai tudást, jártasságot tartják. Fontos, hogy ezt megfelelő iskolai végzettséggel, bizonyítványokkal is igazolni tudják. Megjelenik a szakmai fejlődés képessége, amely egyik bizonyítéka annak, hogy elfogadottá válik az egész életen tartó tanulás, mint fontos szemlélet a munka világában is. A Tiszafüredi járásban fontosnak tartják a nyelvtudást, ez visszavezethető arra, hogy ott jelölték meg a legtöbben, hogy külföldi munkavégzést követően lettek munkanélküliek.

Munkavállalók álláskeresési módszerei:

Álláskeresési módszerek alkalmazása /rangsor/	
ismerősi kör, ajánlás útján	1.
KH Foglalkoztatási Osztály segítségével	2.
újsághirdetés	3.
internetes hirdetés	4.
munkaerő közvetítő, állásbörze	5.
fejvadász cég megbízásával	6.
egyéb: SZÓRÓLAP	7.

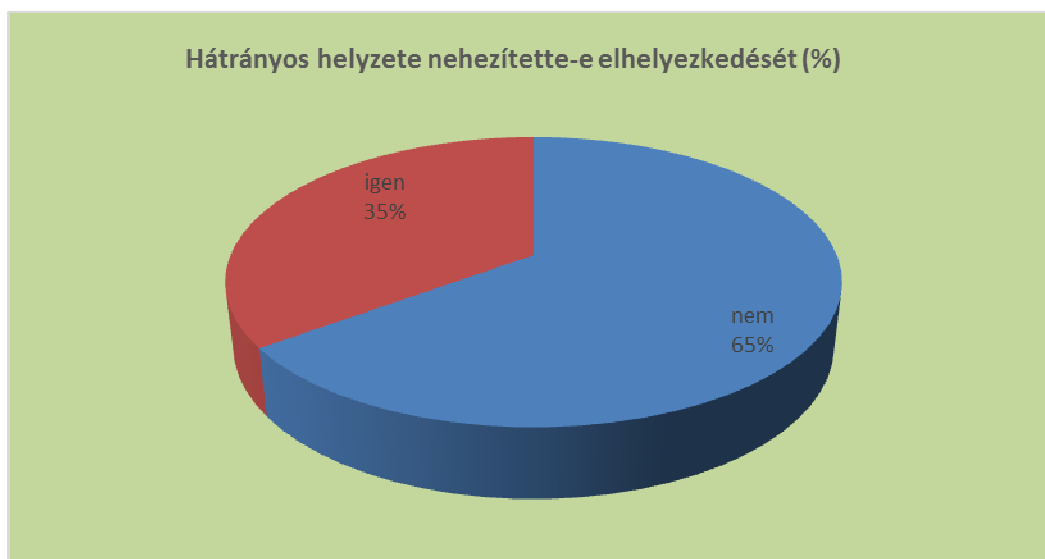
Az egyes járásokban a legtöbben az ismerősök által kerülnek újra vissza a munka világába, de kedvelik az újsághirdetések és az internetes hirdetések böngészését. A Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályainak segítségét is fontosnak tartják.

Válaszadók munkavállalói csoportba tartozása /fő/:

A megyében magas a tartós munkanélküliek száma, főként az 50 év feletti legfeljebb általános iskolai végzettségűek körében. Ez a legjellemzőbb a Mezőtúri és a Kunhegyesi járásra.

Álláskeresését az előbbieken megjelölt körülmények valamelyike nehezítette-e:

Az igennel válaszolók az alábbi indokokat jelölték meg nehézségként:

- Szakmai végzettség, gyakorlat hiánya
- Élekor, nem, egészségügyi állapot és nemzetiségi hovatartozás miatti diszkrimináció
- Közlekedési nehézségek
- Gyermek elhelyezési nehézségek
- Végzettségnek, tapasztalatnak megfelelő munkahely hiánya
- Iskolai tanulmányok folytatása

Igénybe vette-e a Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályainak szolgáltatásait:

A válaszadók 47%-a nyilatkozott úgy, hogy az álláskeresése során a Kormányhivatal illetékes szervének a szolgáltatásait igénybe vette. Az igennel válaszolók az alábbi szolgáltatás igénybevételi céllal keresték fel a Kormányhivatal illetékes osztályait:

Szolgáltatások tekintetében: munkaközvetítés, tanácsadás, információnyújtás, járadék ellátás, nyilvántartásba vétel. Támogatások tekintetében: képzési támogatások (8. osztály megszerzése illetve szakmai képzés), bér- és bérjellegű támogatások valamint közfoglalkoztatási programokba vonás.

3. Képzési lehetőségek, fejlesztések

A válaszadók fontossági sorrendben az alábbi képzéseket tartják fontosnak munkához jutási esélyek javítása érdekében:

Képzés	sorrend
szakmai változásokat követő	1.
adminisztrációs	2.
számítástechnikai	2.
idegen nyelvi	3.
jogszabályi változásokat követő	4.
egyéb	5.

A válaszadók a szakmai változások követését tartanák legfontosabbnak a képzések tekintetében, vélhetően ezt az indokolja, hogy a hosszas aktív munkavégzésből való kiesés miatt szeretnének a legújabb szakmai információkhoz hozzájutni. Ugyanannyira fontosnak értékelik a számítástechnikai képzést és az adminisztrációs képzést is, de nyitottak lennének idegen nyelv elsajátítására is.

Egyéb ismeretszerzéseként az alábbiakat jelölték meg: 8. osztály megszerzése, szakmai képzés (az első illetve egy újabb szakma megszerzése).

4. Problémák és szükségletek azonosítása

A válaszadók a megyében a legfontosabb fejlesztési területként az ipari termelés, az agrár- és vidékfejlesztést, valamint az oktatást jelölték meg, mely ágazatok fejlesztést igényelnének. Járásonként eltérőek a fejlesztendő területek, a Jászság erős ipari ágazattal rendelkezik, a Mezőtúri, Kunhegyesi térségnél az agrárium van előtérben.

Mely terület fejlesztése a legszükségesebb a kistérségben	
ipari termelés	1.
agrár- és vidékfejlesztés	2.
infrastruktúra	3.
szolgáltató szektor	4.
oktatás	5.
humán erőforrás	6.
idegenforgalom	7.
egyéb	8.

Arra a kérdésre, hogy a munkavállaló vállalja-e saját költségen továbbképezni magát egy esetleges új munkahely találása érdekében a megyei válaszadók 62%-a nemmel válaszolt, mely az alacsony jövedelmi szintre vezethető vissza. Egyedül a Tiszafüredi járásban mutatkozott fordított eredmény, ahol a megkérdezettek 74%-a vállalná önköltségen is a továbbképzését.

A Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályai által nyújtott szolgáltatások közül az alábbi sorrend szerint szolgáltatásokat tartják fontosnak – és igényelnék – a válaszadók:

szolgáltatások	fontossági sorrend
képzési költség támogatás	1.
munkaközvetítés	2.
képzés idejére keresetpótló juttatás és járulék biztosítása	3.
képzéshez kapcsolódó utazás, szállás, étkezés támogatás	4.
karrier tanácsadás	5.
munkatapasztalat-szerzést elősegítő bérköltség-támogatás nyújtása	6.
képzés alatt gyermekfelügyelet, ápolás támogatása	7.
esélyegyenlőségi tanácsadás	8.
mobilitás támogatás /lakásbérleti hozzájárulás, munkakezdéshez ideiglenes támogatás/	9.
munkába járáshoz, munkatapasztalat szerzéshez kapcsolódó utazás támogatás	10.
önfoglalkoztatóvá válás támogatása (max. 6 hó, minimálbér)	11.

A megyében a képzésekhez kapcsolható szolgáltatásokat, juttatásokat preferálják a megkérdezettek, valamint a foglalkoztatási osztályok általi munkaközvetítést. A válaszok alapján felállított sorrendből az mutatkozik, hogy szívesebben vállalnának munkát alkalmazotti viszonyban, mintsem vállalkozóként tevékenykednének. A mobilitás támogatás és a munkába járáshoz, munkatapasztalat szerzéshez kapcsolódó utazástámogatás kevésbé hangsúlyos számukra, ugyanis lakóhelyükön tapasztalt munkahely hiány miatt ezen támogatások nélkül is vállalják a távolabbi, de biztos munkalehetőséget.

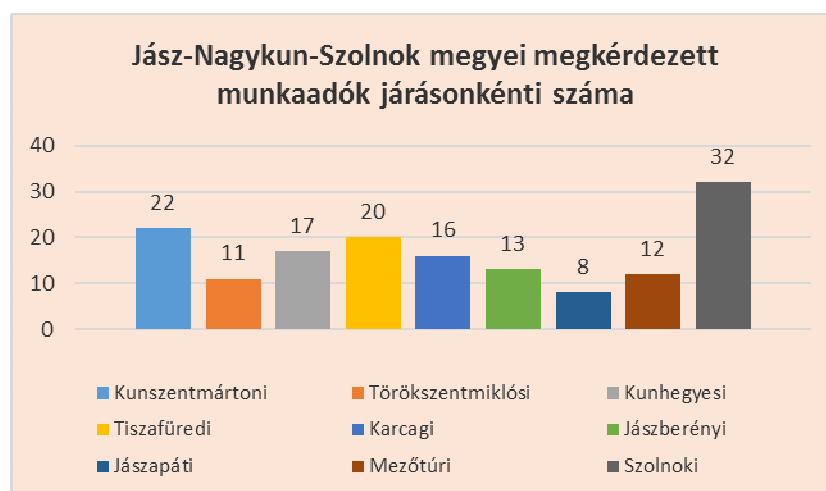
Egyéb megjegyzések, javaslatok a megye foglalkoztatási helyzetének javítására a válaszadóktól:

A munkáltatókat jobban tudnák motiválni arra, hogy a központ szolgáltatásait igénybe vegyék, ha megkönnyítenék az ügyintézés és rugalmasabban kezelnék az ügyeket, átképzéseket szerveznének. Munkáltatókkal kapcsolattartás, több munkahely létesítése, célorientált képzések indítása. Több munkahely figyelembe vehetné a családos anyák helyzetét, akik leginkább egy (8-17-ig terjedő) műszakot tudnak család mellett vállalni.

4.3. Kutatás eredményeinek megállapításai, összefüggései a munkáltatók körében

Alapadatok elemzése

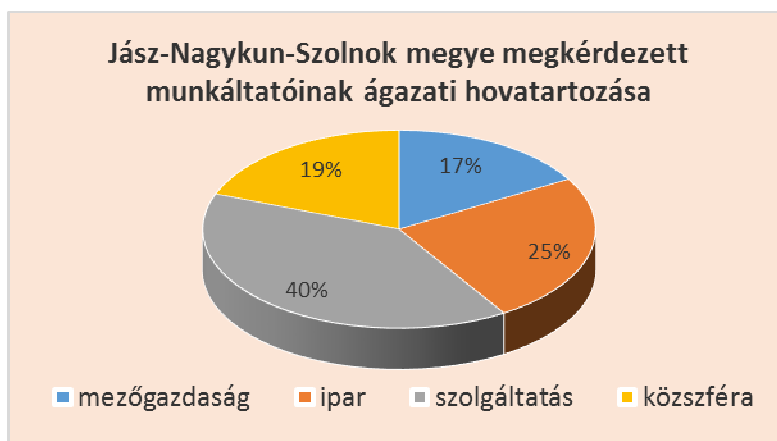
Jász-Nagykun-Szolnok megye 9 járásából 151 gazdálkodó szervezet vett részt a piackutatásban, hozzájárulva a reprezentatív megyei és járási felméréshez. A legtöbb foglalkoztatói kérdőívet a Szolnoki járásból sikerült feldolgozni. A foglalkoztatási és gazdasági szempontból hátrányos helyzetű Kunhegyesi járás és a Tiszafüredi járás is szép számú munkaadóval vett részt a piackutatásban.

Piackutatásban résztvevő megyei szervezetek ágazati besorolása:

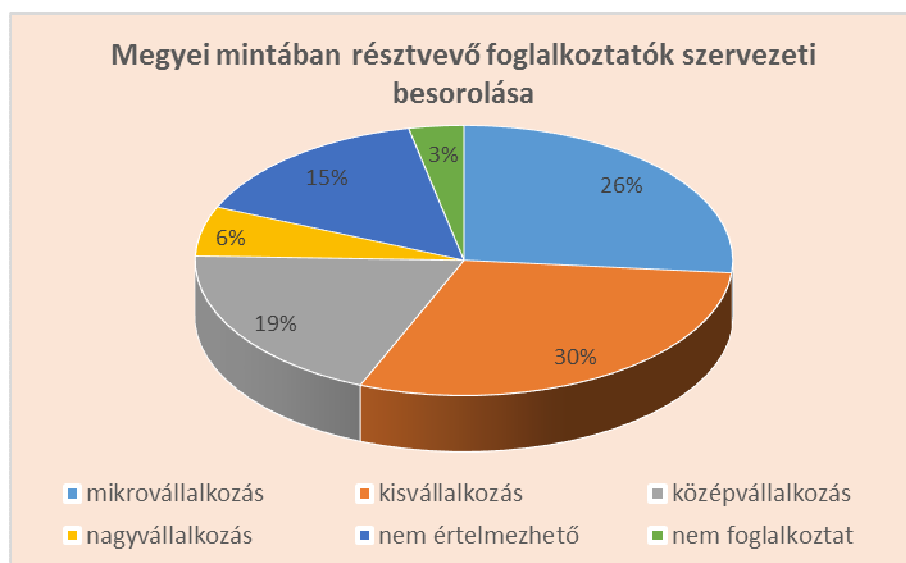
A megyei területet lefedő foglalkoztatói kérdőívek nagy része a szolgáltatói szektorból érkezett, ahol több mikro, kis-és középvállalkozás illetve egyéni vállalkozás működik. Második legtöbb kérdőív az ipari ágazathoz köthető, melyből a Szolnoki, Mezőtúri, Jászberényi és Kunhegyesi járás nyújtott be a legtöbbet. Szolgáltatói szektorban is Szolnok domináns szerepe meghatározó, de a kunhegyesi és karcagi térségből is több kérdőív érkezett. Turisztika területéről összesen 5 db kérdőív érkezett, mely a Tiszafüredi, Karcagi és Szolnoki járás mintájában jelenik meg. A mezőgazdasági ágazat foglalkoztatói a Kunhegyesi és Tiszafüredi járásból kerültek ki, az egész ágazati minta mintegy 60%-át ők tették ki. A

közsféra foglalkoztatási helyzetét a Törökszentmiklósi és Kunhegyesi járásból ismerhettük meg leginkább.

Piackutatásban résztvevő megyei munkaadók szervezeti besorolása:

A megyei szervezetek többsége (30%) kisvállalkozás volt, azaz 10-49 főt foglalkoztatnak. Hasonló számban jelennek meg a mikrovállalkozások, és minden 5. munkaadó a középvállalkozásokat képviselte. Az ipari ágazat nagy részében tevékenykedő nagyvállalatok is megkérdezésre kerültek (6%). Tehát a minta reprezentatív, és segíti a Paktum Szervezet további munkáját. A megkérdezett KKV-k 75%-a alkalmas lehet a paktum által kínált munkaerőpiaci szolgáltatások igénybe vételére, megkeresésük indokolt a Paktum Szervezet további tevékenysége során. A közfoglalkoztatás is megjelenik kutatásunkban többnyire a közsféra ágazatban, de a szervezeti besorolásnál a teljes foglalkoztatotti létszám feltöltésének hiányában a nem értelmezhető kategóriába kerültek (kivéve egy-egy önkormányzati szervezetet).

Foglalkoztatási adatok

A foglalkoztatási adatok elemzését elsősorban a jelenlegi munkaerő állomány összetételében és járásonként eltérő foglalkoztatási gyakorlatok ismeretében, **a célcsoportokat elkülönítve végeztük el.** A munkaadók munkaerőhiányát általában és szezonálisan, vagy fejlesztésekhez kötve is vizsgáltuk, melyeket a járási kiértékelések részletesebben tartalmaznak.

Részmunkaidős alkalmazás elterjedése a megyében

Összességében elmondható, hogy a részmunkaidős alkalmazás nem elterjedt a megye teljes területén, a szervezetek több mint 50%-os részmunkaidős állomány alkalmazása a Kunhegyesi (24%) és a Kunszentmártoni járásban (18%) a legmagasabb, még Szolnokon is megjelenik (15%), de a többi járásban nem ilyen mértékben. A munkavállalói piacon sem sokan jöttek részmunkaidős foglalkoztatásból, ezért a részmunkaidős foglalkoztatásra a kereslet is kisebb.

A női munkavállalók foglalkoztatása

A Törökszentmiklósi és a Kunszentmártoni járás megkérdezett foglalkoztatói vezetnek a női munkaerő többségi alkalmazásában. Ebben a 2 járásban a szervezetek több mint felénél több nőt alkalmaznak, mint férfit. A Mezőtúri és a Tiszafüredi járásban jóval kevesebb a nő alkalmazott, mint a másik két járásban, mely a térség fizikai foglalkoztatásával áll összefüggésben.

Sorrend	Járas megnevezése	A megkérdezett foglalkoztatók női dolgozó több mint 50%-os alkalmazásának %-a az összes dolgozóhoz képest
1.	Törökszentmiklósi járás	55%
2.	Kunszentmártoni járás	50%
3.	Szolnoki járás	44%
4.	Karcagi járás	40%
5.	Jászberényi járás	38%
6.	Jászapáti járás	37%
7.	Kunhegyesi járás	35%
8.	Tiszafüredi járás	25%
9.	Mezőtúri járás	17%

Fizikai foglalkoztatás jelentősége a megyénkben

A megkérdezett minta szerint a legnagyobb 3 fizikai foglalkoztató járás a megyében a Tiszafüredi (több mint 50%-ban fizikai foglalkozásúakat alkalmazó szervezet: 90%), a Jászberényi (több mint 50%-ban fizikai foglalkozásúakat alkalmazó szervezet: 77%), és a

Kunszentmártoni járás (több mint 50%-ban fizikai foglalkozásúakat alkalmazó szervezet: 72%). A jelenlegi piackutatásban a Szolnoki és a Jászapáti járásban volt legkevesebb fizikai munkát végző alkalmazott (a válaszadók többsége a szolgáltató szektorból került ki).

Sorrend	Járási megnevezése	A megkérdezett foglalkoztatók munkaerő állományának több mint fele fizikai foglalkoztatott (%)
1.	Tiszafüredi járás	90%
2.	Jászberényi járás	77%
3.	Kunszentmártoni járás	72%
4.	Kunhegyesi járás	71%
5.	Törökszentmiklósi járás	64%
6.	Mezőtúri járás	58%
7.	Karcagi járás	56%
8.	Szolnoki járás	47%
9.	Jászapáti járás	37%

Távmunka, mint lehetőség alkalmazása megyénkben

Sajnos Jász-Nagykun-Szolnok megyében a távmunka nem elterjedt foglalkoztatási forma, mely a képzettebb kisgyermekes családnyak számára jóval nagyobb könnyebbséget jelentene. A munkaerőpiac kínálati oldalán 6 járásban szinte fel sem lelhető, a Szolnoki járásban (2%-a távmunkás az összes munkaerő állománynak), a Tiszafüredi járásban (3%) valamint kiemelkedően a Kunhegyesi járásban (5%) elérhető foglalkoztatási forma.

Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása

A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása a megye összes járásában jelen van. A foglalkoztatásra ösztönzőleg hat, hogy a megváltozott munkaképességű munkavállalók után támogatásokat, járulék kedvezményeket vehetnek igénybe. Úgy tűnik, ezt a foglalkoztatási formát jól ismerik megyénkben, és a hozzájuk kapcsolható foglalkoztatási támogatásokat is. A Mezőtúri járásban a legmagasabb ezen HH munkavállalói csoport aránya (23%), ezt követi a Jászapáti (20%) és a Jászberényi járás (19%). A Szolnoki és a Törökszentmiklósi megkérdezett munkaadók alkalmazták a legkevesebb megváltozott munkaképességű személyt.

Sorrend	Járási megnevezése	Megváltozott munkaképességűek a megkérdezett járási foglalkoztatók munkaerő állományának arányában (%)
1.	Mezőtúri járás	23%
2.	Jászapáti járás	20%

3.	Jászberényi járás	19%
4.	Kunszentmártoni járás	18%
5.	Tiszafüredi járás	14%
6.	Kunhegyesi járás	13%
6.	Karcagi járás	13%
6.	Szolnoki járás	13%
7.	Törökszentmiklósi járás	12%

50 év felettiek alkalmazása a megyében

A leginkább 50+ foglalkoztató járás a Jászapáti (összes munkaerő 40%-a 50 év feletti korosztályt képviseli), a Kunszentmártoni (45%) és Szolnoki járás (41%). Az 50 év felettiekre kevésbé nyitnak a Jászberényi (31%), a Karcagi (30%) és a Mezőtúri (27%) foglalkoztatók. Ezen adatokat a munkavállalói kérdőívek is alátámasztják, hiszen Mezőtúron nagyon sok az 50+ álláskereső korosztály. Ebben a térségben a 27%-os 50+ korosztály alkalmazása nagyon kevés, más foglalkoztatási népszerűsítő kampány szükséges, mint a többi járásban.

Sorrend	Járas megnevezése	50 év felettiek a megkérdezett járási foglalkoztatók munkaerő állományának arányában (%)
1.	Kunszentmártoni járás	45%
2.	Szolnoki járás	41%
3.	Jászapáti járás	40%
4.	Tiszafüredi járás	36%
5.	Kunhegyesi járás	33%
5.	Törökszentmiklósi járás	33%
6.	Jászberényi járás	31%
7.	Karcagi járás	30%
8.	Mezőtúri járás	27%

Pályakezdők alkalmazása

A fentiekkel összhangban viszont a Mezőtúri járás alkalmazza a legtöbb pályakezdőt (összes állományának 19%-át), illetve a Törökszentmiklósi járás 18%-al követi. Legkevesbé a Tiszafüredi járás munkáltatói (8%) és a Kunszentmártoni járás munkáltatói (7%) alkalmaznak fiatal pályakezdőt.

Sorrend	Járas megnevezése	Pályakezdők a megkérdezett járási foglalkoztatók munkaerő állományának arányában (%)
1.	Mezőtúri járás	19%
2.	Törökszentmiklósi járás	18%
3.	Karcagi járás	17%
4.	Szolnoki járás	15%

4.	Kunhegyesi járás	15%
5.	Jászberényi járás	14%
6.	Jászapáti járás	10%
7.	Tiszafüredi járás	8%
8.	Kunszentmártoni járás	7%

Gyermekek nevelő szülők helyzete a megyénkben

A legnagyobb gyermeket nevelő szülőket foglalkoztatók járási szinten a Törökszentmiklósi járásban (összes munkavállaló arányában 27%) és a Karcagi járásban tevékenykedtek (26%), majd ezt követte a Jászberényi járás (25%). A Kunhegyesi járásban a kisgyermekes anyukák foglalkoztatása alacsonyabb, az összes megkérdezett munkaadó csak 15%-ban alkalmazza őket.

Sorrend	Járási megnevezése	Gyermekek nevelő szülők a megkérdezett járási foglalkoztatók munkaerő állományának arányában (%)
1.	Törökszentmiklósi járás	27%
2.	Karcagi járás	26%
3.	Jászberényi járás	25%
3.	Szolnoki járás	25%
4.	Tiszafüredi járás	22%
5.	Jászapáti járás	20%
6.	Mezőtúri járás	19%
7.	Kunszentmártoni járás	18%
8.	Kunhegyesi járás	15%

Roma nemzetiséghez tartozók alkalmazásának kérdése

Nagyon nehéz a roma foglalkoztatást összehasonlítani megyei szinten, mert a munkaadók többsége nem akarta vagy nem tudta megadni a valós számokat. Tény, hogy így is a Nagykunsági területeken volt a legmagasabb a roma munkavállalók aránya. Első helyen a Kunhegyesi járás szerepelt, ahol a minta szerint a szervezetek 18%-ban vannak roma munkavállalók. Ezt követte a Tiszafüredi járás 17%-al illetve a Karcagi járás 13%-al. A legkevesebb roma nemzetiséghez tartozó dolgozó a Szolnoki járásban található vállalkozásoknál van, náluk ez az adat csak 5%.

Iskolai végzettségek elemzése a megyében

A munkaadói kérdőívek során ez a pont volt a legnehezebben kiértékelhető, mert legtöbb esetben nem adtak pontos adatot a szervezetek a saját munkaerő állományuk végzettségének vonatkozásában. A mezőgazdasági és az ipari területeken a szakmunkások vannak többségben, de járásonként is jelentős a felsőfokú végzettségűek alkalmazása. Abban

egységes a vizsgált munkaerő állomány, hogy képzettség nélküliek alig vannak a munkaadói oldalon foglalkoztatva (többnyire csak közfoglalkoztatásban) és az irántuk való kereslet sem számottevő. Viszont a kereslet nagy a képzett szakmunkások iránt minden járásban és a felsőfokú végzettségűek iránt egyes hiányszakmákban (felsorolva járási elemzéseknél a mellékletben).

Munkaerőhiány a megkérdezett megyei szervezetek vonatkozásában

A legnagyobb munkaerőhiányt a kérdőívekben a Tiszafüredi és a Törökszentmiklósi járási munkaadók foglalmazták meg, a megkérdezett szervezetek közel háromnegyedében hiány van képzett szakemberből. A járások szakmunkás és felsőfokú végzettséggel rendelkezők jelentkezését is várják. Törökszentmiklós mellett a Jászberényi járás is küzd szakképzett munkavállalói hiánnyal, itt a kérdőívet kitöltők 69%-a jelezte problémáját. A Szolnoki járásban kevésbé van jelen munkaerőhiány a szervezetekben. A munkaerőhiány területét elsősorban a járások húzóágazata határozta meg piacutatásunkban is, azaz a nagykunsági területeken mezőgazdasági szakemberek és az ezt támogató gépkezelői háttér, a Jászságban az ipar és Szolnok és környékén az ipar és szolgáltatói szektorhoz köthető hiányszakmák jelentek meg. Az idegenforgalmi hiányszakmák elsősorban helyi fejlesztésekhez köthetők, a Tisza-tó, mint kiemelt térség infrastrukturális beruházásaihoz igazodó turisztikai, vendéglátói hiányszakmák sora jelenhet meg a jövőben.

Sorrend	Járás megnevezése	Munkaerőhiány %- os adata az összes járási megkérdezett foglalkoztató arányában
1.	Tiszafüredi járás	77%
2.	Törökszentmiklósi	73%
3.	Karcagi	72%
4.	Jászberényi	69%
5.	Jászapáti	62%
6.	Mezőtúri	58%
7.	Kunszentmártoni	55%
8.	Kunhegyesi	50%
9.	Szolnoki	44%

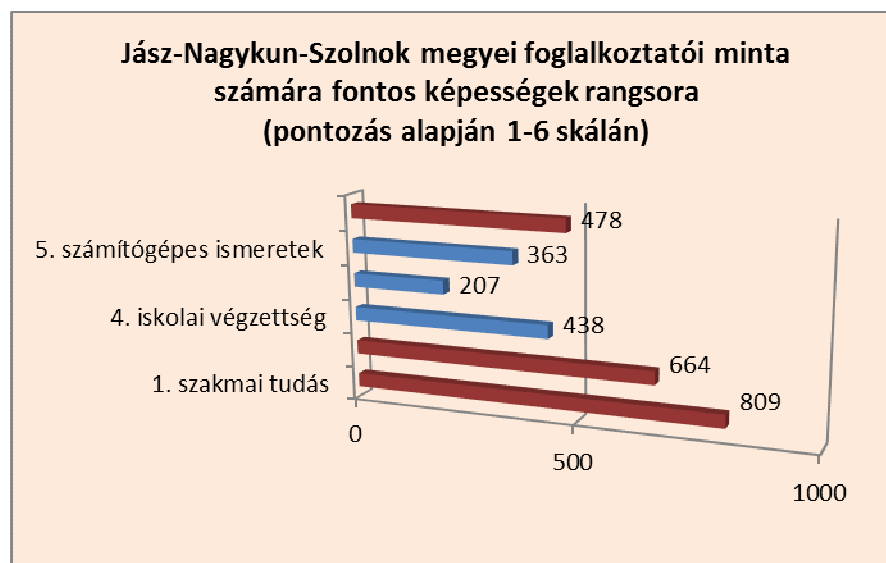
Munkaerő szezonálisára vonatkozó megyei összehasonlítás

A munkaerő szezonálisára vonatkozó összehasonlítás szerint a legtöbb hiányszakma a mezőgazdasági területeken van jelen, főként a Nagykovács területén (Kunhegyesi, Tiszafüredi, Kunszentmártoni, Karcagi járás területe). Jászberényi és a Törökszentmiklósi járási munkáltatók többsége az iparban is érzi a „szezonom” jelentőségét, melyek elsősorban nem évszakokhoz, hanem éves leállásokhoz, projektméretekhöz igazodnak. Szolnok és körzetében nincs jelentősége az időszakos munkáknak. Mezőtúron a minta ipari jellege miatt

nem hangsúlyos a szezonok befolyása, de a munkavállalók az agrár- és vidékfejlesztési beruházások hívei, ezért ott is jelen kell lennie a szezonális munkaerőhiánynak.

A munkáltatók által priorizált képességek

A 9 járást összehasonlítva, első helyen egyértelműen a szakmai tudás és a második és harmadik helyen is az ahhoz kapcsolódó gyakorlati és fejlődő képesség van jelen. A nyelvtudás, mint részképesség nem fontos a megyénkben való elhelyezkedés során. A munkavállalók általában túlértékelik a nyelvtudás és a számítógépes képességek iránti keresletet, illetve tisztában vannak az iskolai végzettség jelentőségével.

Munkaadók toborzási sorrendje

A megye szinte minden járásban az első két helyen az ismeretségi kör befolyását és a Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztályának szerepét jelölték meg a szervezetek, majd ezt követően az újság és az internetes felületek szinte együttes alkalmazását. Egy járásban – a jászapátiban - a foglalkoztatók a Foglalkoztatási Osztályt jelölték 1. helyen, az ismerősi kört csak a 2. helyen. A munkaerő közvetítők igénybe vétele a nagyobb ipari szervezetek esetében jelentősebbek, fejvadász cégek alkalmazása nem indokolt. A munkaerőpiac keresleti és kínálati oldala közel azonos véleményeket takar járási szinteken - helyi igényeknek megfelelően - is.

Foglalkoztatási támogatások népszerűsége a megyénkben

Mivel jelenleg a legtöbb pályázati forrásból megvalósuló infrastrukturális beruházás (ami iránt egyébként a legtöbb a kereslet munkáltatói oldalon) is megköveteli a munkaerő

állomány bővítését, fejlesztését, a megyei munkaadók többsége tisztában van a támogatások alkalmazásával. A kérdőívek vizsgálata során megdöbbentő volt, hogy milyen sokan alkalmaznak és használják a megváltozott munkaképességű dolgozók utáni támogatásokat. A jelenleg futó GINOP foglalkoztatási támogatások pontos számát nem tudjuk meghatározni, mert a munkaadók nem jelölték meg pontosan a támogatások forrását, megnevezését. A foglalkoztatási támogatások természetesen a legtöbb községi szervezetben jelen voltak, 10 önkormányzati szervezet erről nyilatkozott is.

Össességében megállapítható, hogy a kutatásban bevont 151 szervezetből 109-en még nem alkalmazzák a foglalkoztatási támogatások valamely formáját, azaz a minta 72%-a fejleszthető ez irányban. A legaktívabb térség természetesen a Szolnoki járás, hiszen az ott megkérdezett munkaadók 56%-a nyilatkozta azt, hogy alkalmazza a foglalkoztatási támogatásokat. A foglalkoztatási támogatások területén a Kunhegyesi járás is élen jár a mintában, hiszen a járásban megkérdezettek 41%-a használja valamilyen formában ezeket a támogatásokat.

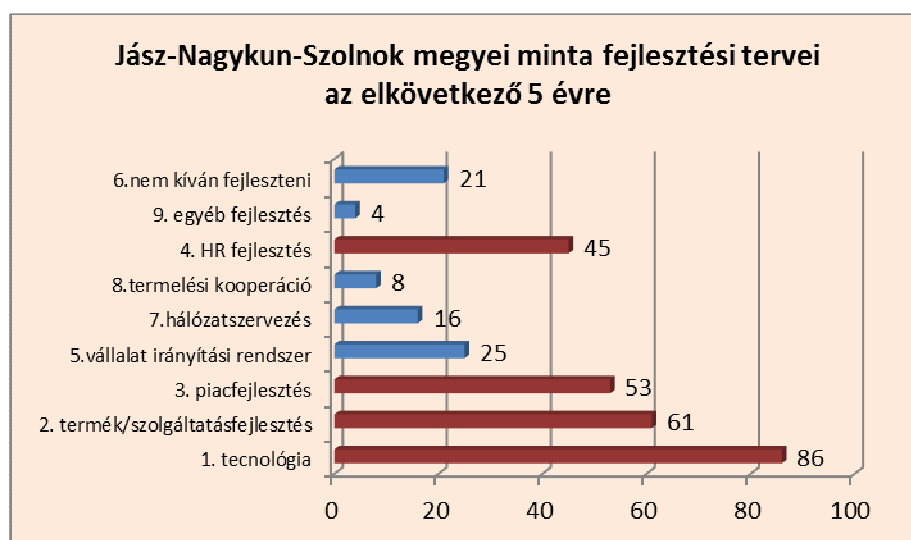
Foglalkoztatási gyakorlat

Ebben a fejezetben a szervezetek rövid távú fejlesztési terveit, képzések iránti elkötelezettségüket mértük fel. Mindezek mellett Jász-Nagykun-Szolnok megye rendelkezésre álló és jelenleg is működő gyakorlati helyeit is kutattuk, valamint az együttműködési lehetőségeket is kerestük a potenciális gyakorlati helyek feltérképezésében. Össességében elmondható, hogy jónak ítéljük az együttműködési lehetőségeket, hiszen több vállalkozás jelezte jövőbeni együttműködési szándékát képzés és gyakorlati helyek vonatkozásában.

Megkérdezett munkaadók 5 éves fejlesztési tervei

Megyei szinten vizsgálni szükséges a foglalkoztatók fejlesztési terveit ahhoz, hogy a felmerülő igényekhez igazodó képzéseket és támogatásokat alakítson ki a Paktum Szervezet.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében 3 fő fejlesztési irány meghatározó (ábrán), első helyen a technológiai fejlesztés szerepel, és csak negyedik helyen a HR fejlesztés. A hálózatszervezésben és termelési kooperációban dominánsan Szolnoknak és a Jászságnak van szerepe (Jászberényi és Jászapáti járás). Vállalatirányítási rendszerfejlesztéseket a Mezőtúri járás és a Kunszentmártoni járás jelölte leginkább. A technológiafejlesztés szinte minden járásban első helyen szerepelt, kivéve a Tiszafüredi járásban, ahol a termék/szolgáltatásfejlesztés előzte meg. Ezzel a ponttal összhangban érdemes az eddig benyújtott pályázatok típusát is elemezni, mely egyöntetűen minden járásban beruházási jellegű, kevésbé képzési jellegűek.

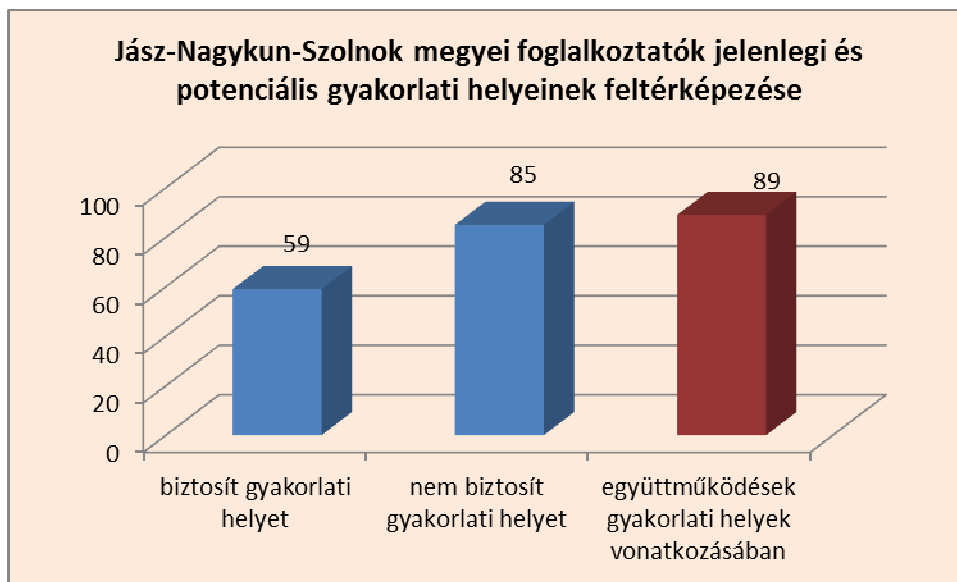
Munkaadók képzéseinek vizsgálata, képzési irányok meghatározása

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei foglalkoztatók által szervezett képzések gyakorisága szinte minden járásban egyforma képet mutat. A járás munkaadói többnyire csak szükség esetén képzik munkavállalóikat, annak ellenére, hogy egyértelműen a szaktudást, gyakorlatot és szakmai fejlődést tartják a legfontosabbnak. Ez alól kivétel a Törökszentmiklósi, a Szolnoki és a Jászberényi járás, ahol a rendszeres képzések jelen vannak egy-egy szervezet életében. A legnagyobb kereslet a képzési témákban a szakmai változásokat és jogszabályi változásokat követő képzések iránt van szinte egységesen a megyében.

Utánpótlás nevelésére vonatkozó megyei adatok

Az egyes járási adatokat összevetve megyénk nem rossz helyen szerepel gyakorlati helyek működtetésében. Tény, hogy ebben is vezető szerepe van a Szolnoki, Jászberényi járásnak, de jelentős számú gyakorlati hely található a Karcagi és a Kunszentmártoni térségben is. A 151 kérdőívből 144 szervezet nyilatkozott ebben a kérdésben, a megkérdezett képzőintézményeket itt nem tüntettük fel. Összességében megállapítható, a megkérdezettek

39%-a valamilyen módon kapcsolódik az utánpótlás neveléshez, és ez a kör bővíthet, hiszen többen, közel 59%-ban jelezték az utánpótlás képzéséhez való csatlakozást, együttműködést.

Egyéb együttműködések vizsgálata

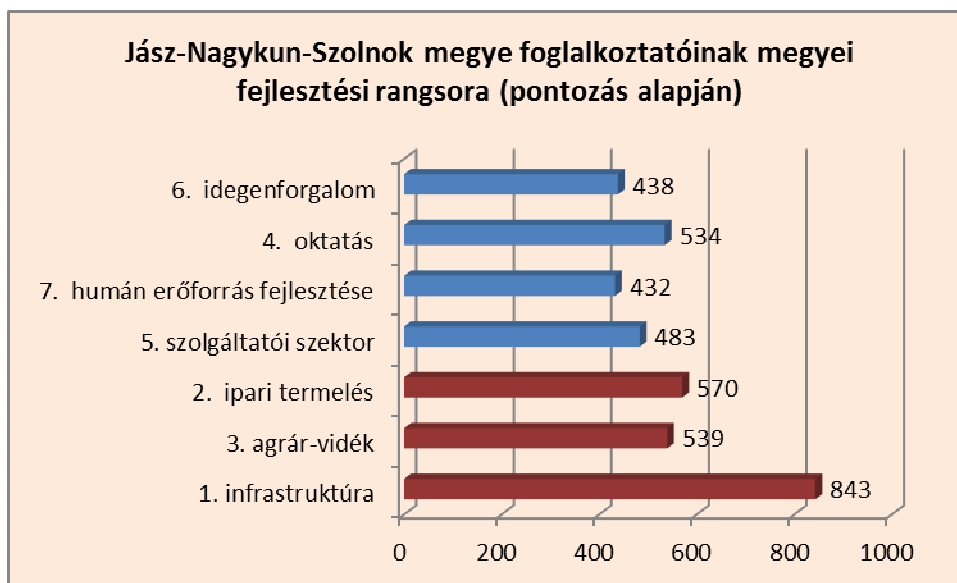
Sokan jelölték meg az együttműködés kötelező jellegét (pl. kamarai tagság), de voltak olyan cégek is, amelyek a piaci információszerzés, pályázati lehetőségek megismerését emelték ki, mint együttműködési előnyt.

Fejlesztések

Ebben a fejezetben a megyei fejlesztések rangsorára voltunk kíváncsiak, illetve a munkáltatók számára fontos információkat tártuk fel.

A megyei fejlesztések a munkáltatók és munkavállalók szemszögéből

A sok-sok kérdőívet átvizsgálva egyértelműen a megye infrastrukturális hiányosságaira hívták fel a figyelmünket. Attól függően, hogy a járási munkáltatók mely ágazatból érkeztek, általában második vagy harmadik helyen jelölték a számukra fontos ágazati fejlesztéseket. Ez alapján második helyen az ipari fejlesztések és harmadik helyen az agrár-vidék fejlesztések szerepeltek. Az idegenforgalmi fejlesztéseket a Tiszafüredi járásban és a Szolnoki járásban is fontosnak ítélték. **A munkavállalók számára is a legégetőbb a megye úthálózatának fejlesztése.**

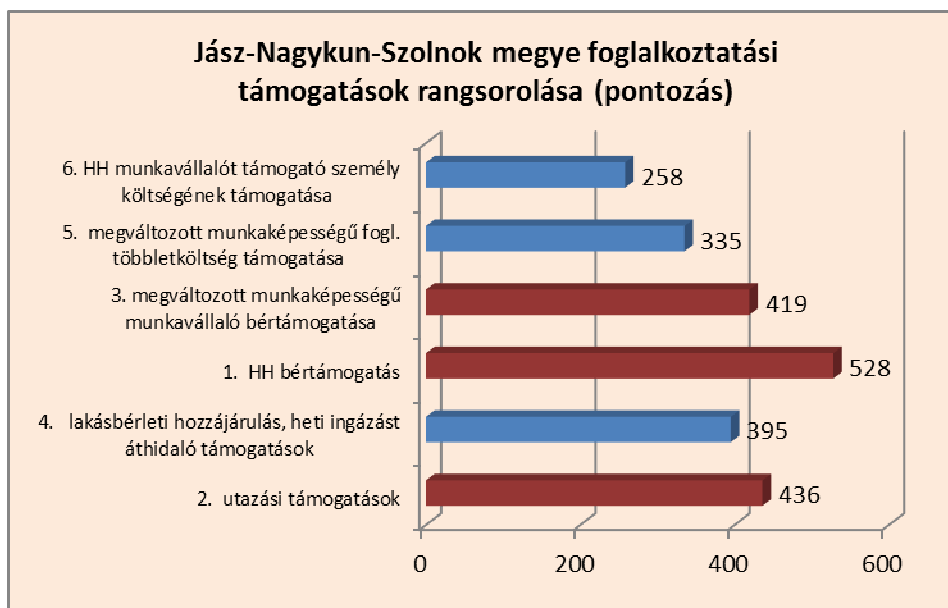

A megye foglalkoztatóinak általános információ igénye

A Jász-Nagykun-Szolnok megye területén tevékenykedő szervezetek, vállalkozások számára a pályázati információknak és a foglalkoztatási támogatásokkal kapcsolatos információknak van jelentősége, ezekről szeretnének alaposabban tájékozódni. Járási szinteken az együttműködésekkel kapcsolatos információkat nem helyezik előtérbe, (bár ez nagyon gyenge egyes térségekben) ez a foglalkoztatáshoz kapcsolódóan a Paktum Szervezet feladata lesz.

Foglalkoztatási támogatások rangsora

Megyénkben a legnagyobb kereslet a hátrányos helyzetű munkavállalók bér- és járulék támogatására van. Az utazási támogatások különösen fontosak a Törökszentmiklósi, Kunhegyesi, Tiszafüredi járásnak.

5. SWOT analízis

A SWOT analízis a megye gazdasági, munkaerő-piaci helyzetének áttekintése, valamint a feldolgozott kérdőívek alapján készült. A műhelymunkában részt vett a Kormányhivatal, Kereskedelmi és Iparkamara, Műszaki Szakképzési Centrum, Esély Szociális Közalapítvány, Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata, Jász- Nagykun- Szolnok Megyei Önkormányzat képviselői.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
•Dinamikusan fejlődő Felső-jászsági ipari agglomeráció •Bővülő ipar kapacitás •Jelentős pénzügyi források beáramlása a megyébe •Alkalmazott innováció a beszállítóknál •Emelkedő képzettségi szint •Egyaránt bővül a szakképzettséggel és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma •Munkáltatók nyitottsága	•Térségek közötti fejlettségi különbségek - a megye kettészakadása a Tisza mentén •A források egyenlőtlen allokációja •K+F+I háttér hiánya •Relatív kevés vállalkozás működik •A regisztrált álláskeresők között magas az alacsony iskolai végzettségűek és a szakképzetlenek aránya •Tartósan álláskeresők aránya magas •Az álláskeresők alacsony

•A munkaerő-piaci szereplők között kibontakozó hálózati kapcsolatok és együttműködési tapasztalatok •Rendszerszemlélet •Kiépült rugalmas képzési struktúra, bővülő képzési portfólió	munkavállalási hajlandósága •Országos átlagnál alacsonyabb szintű bérjövedelmek •Alacsony a munkavállalók mobilitási hajlandósága, a mobilitást ösztönző tényezők alacsony szintje •Gyakorlati helyek, eszközök, oktató szakemberek hiánya •Magas a másodlagos munkaerő-piacon alkalmazásban állók száma
--	--

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
•Szolnok - Törökszentmiklós - Martfű térség gazdasági szerepe erősödik •Vállalkozói aktivitás növelése, kisvállalkozások fejlesztése •Beszállítók ösztönzése, hálózatok kiépítésének és fejlesztésének elősegítése •A vállalkozásfejlesztési pályázati források bővülése •Egyes gazdasági ágazatokban jelentkező tartós munkaerőhiány •Munkahelyteremtés •Hálózatosodás ösztönzése, az erre rendelkezésre álló források igénybevétele •Vállalkozási jó gyakorlatok átvétele •Szakképzési, felnőttképzési rendszer és a felsőoktatási képzési kínálat	•A megye gazdasági, társadalmi szempontú kettészakadása (Jászság+Szolnoki Járás $\leftrightarrow$ a megye többi területe) •Túlkonzentrált vállalati struktúra •Tovább romlik a megye elérhetősége •Kedvezőtlen demográfiai folyamatok (csökkenés, elöregedés) •Kvalifikált munkaerő külföldre vándorlása •Együttműködés kultúra hiánya (a lehetőségek felismerésének hiánya, kooperációs képesség hiánya) •Közfoglalkoztatásba ragadás, közfoglalkoztatottak munkaerő-piaci inaktivitása •A munkavállalói digitális kompetenciák nem fejlődnek az alapkompétencia problémák miatt

munkaerő-piaci igényeknek megfelelő fejlesztése • Munkaerő-piaci szolgáltatások fejlesztésre és újradefiniálásra, az erre rendelkezésre álló források igénybevétele • Inaktív munkavállalói rétegben rejlő fejlesztési potenciál	
--	--

6. Jövőkép, célrendszer, fejlesztési prioritások

6.1. Jövőkép

A megye gazdasági és foglalkoztatás fejlesztési stratégiájának vízióját röviden a következőként lehet megfogalmazni:

”ERŐTEJES ELMOZDULÁS A TELJES FOGLALKOZTATÁS FELÉ”
Minden munkaképes korú megyei polgár értékteremtő munkát,
vagy társadalmilag hasznos tevékenységet végez.

Jász-Nagykun-Szolnok megye növekvő gazdasága és kedvező fekvése új lehetőségeket ad a megye társadalmi-gazdasági súlyának emeléséhez, de nem azonos ütemben. A meglévő területi és társadalmi különbségek felszámolása a foglalkoztatáson keresztül biztosítható.

Jövőképünk szerint egy olyan megye formálódik, ahol:

- a térség társadalmi-gazdasági súlyának biztos alapja az élvonalba tartozó ipar, valamint az erős agrárszféra, és megvalósul a bérek felzárkóztatása;
- a versenyképes Felső-jászsági ipari agglomeráció és az igazgatási-szolgáltatási szerepkörű Szolnok a megye két térségi pólusa, de a tiszántúli megyerészekben is erőteljes központok jönnek létre;
- új kihívást jelent Budapest metropolisz térségéhez való integrálódás, amit a gyorsforgalmi kapcsolatok kiépítése segít;
- a jász-kun identitás átélése a népességmegtartás egyik jövőbeni eszköze;
- a klímaváltozásra adott helyi válasz az illő és kellő tájhasználat mellett a biztonságos Tisza-ökorégió kialakulása.

Jász-Nagykun-Szolnok megye a kedvezőbb külső hatások, a javuló vállalkozói környezet, valamint a gazdaságfejlesztési beavatkozásoknak köszönhetően gazdaságilag erősödik. A területfejlesztési programoknak is köszönhetően csökken a megye fejlettségbeli széttagoaltsága. Az egyes beruházások célzott telepítése csökkenti a foglalkoztatottság területén is jelentkező területi különbségeket. A lakosság létszámának jelentős növekedésére nem lehet számítani, azonban a munkalehetőségek számának növekedése, illetve az elérhető jövedelmek mértékének emelkedése látványosan csökkentheti a megyéből elvándorlók számát. A hatékonyan és eredményesen működő szakképzési rendszernek köszönhetően a fiatalok és az idősebb korosztály szakmatanulása folyamatosan biztosított.

Az átmenetileg az elsődleges munkaerő-piacon elhelyezkedni nem tudók továbbra is a közfoglalkoztatásban, vagy a szociális gazdaságban tudnak elhelyezkedni. A beszállítói tevékenység segítése, valamint a helyi termékek népszerűsítése hozzájárulnak a helyi kisvállalkozások megerősödéséhez, foglalkoztató képességük növeléséhez. A partnerség létrehozása, működtetése segíti a munkaerő-piaci szereplők közötti kapcsolatrendszer kialakítását, továbbfejlesztését.

6.2. Stratégiai célok, fejlesztési prioritások, horizontális szempontok

A gazdasági és foglalkoztatási stratégiai célokat a megyéről készített gazdasági, munkaerő-piaci elemzés, a kérdőíves megkérdezés és a releváns munkaerő-piaci szereplők együttműködésében kialakított SWOT analízis alapján határoztuk meg.

A stratégiai célok alapelve a keresletorientált munkaerő-piaci megközelítés, amelynek fókuszában a vállalkozások segítése áll. A gazdasági növekedés, foglalkoztatás bővülés, a fenntartható munkahelyek számának növekedése elsősorban a piaci szférában működő vállalkozások eredményei, sikerei alapján érhetőek el. A tervezett beavatkozások leginkább a helyi vállalkozások gazdasági céljait segítik. A humánerőforrás fejlesztése a képzett, jól felkészült munkaerő biztosítása mellett az esélyegyenlőség növelésének eszköze is. A partnerség építés célja a foglalkoztatásban érintett szervezetek térségi szintű összefogása a foglalkoztatási helyzet javításáért. A megyei és helyi paktumok tevékenységének összehangolása biztosítja a területi érdekek érvényesülését, az intézkedések kölcsönös szinergiáját.

6.3. Jász- Nagykun- Szolnok megye gazdasági, foglalkoztatási stratégiai céljai, kiemelt prioritások szerint 2016-2020 között

S1 Foglalkoztathatóság növelése

- P1 Képzési, szakképzési szint fejlesztése
- P2 Munkaerő-piaci szolgáltatások fejlesztése
- P3 Munkába állást segítő háttérszolgáltatások fejlesztése

S2 Foglalkoztatás bővítés - vállalkozásfejlesztés

- P4 Befektetés ösztönzés
- P5 Beruházáshoz kapcsolódó humánerőforrás biztosítása
- P6 Önfoglalkoztatóvá válás ösztönzése

S3 Foglalkoztatási Partnerség építése és fejlesztése

- P7 Megyei és helyi paktumok tevékenységének összehangolása
- P8 Paktumszolgáltatások kialakítása, fejlesztése

Horizontális szempontok:

- H1 Területi különbségek csökkentése
- H2 Esélyegyenlőség
- H3 Fenntarthatóság

7. Prioritások operatív projektterv szintű részletes bemutatása

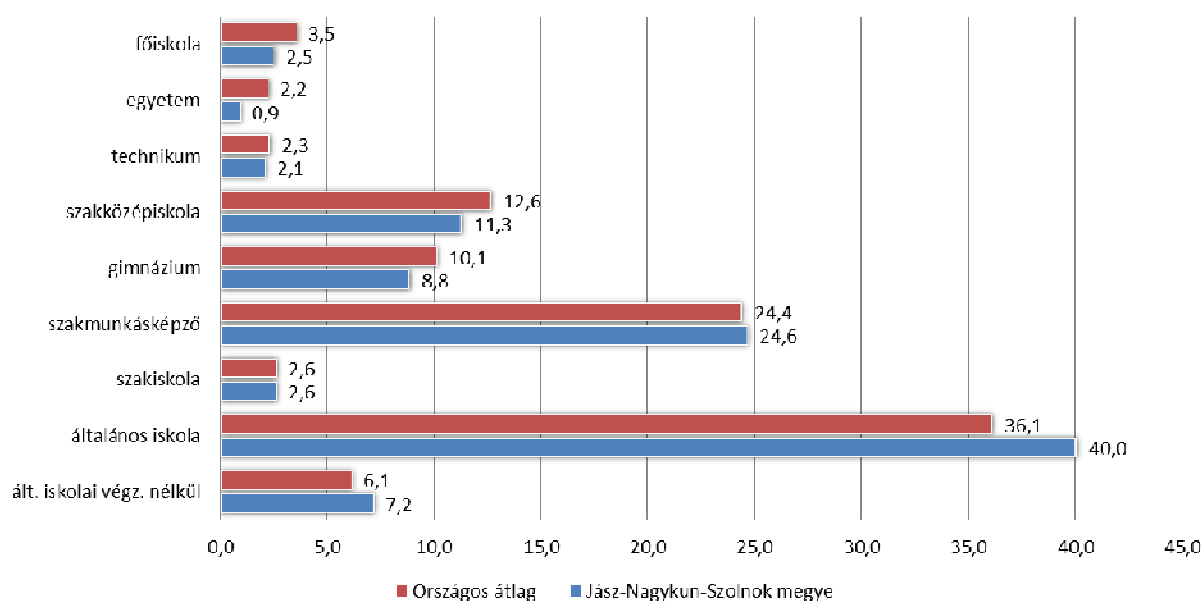
A projekttervek elkészítésénél a fentiekben felsorolt stratégiai célokat és prioritásokat emeltük ki, amelynek megvalósításához legtöbb eszköz és forrás rendelkezésünkre áll. Az egyes projektek tervezetét az adott területet leginkább ismerő szakmai team készítette el, azzal, hogy a megvalósítás során időközben felmerülő igények (munkáltatói, munkavállalói) módosíthatják, vagy véglegesítik az egyes beavatkozásokat.

7.1 Képzési, szakképzési szint fejlesztése (P1)

Az intézkedés/beavatkozás indokoltsága:

A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettsége a megyében összességében elmarad az országos átlagtól. A 2016 évi átlag alapján a megyében regisztrált 17 374 fő álláskereső 47,2%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, miközben ugyanez az arány országos szinten 42,2% volt. Szakmunkásképzőben és szakiskolában az átlagosnak megfelelő arányban tanultak az álláskeresők, de az ennél magasabb iskolai végzettségek kategóriáiban már érezhető elmaradás mutatkozik az országos arányokhoz képest. Szakközépiskolában 11,3% végzett (országos átlag: 12,6%), míg felsőfokú végzettséggel 3,4% rendelkezett (országos átlag: 5,7%). Az adatokat a következő diagram is szemlélteti:

A nyilvántartott állás keresők iskolai végzettség szerinti összetétele (2016. éves átlag, %)

A munkaerő-piacon jelentkező állást keresők szakképzettsége nem minden esetben találkozhat a felkínált állások képzettség igényével. Az iskolarendszerű szakképzés jellegéből adódóan nem rugalmas, a jelentkező igényekre nem reagál elég gyorsan és ez a képzésben a kereslet-kínálat egyensúlyának a megbillenéséhez vezetett.

A megye településein élő és felnövekvő generációk helyben tartásának kiemelten fontos záloga a munkaerő-piacon jól eladható képzettség megszerzésének lehetősége. Ennek érdekében kiemelkedően fontos a képzésben mutatkozó hiányosságok csökkentése mind az ipar, mind a mezőgazdaság igényeinek megfelelően.

A következő táblázat a munkaerő-kereslet és kínálat arányát mutatja 2016. évre vonatkozóan. Az első oszlopban azok a foglalkozások szerepelnek, ahol az év során bejelentett álláshelyek száma (közfoglalkoztatást nem számítva) elérte a legalább 100 főt. A második oszlopban ezekhez az álláshelyekhez bejelentett létszámgigény, a harmadik oszlop az adott munkakört kereső állás keresők, vagyis ezen a területen letelepedni szándékozók száma került feltüntetésre. A két oszlopot összehasonlítva jól látható, hogy melyek azok a foglalkozások, ahol munkaerő-túlkínálat van (100% alatti arányszám), és melyek azok, ahol a kereslet vélhetően meghaladja a munkaerő-kínálatot (például: villamosberendezés-összeszerelő, bőrfeldolgozó gép kezelője, fémmegmunkáló, ruházati gépkezelő, pék, stb.)

Bejelentett álláshely munkaköre	Bejelentett létszám	Adott munkakört kereső állás keresők száma	Arányszám
9310 Egyszerű ipari foglalkozású	741	291	254,6
9239 Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	581	5944	9,8
8211 Mechanikaigép-összeszerelő	386	271	142,3
9331 Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	331	81	407,0

5113 Bolti eladó	318	1172	27,1
9223 Rakodómunkás	258	146	176,9
8212 Villamosberendezés-összeszerelő	240	42	566,9
8422 Földmunkagép és hasonló könnyű- és nehézgép kezelője	198	94	210,1
7114 Pék, édesipartermék-gyártó	170	61	279,1
8425 Targoncavezető	162	143	113,2
8122 Ruházati gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó	142	57	248,4
9329 Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	138	151	91,1
7321 Lakatos	127	286	44,5
5134 Szakács	125	136	92,3
8152 Fémmegmunkáló, felületkezelő gép kezelője	115	25	464,6
7511 Kőműves	112	307	36,5
8417 Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	102	205	49,7
7325 Hegesztő, lángvágó	100	156	64,0
8123 Bőrkikészítő és -feldolgozó gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó	100	15	655,7

Szakterülettől függetlenül kiemelt feladat a lakosság informatikai (számítógépes alapismeretek) és idegen nyelvi felzárkóztatása, növelve ezzel is a munkaerő-piaci elhelyezkedés esélyét.

A megyében jelentős elektronikai, gépipari és egyéb termelő vállalatai részéről megnőtt a gyakorlatban is konvertálható szaktudással rendelkező közép- és felsőfokú szaktudással rendelkező fiatalok iránti igény.

Az intézkedés/beavatkozás célja

- A hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, elhelyezkedési esélyeik növelése.
- A munkavállalói kompetenciák fejlesztésével, a célcsoportba tartozók képzésével a munkaadók minőségi és mennyiségi elvárásainak megfelelő munkaerő álljon rendelkezésre.
- A megyében jelenlévő/megjelenő munkaerőhiány csökkentése.
- A szakképzés rugalmasságának megteremtése – a munkaerő-piaci igényeknek való megfelelés optimalizálásával - a felnőttképzés minőségi és mennyiségi fejlesztésével
- gyakorlati oktatóhelyek / gyakornoki programok számának növelése
- A gazdaság valós igényének megfelelő szakképzett munkaerő biztosítása elősegítve ezzel a társadalmi felzárkóztatást.
- Hátrányos helyzetű személyek képzésbe vonása, bent tartása, ezzel lehetővé téve, hogy szakképzett munkavállalóként jelenjenek meg a munkaerő-piacon.
- Alapvető cél, hogy a megye fiataljai államilag elismert szakképesítéssel rendelkezzenek, növelve elhelyezkedési esélyeiket.
- A szakmai tanulás presztízsének növelése pályaaorientációval és a hirtelen megjelenő szakmunkaerő-igényre, továbbképzés igényre gyorsan reagálni képes felnőttképzéssel.

Az intézkedés/beavatkozás által érintett célcsoportok:

- Alacsony iskolai végzettségűek
- 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskereső

- 50 év felettiek.
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek
- Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők
- Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek
- Megváltozott munkaképességűek
- Roma nemzetiséghez tartozó személyek
- Közfoglalkoztatottak
- Munkáltatók
- NGM fenntartásában lévő szakképzési centrumok
- FM és egyházi fenntartású szakképző iskolák
- Felnőttképzési vállalkozások

Az intézkedés/beavatkozás keretében végzett feladatok, tevékenységek

A projekt megvalósítása során nagyon fontos a rugalmasság, a felmerülő egyedi igényekre való gyors reagálás. Ezen esetekben nem feltétlen az OKJ-s képzések szervezésében érdemes gondolkodni, hanem a felmerülő igényekre épülő, speciális ismereteket oktató ún. munkakör betöltésére jogosító szakmai képzésben, melyek jellemzően gyakorlat orientáltak. Az ilyen egyedi igényekre épülő képzések jellemzően duális felnőttképzési programok alapján valósulnak meg, ahol a gyakorlati képzés a munkaerőigénnyel megjelenő munkáltatónál kerül megszervezésre.

A képzési irányok meghatározásánál kiemelt szerepet kell kapnia a paktum fórumán megfogalmazódó keresleti igényeknek. A munkáltatói igényre épülő szakmai képzések esetében a foglalkoztatókat már a felvételi eljárás folyamatába be kell vonni, annak érdekében, hogy a tanfolyam elvégzése után az igényeinek maximálisan megfelelő munkaerő felvétele valósulhasson meg, hozzájárulva ezzel is a munkavállaló tartós foglalkoztatásához.

A Megyei Foglalkoztatási Paktum keretében támogatható képzési típusok és a tervezett képzések:

- a) a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 3. § (1) bekezdésében, a 3. § (2) bekezdés b)-c) pontjában, valamint 3. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott szakmai képzés; (Ács; Építő- és anyagmozgató gép kezelője; Épület- és szerkezetlakatos; Fogóelektródás védőgázas ívhegesztő; Gépi forgácsoló; Gyermekek- és ifjúsági felügyelő; Hegesztő; Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető; Informatikai rendszerüzemeltető; Járműfényező; Kisgyermekgondozó, -nevelő; Konyhai kisegítő; Kőműves; Megújulóenergia-hasznosító energetikus; Óvodai dajka; Pék; Pincér; Raktáros; Sajtkészítő; Szociális gondozó és ápoló; Tisztítás-technológiai szakmunkás; Vendéglátó eladó; Villanszerelő)
- b) a szakképesítéssel rendelkezők számára államilag elismert nyelvvizsga megszerzésére irányuló képzés; (Államilag elismert angol vagy német általános fajtájú komplex típusú KER B2 <középfokú> nyelvvizsgára felkészítő tanfolyamok kezdőknek és haladóknak)
- c) vállalkozás indításához és működtetéséhez szükséges kompetenciák megszerzésére indított oktatás, valamint vállalkozói kompetenciákat fejlesztő

képzés; (Társadalombiztosítási ügyintéző ECDL (7 modulós) ismerettel vagy bérügyintéző ismerettel)

- d) a b) pont alá nem tartozó nyelvi képzés, ha az szakmai képzés részeként valósul meg,
- e) egyéb szakmai képzés: olyan, államilag el nem ismert szakmai végzettség megszerzésére irányuló képzés, amely valamely foglalkozás, munkakör vagy munkatevékenység végzéséhez szükséges kompetencia megszerzésére, fejlesztésére irányul, és nem hatósági jellegű képzés. (Betanított kőműves; Textiltermék-összeállító)

A Megyei Foglalkoztatási Paktum keretében kizárólag olyan képzés finanszírozható, amely a paktum szerinti keresleten alapul és szerepel a megyei kormányhivatal képzési jegyzékén.

A stratégia összeállítása során konkrét igények még nem fogalmazódtak meg Paktumszervezet részéről, így a célcsoportnak nyújtandó képzéseinket a benyújtott munkaerőigények, hiányszakmák listája, valamint a TOP fejlesztések iránya alapján állítottuk össze. A projekt végrehajtása során jelentkező munkáltatói, gazdasági és foglalkoztatási igények alapján képzési jegyzékünket folyamatosan felülvizsgáljuk és aktualizáljuk.

A képzés fejlesztésének nagyon fontos eleme az elhelyezkedést és az utánkövetést segítő rendszer kidolgozása – adatgyűjtés, komplex információs portál létrehozása, továbbá a jó gyakorlatok megismerésének segítése, adaptálási lehetőségek biztosítása (networking).

A tevékenységek ellátásban együttműködő, részt vevő partnerek:

- Paktumszervezet
- Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály
- A megye Járási Hivatalok Foglalkoztatási Osztályai
- A megye nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatói
- Akkreditált foglalkoztatók
- NGM fenntartásában lévő szakképzési centrumok
- FM és egyházi fenntartású szakképző iskolák
- JNSZ Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Felnőttképzési vállalkozások

Az intézkedés/beavatkozás hozzájárulása a horizontális célokhoz:

Az intézkedés a „**H1 Területi különbségek csökkentése**” és a „**H2 Esélyegyenlőség**” horizontális célok teljesüléséhez járul hozzá. A projekt során jelentkező képzési igényekre reagálva hatékonyan javítható a foglalkoztatottsági szint a megye leszakadó területein. A munkáltatói képzési igények rugalmas és gyors kielégítése növeli a versenyképességet. A hátrányos helyzetű álláskereső és az inaktívak programba vonásával, képzésben részesítésével nő a foglalkoztatottak száma és biztosíthatóvá válik az esélyegyenlőség.

Képzések szervezésével elősegíthető a munkavállalók munkaerő-piaci boldogulása, azonban továbbra is társadalmi szintű megoldásra váró problémaként jelenik meg a csökkenő, de még mindig jelen lévő munkanélküliség, az alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen, hátrányos

helyzetben lévő, vagy hátrányos helyzetű kistérségekben élő munkavállalói rétegek foglalkoztatásának, megélhetésének biztosítása.

Az intézkedéshez kapcsolódó forrás a projektben

A nyújtható támogatás tartalma: képzési díj, keresetpótló juttatás, utazási, étkezési és szállás költségtérítés, igény esetén foglalkoztatás egészségügyi vizsgálat díja, a képzés alatt igénybe vett gyermekfelügyelet vagy más hozzátartozó ápolásának/gondozásának támogatása

7.2. Munkaerő-piaci szolgáltatások fejlesztése (P2)

Az intézkedés/beavatkozás indoklása

Az álláskeresőket összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a megyében probléma az alacsony iskolai végzettségűek, valamint a szakképzettséggel nem rendelkező álláskeresők magas aránya. A tartósan állást keresők problémájának kezelése komoly kihívást jelent. Jellemzően reményvesztettek, önbizalmuk, érdekérvényesítő képességük alacsony szintű. Kellő motiváltság hiánya miatt a munkaerő-piaci integrálásuk segítség nélkül nem valósítható meg. Fontos feladatunknak tekintjük, hogy a program keretében az egyén céljait, szükségleteit, foglalkoztatását gátló és segítő tényezőket megismerjük, személyre szóló segítséget nyújtunk, egymásra épülő komplex szolgáltatások biztosításával.

Ehhez felhasználjuk az állami támogatások rendszerét az ismert és jelenleg működtetett szolgáltatásokat.

Fontos feladat a munkaerő-piac keresleti oldal (foglalkoztatók) igényeinek feltárása.

Ennek kapcsán olyan szolgáltatásokat kívánunk nyújtani, ami a vállalkozásokat a megfelelő munkaerő kiválasztásában, alkalmazásában, betanításában, megtartásában segíti.

Az intézkedés/beavatkozás célja

Átfogó célok:

- A hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, elhelyezkedési esélyeik növelése.
- A munkavállalói kompetenciák fejlesztésével, a célcsoportba tartozók felkészítésével a munkaadók minőségi és mennyiségi elvárásainak megfelelő munkaerő álljon rendelkezésre.
- A megyében megjelenő munkaerőhiány csökkentése.
- Hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci leszakadásának/kiszorulásának megakadályozása.

Konkrét célok:

- Komplex, személyre szabott munkaerő-piaci szolgáltatások biztosítása a programban résztvevők számára.
- Inaktív személyek felkutatása, programba vonásának segítése, munkavállalásra felkészítése.
- Munkáltatói igények, szükségletek megismerése a szolgáltatások nyújtásának megalapozása céljából.
- Szolgáltatások biztosítása munkáltatók számára.

Az intézkedés/beavatkozás által érintett célcsoportok

Az intézkedés tervezet beavatkozásai közvetlenül érintik a paktumterületen élő hátrányos helyzetű álláskeresőket és aktív korú inaktív személyeket, illetve azokat a foglalkoztatókat, akik számára a projekt különböző kedvezményeket, szolgáltatásokat nyújt.

A pályázati felhívás által nevesített közvetlen célcsoportok: hátrányos helyzetűek és inaktívak.

A programba vonás szempontjából hátrányos helyzetűnek minősülnek:

- Alacsony iskolai végzettségűek
- 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskereső
- 50 év felettiek
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek
- Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők
- Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek (a munkanélküliségben töltött időtartamba az – álláskereső és a közfoglalkoztatásban történő részvétel időtartama is beszámítható)
- Megváltozott munkaképességű személyek
- Roma nemzetiséghez tartozó személyek
- Közfoglalkoztatottak

Az intézkedés közvetett célcsoportjai lehetnek azok, akiknek a helyzetére az intézkedés tervezett tevékenységei, elért eredményei hatást gyakorolnak:

- Bevontak családtagjai, velük egy háztartásban élő személyek
- Paktumterületen működő önkormányzatok
- A Megyei Jogú Város és a Járási Foglalkoztatási Paktumok Paktumszervezetei

Az intézkedés/beavatkozás keretében végzett feladatok, tevékenységek

Szükséglet és képességfelmérés:

- Egyéni igények és szükségletek, egyéni életcélok felmérése
- Munkavállalói készségek, képességek felmérése
- A munkavállalást közvetlenül és közvetve akadályozó vagy támogató tényezők feltárása

Egyéni fejlesztési terv készítése:

A terv készítését követően a szükségleteknek, fejlesztendő területeknek, irányoknak a kijelölésével különböző szolgáltatások biztosítása a bevont személyek számára:

- mentori szolgáltatás biztosítása
- pályakezdő fiatalok számára pályaaorientációs, pálya-tanácsadás szolgáltatások biztosítása, segítségnyújtás a tudatos életpályamodell kidolgozásában (egyéni, csoportos)
- pályamódosítási tanácsadás (egyéni)
- újraorientáló motiváló csoportos foglalkozások tartása,
- pszichológiai tanácsadás
- munka tanácsadás (egyéni)
- álláskeresési tanácsadás (egyéni, csoportos)
- rehabilitációs tanácsadás

Egyéb tervezett tevékenységek:

1. Inaktív személyek felkutatása, programba vonásának segítése:

- adatgyűjtés a célcsoportról-inaktívak (számuk, összetételük)
- kiválasztás, munkaerő-piaci információnyújtás, programba vonás
- foglalkoztatói nyíltnapok szervezése a potenciális munkavállalók számára

2. Munkáltatóknak nyújtott szolgáltatások:

- munkáltatói tájékoztató fórumok
- munkáltatói klubok – workshopok - jó gyakorlatok bemutatása a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásában
- munkahelyi mentori szolgáltatás

A tevékenységek ellátásában együttműködő, részt vevő partnerek

- Paktumszervezet
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály
- Járási hivatalok foglalkoztatási osztályai
- Jász-Nagykun-Szolnok Megye Esély Nonprofit Kft.
- Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatók
- Akkreditált foglalkoztatók
- Civil szervezetek
- Önkormányzatok
- Nemzetiségi önkormányzatok
- Képzők

Az intézkedés/beavatkozás hozzájárulása a horizontális célokhoz

Az intézkedés a „**H1 Területi különbségek csökkentése**” és a „**H2 Esélyegyenlőség**” horizontális célok teljesüléséhez járul hozzá.

A területi sajátosságokon alapuló fejlettségbeli különbségek csökkentését célozza a helyi szükségletekhez, munkaerő-piaci viszonyokhoz rugalmasan igazodó, alkalmazható megfelelően célzott eszközrendszert biztosító szolgáltatások nyújtása, a mennyiségi és minőségi kapacitások koncentrált biztosítása.

A szolgáltatások hozzájárulnak valamennyi célcsoport esélyegyenlőségének javításához, különösen a munkaerő-piaci részvétel területén. Valamennyi a szolgáltatásszervezéssel és biztosítással összefüggő tevékenységnek az a célja, hogy az érintett célcsoportok tagjai minél nagyobb arányban vegyék igénybe a szolgáltatásokat. A jogszabályi kötelezettségeken (akadálymentesség) túl a szolgáltatások biztosításában jelentős, hogy az érintettek számára elérhető és érthető módon közvetítsük az információkat, egyéni sajátosságokra reagálva fejlesszük a kompetenciáikat.

7.3 A munkába állást segítő háttérszolgáltatások fejlesztése (P3)

Az intézkedés/beavatkozás indokoltsága:

A.) Az önfoglalkoztatás a hagyományostól eltérő munkavégzés egy formája. Az atipikus munkavégzéssel - szabályozásával, terjedésével stb. - az EU tagállamok általában kiemelten foglalkoznak.

Magyarországon a foglalkoztatási ráta az uniós átlagtól jelentősen elmarad. Azonban, ha a ledolgozott munkaórák számát is figyelembe vesszük, akkor Magyarország mindössze 1,7százalékponttal marad el az uniós átlagtól. Ez azt jelenti, hogy a munkavállalási korú népesség kisebb hányada dolgozik, mint az uniós tagállamok többségében, de aki dolgozik, az a munkaórák számát tekintve átlagosan többet dolgozik. A munkaerőpiacon „kívül lévők” és a „belül lévők” között ugyanakkor éles a határvonal: nehéz belépni a legális foglalkoztatás keretei közé azoknak, akinek nincs lehetőségük vagy esélyük a hagyományos keretek közötti munkavállalásra. Alacsony a nem hagyományos foglalkoztatási formák elterjedtsége, melynek egyik jelentős oka, hogy a be nem jelentett foglalkoztatás között gyakran alkalmazottak azok a formák, amelyek legális foglalkoztatás esetén az atipikus formák közé tartoznának. Ezért szükség van olyan intézkedésekre, amelyek a munkaerőpiactól tartósan távol maradók munka világába való bekapcsolódást támogatják. Az alacsony iskolai végzettségű, tartósan nem foglalkoztatott személyek esetében ilyen eszköz lehet például az alkalmi, szezonális munka.

Hazánkban az önfoglalkoztatók kimutatható aránya (14,6%) nagyjából megfelel az EU (14,8%) átlagának. A KSH 2016. I-III. negyedévében 56.047 gazdasági szervezetet tartott nyilván a megyében. Ezen szervezetek 93%-a vállalkozás volt. A vállalkozások 81%-át önálló vállalkozók, 19%-át társas vállalkozások adták. Az önálló vállalkozók mindössze 31%-a tevékenykedett főfoglalkozásuként. A többiek számára a vállalkozás kiegészítő jövedelemszerzési lehetőséget jelentett.

Atipikus foglalkoztatáson a munkavégzés nem hagyományosan megszokott, nem tipikus jogi formáit értjük. Ilyen jogi forma lehet a bedolgozói jogviszony, az alkalmi munkavállalás, a részmunkaidős foglalkoztatás, az önfoglalkoztatás, a munkaerő-kölcsönzés, a határozott idejű (szerződéses) foglalkoztatás, az osztott munkakörben történő foglalkoztatás, a tranzit foglalkoztatás, a kollektív önfoglalkoztatás, vagy az ösztöndíjas foglalkoztatás.

Eddig is léteztek olyan kezdeményezések, amelyek lehetőséget nyújtottak a nem hagyományos típusú foglalkoztatás támogatására. Az EQUAL Közösségi Kezdeményezés keretében például több olyan innovatív módszer is kidolgozásra került, amely a nem hagyományos foglalkoztatási formák bevezetésével hátrányos helyzetű, megváltozott munkaképességű és fogyatékos embereket sikeresen integrált a munkaerő-piacra. Továbbá korábban a TÁMOP-2.4.3 kódjelű pályázatban volt lehetőség az atipikus foglalkoztatási formák elterjesztésére. Jelen intézkedés az ilyen kezdeményezések elterjesztését, adaptációját, valamint új, innovatív megoldásokat tartalmazó kezdeményezések megvalósítását segíti.

B.) A kisgyermekes családok jelentős kedvezménnyel élhetnek 2014. január 1-jétől, igénybe vehető ugyanis a GYED extra, ami azt jelenti, hogy a gyermek 1 éves korától újra munkába állhat a szülő és az így megkeresett munkabér mellett a GYED összege is folyósításra kerül. 2016. január 1-jétől az édesanya – vagy az apuka – a gyermek fél éves korától keresőtevékenységet folytathat anélkül, hogy a GYED-et le kéne mondania.

Emellett a munkáltatók felé is kedvezményt biztosít a Munkahelyvédelmi akciótörvény, melynek keretében a kisgyermekes családot, családapát foglalkoztató munkáltató munkabér után fizetendő adókedvezményben részesül.

A kedvező intézkedések ellenére a nők jelentős százaléka nem tud visszatérni a nyílt munkaerőpiacra az alábbi tényezők miatt.

- Az okok között szerepel a munkaadók előítélete, jellemzően a versenyszférában. A cégvezetők egy része szerint a visszatérő kismamák rugalmatlanok, kiestek a szakmai körforgásból, kevesebbet dolgoznak, többször kell megoldani a helyettesítést. Vannak persze pozitív példák is. Főként a Családbarát munkahely pályázatok nyertesei között találni jó céges modelleket. A rugalmas munkaidő, a távmunka, az otthon levő kismamákkal való folyamatos kapcsolattartás szerepel a díjnyertes munkaadók eszköztárában. Ennek tükrében kiemelten fontos a munkáltatói szemléletváltás elősegítése.
- A munkaadók a kisgyermekes álláskeresőkhöz való pozitív hozzáállása sem old meg minden problémát. Gyakori nehézség a gyermek elhelyezése, az államilag finanszírozott bölcsődei férőhelyek alacsony száma is megnehezíti az újra dolgozni vágyó nők életét. Fenti intézkedések bevezetése kedvező fogadtatásban részesült, viszont a bölcsődei hálózat nem volt felkészülve arra, hogy a kedvezménnyel élő családoknak bölcsődei igényük jelentkezik, sok család nem engedheti meg magának a magán bölcsődét, vagy fizetős családi napközit. Ezen állapot megoldásában nyújtanak segítséget a TOP-1.4.1-16 és TOP-6.2.1-16 pályázati felhívások keretében megvalósuló beruházások, melyek a tervek szerint 62 új, főként nők által betölthető álláshely teremtéséhez járulnak hozzá.

2015-ben 1988 gyereknek nem jutott bölcsődei férőhely, annak ellenére, hogy 2014-ben 1000 új férőhely létesült a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint. Az elutasított gyerekek

többsége, egészen pontosan 42 százalékuk Budapesten él. A KSH adatai szerint Magyarországon a háromévesnél fiatalabb gyermekek mindössze 16,8 százaléka járt 2015-ben valamilyen napközbeni ellátást biztosító intézménybe. Az OECD adatait szerint a fejlettebb uniós tagországokban 28-67% között szór ez az arány.

A Kormány a Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatását, többek között a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítését a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által.

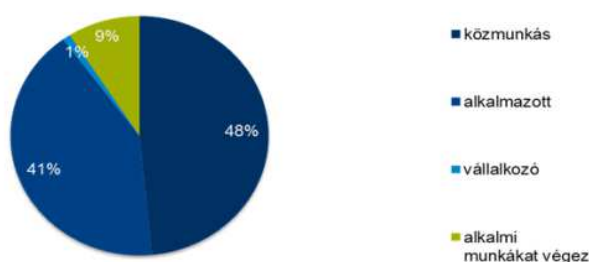
Kapcsolódva az A ponthoz, az atipikus foglalkoztatás elterjesztésével, a GYED extra intézkedés és a Munkahelyvédelmi akcióterv fenntartásával és továbbfejlesztésével, a gyermekek napközbeni ellátása kapacitásainak bővítésével segíteni kell a családi élet, a gyermeknevelés és a munka összeegyeztethetőségét, a GYES-ről, GYED-ről való visszatérést a nyílt munkaerőpiacra. A szülők munkavállalásának elősegítésével csökkenthető lenne a gyermekvállalás szegénységi kockázati tényezőként játszott szerepe.

C.) A 2011-ben elindított közfoglalkoztatási programok évente több százezer embernek biztosítanak munkalehetőséget, megélhetést és képzést – egyúttal új lendületet adva a közösségi cselekvésnek, a helyi közösségek megerősödésének. A közfoglalkoztatás keretein belül a romák becsült 15%-os aránya több mint kétszerese az országosan becsült 7 %-os társadalmi arányuknak. A közmunkaprogramok kínálta lehetőségek jelentik a társadalom periferiájáról történő elmozdulás első lépését.

A roma népesség foglalkoztatási rátája az utóbbi évek kutatásainak egybehangzó tanúsága szerint alig éri el a 20%-ot. A roma nők – a legfrissebb népszámlálási adatok szerint is – alig 12%-os foglalkoztatási aránya különösen aggasztó. Ehhez kapcsolódik a rossz egészségi állapot (a romák átlagosan 10 évvel korábban halnak meg, mint a nem romák), az alacsony iskolázottság (alig 5 százalékuk érettségizett), valamint a telepszerű, komfort nélküli lakókörnyezet. Ezeken a területeken a bűnözés és etnikai háttérű konfliktusok is erőteljesen vannak jelen.

A romák foglalkoztatottságának legutóbbi időkben tapasztalható szerkezete egyszerre tükrözi a népesség munkaerő-piaci hátrányos helyzetét és a beavatkozások fő irányát, illetve lehetőségeit, a közfoglalkoztatás meghatározó szerepét a népesség megélhetésében. A közfoglalkoztatás a roma népesség területi eloszlásából fakadóan is elsősorban a községekben javította a foglalkoztatási mutatókat. Ugyanakkor több elemzés rámutat, hogy tartós munkaerő-piaci hatásokat a képzettség növelésével lehet elérni. Erre utalnak a 2013-as nagymintás romavizsgálat tapasztalatai is. Amíg a szakmunkásoknak 3,9-szer, addig az érettségizetteknek 4,1-szer nagyobb esélye van arra, hogy dolgozzanak, mint a legfeljebb nyolc általánost végzetteknek. Ugyanígy a városokban élőknek 1,2-szer nagyobb esélye van a tartós foglalkoztatottságra, mint a községbelieknek. Változást jelent továbbá az összes foglalkoztatottat vizsgáló modellhez képest a tartós foglalkoztatást vizsgáló modellnél az, hogy az iskolai végzettségnek és a településtípusnak erősebb hatása van.

2013-ban a cigány foglalkoztatottság szerkezete (százalék)

Az adatok forrása: TAMOP 5.4.1 Roma kutatás

Amíg Közép-Magyarországon, Közép- és Nyugat-Dunántúlon minden ötvenedik, addig az észak-keleti és dél-nyugati országrészben, így megyénkben is minden tízedik, egyes településeken minden ötödik lakos rendszeres jövedelempótló támogatásban részesül vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

A 2017-es kormányzati törekvés, hogy a közfoglalkoztatottak száma az elkövetkező 5 évben jelentősen csökkenjen (2020-ig várhatóan 150 ezer főre).

Az intézkedés/beavatkozás célja:

- A.) Az atipikus (rugalmas) foglalkoztatási formák népszerűsítése, elterjedésének elősegítése, munkáltatók szemléletformálása.
- B.) GYES-ről, GYED-ről visszatérő szülők nyílt munkaerő-piacon történő elhelyezkedésének elősegítése, munkáltatók szemléletformálása.
- C.) A közfoglalkoztatási programból való visszavezetés a nyílt munkaerőpiacra.

Az intézkedés/beavatkozás által érintett célcsoportok:

- munkáltatók
- nők
- bölcsődék, családi bölcsődék
- kisgyermekes családok, GYES-ről, GYED-ről visszatérők
- közfoglalkoztatottak
- hátrányos helyzetű álláskereső

Az intézkedés/beavatkozás keretében végzett feladatok, tevékenységek:

A.)

- A Paktumiroda által szervezett rendezvényeken az atipikus foglalkoztatási formák ismertetése, előnyeinek bemutatása.
- A nyújtott munkaerő-piaci szolgáltatások keretein belül a rugalmas foglalkoztatási lehetőségek ismertetése a munkavállalókkal.
- Munkáltatók szemléletformálása nyújtott munkaerő-piaci szolgáltatásokon keresztül.
- A Paktumiroda szolgáltatásait igénybevevő ügyfelek számára tájékoztatás nyújtása ebben a témában.
-

B.)

- A Paktumiroda által szervezett rendezvényeken információ átadása a munkáltatók és munkavállalók által igénybe vehető kapcsolódó kedvezményekről.
- A nyújtott munkaerő-piaci szolgáltatások keretein belül a rugalmas foglalkoztatási lehetőségek és kapcsolódó, igénybe vehető kedvezmények, lehetőségek ismertetése a munkavállalókkal.
- Munkáltatók szemléletformálása nyújtott munkaerő-piaci szolgáltatásokon keresztül.
- A Paktumiroda szolgáltatásait igény belevő ügyfelek számára tájékoztatás nyújtása munkáltatók és munkavállalók által igénybe vehető kapcsolódó kedvezményekről.
- A bölcsődei férőhely bővítési programhoz kapcsolódóan képzés biztosítása álláskeresőik számára.

C.)

- Munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása a nyílt munkaerő-piaci integráció, vagy reintegráció elérése érdekében.
- Munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása, majd képzés biztosítása a nyílt munkaerő-piaci integráció, vagy reintegráció elérése érdekében.

A tevékenységek ellátásában együttműködő, részt vevő partnerek:

- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály,
- Járási hivatalok foglalkoztatási osztályai
- Szolnok Megyei Jogú Város Egészségügyi és Bölcsődéi igazgatóság,
- TOP 1.4.1 pályázat nyertes önkormányzatok a megyében
- Képző intézmények,
- Paktumiroda
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Esély Nonprofit Kft.

Az intézkedés/beavatkozás hozzájárulása a horizontális célokhoz:

A beavatkozás elsősorban a nők és hátrányos helyzetű álláskeresőik munkaerő-piaci esélyeit növeli.

7.4.Befektetés-ösztönzés (P4)

Az intézkedés/beavatkozás indokoltsága

A KSH adatai alapján a Jász-Nagykun-Szolnok megyei székhelyű gazdasági szervezetek 2016. I-III. negyedévében 53,7 milliárd Ft-ot költöttek beruházásra, amely az előző év hasonló időszakának 70 %-a. Ez az országos teljesítményérték 2,1%-a. A fejlesztések döntő hányada a versenyszférában realizálódott.

„A megyei beruházások 57%-át jelentő feldolgozóipari beruházások a 2015 I–III. negyedévihez viszonyítva 5,4%-kal csökkentek. A versenyszféra további ágazatai közül növekedett a beruházási teljesítményérték a mezőgazdaság, a kereskedelem, gépjárműjavítás, a szállítás,

raktározás, valamint az adminisztratív szolgáltatás ágazatokban, ugyanakkor visszaesett az építőiparban, a tudományos és műszaki tevékenységben, valamint az ingatlanügyletekben.”¹ A beruházások 71%-a gépek, berendezések, járművek beszerzésére, 26%-a épületek kivitelezésére irányult.

Az előző év azonos időszakához képest a kereskedelem ért el számottevő növekedést (+51,6%). Kis mértékben a mezőgazdaság, szállítmányozás – raktározás és az adminisztratív szolgáltatások területén nőtt a beruházások értéke.

Térségi összehasonlításban az egy lakosra jutó beruházások értékét tekintve Jász-Nagykun-Szolnok megye 13. a megyék rangsorában. A mutató értéke (143 ezer Ft/lakos) az országos átlag mindössze 51,3%-a.

Bár a megye gazdasági teljesítménye nőtt az elmúlt években, a legtöbb mutató tekintetében az országos átlag körül vagy az alatt teljesít térségünk. További gondot okoz a megye térségei közötti szignifikáns fejlettségbeli különbség. Míg a Jászság dinamikusan fejlődik, a Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű térség komoly fejlesztési potenciálokkal rendelkezik, a megye peremterületei egyre inkább leszakadnak. A megye versenyképességének növelése csak tudatos, tervszerű munkával lehetséges.

A megye versenyképességének fejlődését elsősorban a vállalkozások üzleti sikeressége, a piaci részesedés alakulása és a jövedelmezőség jelzi. Mérése a jövedelmek és a foglalkoztatottság adatainak elemzésével lehetséges. A „régiók, városok és országok akkor versenyképesek, ha gazdaságuk nyitott, és az egy lakosra jutó jövedelmük tartósan magas és növekvő, valamint magas szintű és nem csökkenő a foglalkoztatottsági ráta, azaz ebből a jövedelemből a lakosság széles rétegei is várhatóan részesülnek”.

A megyében a foglalkoztatottság javítása hosszú távon elsősorban a kis- és középvállalkozásoktól várható. A KSH adatai alapján 2015. évben a munkavállalók 54,52%-át a KKV-k foglalkoztatták. A kis- és középvállalkozások rugalmasak és gyorsan alkalmazkodnak a piaci változásokhoz. Többségük térségi piacon működik, beszállítóként csatlakoznak a nagyvállalatokhoz. A KKV szektor fejlesztése mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a működő tőke megyébe való vonzására. A külföldi befektetők mellett egyre nagyobb szerepet játszanak a magyar tulajdonú beruházók is. A nagy beruházásoknak köszönhetően új ágazatok jelennek meg a megye gazdaságában, új technológiák honosodnak meg, új piacok nyílnak, új munkahelyek létesülnek. A nagy beruházások pozitív hatással vannak a KKV-k fejlődésére is (beszállítói hálózat).

Az elmúlt években a beruházások többsége Jász-Nagykun-Szolnok megye jó infrastrukturális adottságokkal és kedvezőbb fejlettségi mutatókkal rendelkező járásaiban koncentrálódott. A megye fejletlenebb, észak-keleti területein csak kisebb beruházások valósultak meg, melyek a munkahelyteremtéshez is csak kisebb mértékben járultak hozzá. A területi fejlettségi különbségek csökkentéséhez elengedhetetlen a rosszabb adottságú peremterületek feltárása a befektetők számára. A járásszékhelyek és a vonzáskörzetükbe tartozó kistélepülések önállóan nem képesek megszólítani a befektetőket. Ennek oka többek közt a munkaerő-kapacitás és a szükséges szaktudás hiánya, valamint az önkormányzati és

versenyszféra közötti kapcsolatok sokszor alacsony szintje, illetve a köztük fennálló érdekellentétek.

A befektetők a helyszín kiválasztásakor számos tényezőt figyelembe vesznek. Ilyenek például:

- a térség gazdasági stabilitása
- az önkormányzati gazdaságpolitika, befektetésbarát stratégia
- jogszabályi környezet
- adózás mértéke
- rendelkezésre álló humánerőforrás (a munkaerő mennyisége, minősége, költségei)
- képzési rendszer (szakképzési rendszer rugalmassága, gyakorlati oktatás minősége)
- infrastruktúra kiépítettsége
- szállítói feltételek
- raktározás, szállítmányozási lehetőségek

Az intézkedés/beavatkozás célja

A települések és az egyes járások együttműködésének ösztönzésével növelhető érdekérvényesítő képességük. Az erőforrások koncentrálásával térségünk vonzóbb lehet a befektetők számára. Partnerségi hálók kiépítésével, a tőkefelhalmozás koncentrálásával a fejlődés is eredményesebb lehet. Az intézkedés célja a települések befektetés-ösztönzési tevékenységének összehangolása, egy olyan adatbázis kiépítése, mely mélységében kiszolgálja a befektetők igényeit.

A befektetők megyébe vonzásához a fent említett adatbázis elkészítése jó alapot teremt, önmagában azonban nem elégséges. Szükség van egy olyan szervezetre, mely összeköttetést biztosít a befektetők és a fejlesztési területek érintett szervezetei (önkormányzatok, ipari parkok, vállalkozások) között. Ezen szerep betöltéséhez jelenleg a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat rendelkezik releváns erőforrásokkal. Térségi szervező és területfejlesztési feladatköréből adódóan kapcsolatban van az érintett közigazgatási szervekkel, hatóságokkal, a települési önkormányzatokkal és vállalkozásokkal. A szükséges szaktudással és nyelvismerettel, menedzsment tapasztalattal rendelkező humánerőforrás rendelkezésre áll a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatalnál és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.-nél. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Paktumiroda a helyi paktumokkal való együttműködésen keresztül, a paktumszolgáltatások nyújtásával szintén fontos szereplője lehet a jövőben az ilyen jellegű fejlesztési tevékenység koordinálásának, generálásának.

A befektetés-ösztönzés sikeréhez elengedhetetlen az átgondolt és célzott marketing tevékenység. A hatékony település- és térség marketing (melynek nem csak gazdasági aspektusa van, hisz a jól prosperáló, élhető megye imázsa is vonzerőt jelenthet a befektető számára) az első lépés a befektetők figyelmének felkeltésekor.

Az intézkedés/beavatkozás által érintett célcsoportok

- külföldi és hazai befektetők (működő és kockázati tőke)

- települési önkormányzatok
- kiajánlható ingatlanok tulajdonosai (önkormányzatok, vállalkozások)

Az intézkedés/beavatkozás keretében végzett feladatok, tevékenységek

1. Gazdaságfejlesztési és befektetés ösztönzést segítő online adatbázis építés és erőforrástérkép készítés Jász-Nagykun-Szolnok megye teljes területén az alábbiak szerint:
 - Adatgyűjtés települési szinten, járási szinten
 - Adatgyűjtés szektoronként (szolgáltatás, ipar, kereskedelem,)
 - Települési infrastruktúra felmérése (önkormányzati tulajdonú iparterületek, Ipari Parkok)
 - Vállalkozói infrastruktúra felmérés (magántulajdonú iparterületek, Ipari Parkok)
 - Közszolgáltatások elérhetősége (oktatás-nevelés, kultúra, egészségügy)
 - Helyi adottságok, vonzerők felmérése
 - Helyi adókedvezmények, befektetés ösztönző programok
 - Adatbázis struktúra felépítése, adatok feldolgozása, rendezése
 - Települési szinten, járási szinten
 - Szektoronként (szolgáltatás, ipar, kereskedelem)
 - Beszállítói adatbázis
 - Adatok feldolgozása után elemzések, értékelések, ajánlások készítése
 - Települési szinten, járási szinten
 - Vállalkozói, befektetői igények, szükségletek felmérése
 - Iparáganként, szektoronként
 - Beruházási méret, KKV kategória szerint
 - Online elérhető befektetési adatbázis, erőforrástérkép összeállítása (meglévő, vagy új webes felület által)
 - Térképes kereső opcióval
 - Mobil eszközökre optimalizálva
 - Folyamatos adatfrissítés és feltöltés lehetőségével

A tevékenység ellátásában együttműködő, részt vevő partnerek

- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.
- Települési önkormányzatok, kiajánlható ingatlanok tulajdonosai (önkormányzatok, vállalkozások)
- szakképzési centrumok
- helyi foglalkoztatási paktum szervezetek

Az intézkedés/beavatkozás hozzájárulása a horizontális célokhoz

Az intézkedésnek nem kiemelt célcsoportjai, de haszonélvezői a hátrányos helyzetű munkavállalók és a projekt egyéb célcsoportjai. Új munkahelyek létesítésével az ő munkaerőpiaci esélyeik is nőnek.

Céltudatos, tervszerű befektetés-ösztönző tevékenységgel előmozdítható a környezetkímélő, illetve KFI alapú beruházások betelepítése, mely hosszú távon pozitív hatást gyakorol a környezet állapotára is.

7.5.Beruházáshoz kapcsolódó humánerőforrás biztosítása (P5)

Az intézkedés/beavatkozás indokoltsága:

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás áll Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest ebben a ciklusban az Európai Unió célkitűzéseit 11 pontban foglalta össze, melyekhez hozzá kell illeszteni az összes tagállamnak a saját fejlesztési terveit. Ezen célkitűzések közül az alábbiak jelentenek közvetlen kapcsolódási pontot számunkra:

- A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében), a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének javítása
- A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése
- Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás

Ezen célok megvalósításának támogatására szolgálnak a Magyarország számára 2014-2020 között rendelkezésre álló uniós források felhasználásához elkészült Operatív Programok, melyek közül a GINOP, TOP, VP bír kiemelt fontossággal:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, azaz a GINOP egyik legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektornak a fókuszált fejlesztése.
- A TOP, azaz a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program fő küldetése, hogy kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közsférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is.

- A VP, azaz Vidékfejlesztési Program elsődleges célja a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a gazdasági fejlődés támogatása.

Ezen operatív programok keretében megvalósuló infrastrukturális (ERFA típusú) beruházások jelentős gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő hatással bírnak, azonban hatékonyan össze kell kapcsolni az ESZA típusú fejlesztési forrásokkal, jelen esetben a megyei foglalkoztatási paktum által nyújtott lehetőségekkel.

Az intézkedés célja

- A foglalkoztatási szint fejlesztése Jász-Nagykun-Szolnok megyében a GINOP, TOP, VP keretében megvalósuló beruházásokhoz kapcsolódva
- Jól működő partnerség kialakítása a nyertes projektgazdákkal, a pályázati programok megvalósításában közreműködő szakmai szervezetekkel
- A paktum szervezetek által nyújtott szakmai szolgáltatások kiterjesztése az érintett pályázókra: önkormányzatokra, vállalkozásokra, együttműködő szervezetekre

Az intézkedés célcsoportjai

- GINOP, TOP, VP keretében megvalósított fejlesztések projektgazdái, ezáltal:
 - KKV-k
 - Önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok
 - Egyéni vállalkozók, őstermelők – természetes személyek

Feladatok

- Formalizált, fenntartható kapcsolatrendszer kialakítása és működtetése,
- Potenciális beruházók, nyertes pályázók adatbázisának kialakítása (Széchenyi2020 oldalról)
- partnerségi hálózat működtetése,
- a megyei és helyi paktumok kapacitásainak és szolgáltatásainak összehangolása, fejlesztése
- beruházási típusokhoz, projektgazdák igényeihez illeszkedő paktum szolgáltatások , képzési-foglalkoztatási programok kialakítása
- vállalkozói fórumok, workshopok, projektlátogatások szervezésével a kapcsolati háló szélesítése, a beszállítói válás ösztönzése

Partnerek

- JNSZ Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Széchenyi Programiroda
- Leader Helyi akciócsoportok

- MFB pontok
- Jász-Nagykun-Szolnok megyében működő megyei, megyei jogú városi, és járási szinten működő foglalkoztatási paktumszervezetek

Hozzájárulás a horizontális célokhoz

Az intézkedésen belül meghatározott célok és feladatok megvalósításával a területi egyenlőtlenségek csökkenhetnek, de főképpen a GINOP, TOP, VP keretében megvalósuló beruházások hosszú távon történő fenntarthatósága növekszik az ERFA, illetve ESZA típusú források hatékonyabb felhasználásával.

7.6. Önfoglalkoztatóvá válás ösztönzése (P6)

Az intézkedés/beavatkozás indokoltsága:

Az elmúlt években a munkaerő-piacon bekövetkező gyökeres változások (a gazdasági válságot követő magas munkanélküliségi mutatók, majd a konjunktúrával járó munkaerőhiány) bebizonyították, hogy paradigmaváltásra van szükség a foglalkoztatás területén. A munkaerő-gazdálkodás új formái (pl. atipikus foglalkoztatás) kerülnek előtérbe.

A munkaerő-piac ellentmondása, hogy míg munkavállalói oldalon folyamatos igényként jelentkezik a biztos megélhetést nyújtó új munkahelyek teremtése, munkáltatói oldalon egyre súlyosabb problémaként jelentkezik a munkaerőhiány. Míg a munkavállalók a kiszámítható és biztos megélhetést nyújtó álláshelyeket keresik, a munkáltatóknál sokszor van igény a rövidebb időtartamú, határozott idejű munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében végezhető feladatok ellátására.

Ma már viszonylag sok foglalkoztatási forma közül lehet választani, mégis a munkaviszony a legelterjedtebb, mivel sok garanciális elemet tartalmaz mind a munkáltatói, mind a munkavállalói oldalon. Ugyanakkor költségei és a munkáltató adminisztrációs terhei is magasak.

2016. szeptember 30-án Magyarországon 1.846 ezer gazdasági szervezetet tartottak nyilván. A szervezetek 90%-át adó vállalkozások közül jelentős az önálló vállalkozók túlsúlya (1.154 ezer önálló vállalkozó, 62,5%). Jász-Nagykun-Szolnok megyében ugyanebben az időszakban 56.047 gazdasági szervezetet tartottak nyilván. Ezek 93%-a vállalkozás volt. A vállalkozások 81%-át önálló vállalkozók, 19%-át társas vállalkozások adták. Az önálló vállalkozók száma bővült, ugyanakkor a társas vállalkozásoké 3,9%-kal visszaesett. A megyében az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma a KSH adatai szerint nem érte el az országos átlagot (139 db, 80,34%). Az önálló vállalkozók 44%-a mellékfoglalkozású, 31%-a főfoglalkozású, 25%-a nyugdíjas volt.

A fenti adatok is mutatják, hogy az önfoglalkoztatók viszonylag magas hányada tekinthető kényszervállalkozónak, akik jövedelmük kiegészítése miatt vagy a kiszámítható megélhetést nyújtó munkahelyek hiánya miatt kényszerülnek vállalkozás alapítására.

A vállalkozás működtetése a szükséges anyagi feltételek, humán és tárgyi infrastruktúra mellett egyéb személyes kompetenciák meglétét is igénylik. A vállalkozói szemlélet, az innovatív gondolkodás nagyon fontos része a sikeres működésnek. Bár az elmúlt években a vállalkozás indítása a jogszabályváltozásoknak köszönhetően könnyebb lett, a kiélezett versenyhelyzet és a működéshez szükséges erőforrások (pénz, szaktudás, stb.) miatt jelentős kockázatvállalást jelent.

Az Európai Unió országaiban jellemzően a mezőgazdasági potenciállal illetve a nagy turisztikai vonzerővel rendelkező régiókban jellemző az önfoglalkoztatás. Ezen tényezők megyénkben is jellemzőek, így érdemes megvizsgálni az önfoglalkoztatóvá válás ösztönzésének lehetőségeit a fő- vagy kiegészítő jövedelem szerzés szempontjából. A megyei foglalkoztatási paktum pályázat keretében nem véletlenül kapott hangsúlyt a helyi termék és szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó tevékenység turizmus fókusszal. Ehhez a megyei foglalkoztatási paktum egyes tevékenységei (pl. képzés, paktumszervezet szolgáltatásai) jó alapot teremthetnek.

Az intézkedés/beavatkozás célja:

Az intézkedés célja

- az atipikus foglalkoztatási formák megismertetése a munkaerő-piac szereplőivel,
- az önfoglalkoztatóvá válás elősegítése tanácsadással (Paktumiroda – paktum szolgáltatások) és fórumok szervezésével
- vállalkozás fejlesztés elősegítése szakmai tanácsadás rendszerének megszervezésével (Paktumiroda – paktum szolgáltatások)
- vállalkozói alapiskola – képzés szervezése (online és offline marketing ismeretek, termék- és szolgáltatásfejlesztés, helyi kézműves ismeretek)
- Házhoz visszük a megyét! címmel tudatos helyi termék fogyasztást - és vásárlás ösztönzést elősegítő marketing kampánysorozat (bemutatók, vásárok szervezése, kiadványok készítése)
- helyi termék- és szolgáltatás fejlesztés ösztönzése a mezőgazdaság és turizmus területén dolgozók, valamint kézművesek számára jó gyakorlatok bemutatásával, szakmai műhelymunkák és tanulmányutak szervezésével
- álláskereső és inaktívak önfoglalkoztatóvá válásának ösztönzése képzési és önfoglalkoztatóvá válási támogatás nyújtásával

Az intézkedés/beavatkozás által érintett célcsoportok:

- működő vállalkozások
- pályakezdő fiatalok
- nők, GYES-ről, GYED-ről visszatérők
- tartós álláskereső
- tartósan közmunkában ragadók
- kézművesek
- mezőgazdaságban foglalkoztatottak
- őstermelők

- megváltozott munkaképességűek
- turizmusban foglalkoztatottak
- álláskeresők
- inaktívak

Az intézkedés/beavatkozás keretében végzett feladatok, tevékenységek:

1. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Helyi Termék és Szolgáltatásfejlesztési Marketing Program és Akcióterv (2017-2025) kidolgozása:

1.1. Adatgyűjtés, kutatás

1.1.1. Primer kérdőíves kutatás: a megyébe érkező vendégek utazási motivációjáról, az utazási szokásairól, Jász-Nagykun-Szolnok megye, mint az Alföld szíve utazási célterület ismertségéről,

1.1.2 online adatbázis készítése a meglévő helyi termékekről és termékké fejleszthető produktumokról és a helyi/tájjellegű ételekről Jász-Nagykun-Szolnok megye teljes területére vonatkozóan

1.2. Program és Akcióterv kidolgozása és megvalósítása

1.2.1. Helyzetfeltárás

- Jász-Nagykun-Szolnok megyei gazdasági, társadalmi és turisztikai helyzetének bemutatása
- Kutatás eredményének bemutatása
- Versenytárs elemzés (helyi termékek piaca, turizmus fókusz)

1.2.2. Megyei szintű helyi termék- és szolgáltatási marketing program és akcióterv kidolgozása

- háttér, indokoltság
- jövőkép, célrendszer,
- akcióterv kidolgozása (tevékenységek bemutatása, ütemezése):
 - „JÁSZKUN” márkázás / védjegy rendszer kialakítás lehetőségének megvizsgálása
 - térségi szintű gasztroturisztikai (elsősorban helyi/tájjellegű ételekre, szolgáltatásokra épülő) és kézműves termékcsomagok kialakítása Jász-Nagykun-Szolnok megyében: Nagykunság, Jászság, Tisza-tó, Közép-Tisza mente, Tiszazug
 - arculattervezés

2. Házhoz visszük a megyét! címmel! tudatos helyi termék fogyasztást-és vásárlás ösztönzést elősegítő marketing kampánysorozat

2.1. A projekt megvalósítási időszakában 6 alkalommal JÁSZKUN **termékbörze** szervezése. Előadások szervezése az alábbi témakörökben:

- Kistermelői termékek előállítása és értékesítése.
- A slow food trend mozgalom bemutatása.
- Jó gyakorlatok disszeminációja („ötlettől a termékig”).
- Jász és kun kulturális örökség megjelenése a helyi termékekben.
- Termék marketing és értékesítési csatornák. (Eredet megjelölés, védjegy).
- Falusi vendégasztal.
- Szociális szövetkezetek, és civil szervezetek helye, szerepe a helyi termékfejlesztésben és értékesítésben.
- A börze keretében kiállítás, kóstoltatás és értékesítés a helyi termékekből. Kézműves bemutatók és játszóház szervezése.

2.2. Jó gyakorlatok a helyi termék és szolgáltatás, értékesítés területén

A helyi termékek és gasztronómiai értékek bemutatása a megye fesztiváljain (pl. Jászkun Sokadalom), egyéb szakmai rendezvényekhez, konferenciákhoz kapcsolódóan. „Házhoz visszük a megyét!”címmel gasztronómiai bemutatók szervezése a megye kiemelt turisztikai rendezvényein, kiállításain (pl. Szolnoki Turisztikai Kiállítás és Vásár, Nagykörűi Cseresznye Fesztivál, Tiszafüredi Halasnapok, stb.) a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárban lévő örökséget felvonultató Megyei Értékutcaival közösen.

3. Vállalkozói alapiskola

A helyi termelők és szolgáltatók alapvető vállalkozási készségét növelő, a termékfejlesztést segítő képzések szervezése 20 fő számára.

4. Vállalkozóvá válás ösztönzése támogatások nyújtásával

A programba bevont célcsoporti tagok részére vállalkozás indításához szükséges ismeretek oktatása, majd hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér összegéig terjedő, vissza nem térítendő támogatás nyújtásával önfoglalkoztatásuk elősegítése. Tervezett létszám 20 fő.

A tevékenységek ellátásában együttműködő, részt vevő partnerek:

- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- „Alföld Szíve”Térségi Turisztikai Egyesület
- FATOSZ, és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Falusi Szállásadók Szövetsége
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Népművészeti Egyesület
- Csipkeverők és Alkotók Háza
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya
- A megye valamennyi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztályai

Az intézkedés/beavatkozás hozzájárulása a horizontális célokhoz:

Az intézkedés kiemelt célcsoportjai a nők, a megváltozott munkaképességűek, a pályakezdők és a nyugdíj előtt állók. A turizmus és a helyi termékkészítés számukra nyújthat megélhetést vagy kiegészítő jövedelmet.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében kiemelt cél az öko-, a kulturális- és a gasztroturizmus fejlesztése. Ezen turisztikai ágak és termékek vonzerejét a környezet, a hagyományok és a helyi kultúra adja, így alapvető érdekük ezen vonzerők megőrzése, fejlesztése.

A turizmus és a helyi termékek fejlesztése hozzájárul a területi különbségek csökkentéséhez a megyében. Az iparilag, gazdaságilag fejletlenebb, szolgáltatás hiányos területek számára jelent kitorési lehetőséget és a turizmus multiplikátor hatásán keresztül segíti a helyi gazdaságfejlődését, hozzájárul a települések népességmegtartó erejének növeléséhez.

7.7. Megyei és helyi paktum tevékenységek összehangolása (P7)

Az intézkedés/beavatkozás indokltsága:

„A foglalkoztatási paktum a térségi foglalkoztatáspolitikai társadalmisításának fontos eszköze, amely a helyi partnerségen alapul. Segítségével a humán erőforrás fejlesztés céljait összhangba lehet hozni a térség gazdaságfejlesztésének elképzeléseivel.”

A paktumok területén a fejlesztések négy szintű beavatkozás keretében kerülnek megvalósításra: Európai Unió, országos, megyei és helyi szinten. Jelen intézkedés célja, hogy megyei szinten átfogó paktum-rendszer jöjjön létre, melynek alapjait a helyi megállapodások alkotják.

A területi sajátosságokon alapuló fejlettségből adódó különbségeket legtöbb esetben a helyi (gazdasági, önkormányzati és civil) szereplők összefogására építő, vagy azok bevonásával előkészített és végrehajtott komplex programokkal, a munkaerő-piaci részvételben és jövedelmekben megmutatkozó különbségeket a munkaerő foglalkoztathatóságának, minőségének, termelékenységének és versenyképességének javításával kívánjuk csökkenteni. Magyarországon a foglalkoztatás-gazdaságfejlesztési paktumok létrehozása megteremti meg azt a platformot, amelyen a gazdasági élet helyi, a térségi viszonyokat legjobban ismerő szereplői, az állam, önkormányzat és a vállalkozások, valamint a civil szféra képviselői egyeztetethetik, összhangba hozhatják stratégiai céljaikat, ezáltal közös mederbe terelhetik és multiplikálhatják erőfeszítéseiket a gazdaság és a munkaerő-piac fellendítése érdekében.

Az intézkedés célja

Az intézkedés közvetlen célja a megyei, megyei jogú városi és helyi foglalkoztatási paktum-intézkedések szinergiájának megteremtése partnerségi együttműködés keretein belül. A

megyei szintű foglalkoztatási együttműködés a megye egészére kiterjedő célokkal és tevékenységekkel működik, segíti és koordinálja a helyi paktumok hatékony működését megyei szintű együttműködési hálózat fejlesztésén és működtetésén keresztül. Az intézkedés segíti továbbá a megyei szereplők közötti információáramlás és véleménycsere ösztönzését, a térségi szereplők közötti kezdeményezések összehangolását. Célja továbbá a minél szélesebb körű partnerség megteremtése, a stratégiaalkotási folyamat előmozdítására és az együttműködés fenntartására választékos szakmai programok szervezésén és lebonyolításán keresztül.

Az intézkedés célcsoportjai

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Paktumszervezet, Szolnok Megyei Jogú Város Paktumszervezet, helyi paktumok

Feladatok

- Formalizált, fenntartható kapcsolatrendszer kialakítása és működtetése,
- partnerségi hálózat működtetése,
- megyei paktum online platform létrehozása és működtetése,
- a megyei és helyi paktumok kapacitásainak és szolgáltatásainak összehangolása, fejlesztése
- a foglalkoztatási partnerség működésébe beépített időközi (belső, vagy külső) értékelés eljárásrendjének kidolgozása,
- ernyőszervezeti feladatok ellátása,
- szakmai tapasztalatcsere és jó gyakorlatok fórumának biztosítása,
- a paktumok működését befolyásoló belső és külső feltételek monitoringja, szinergiák megteremtése.

Partnerek

A Jász-Nagykun-Szolnok megyében működő megyei, megyei jogú városi, és járási szinten működő foglalkoztatási paktumszervezetei.

Hozzájárulás a horizontális célokhoz

Az intézkedésnek nem kiemelt célcsoportjai, de haszonélvezői a hátrányos helyzetű munkavállalók és a projekt egyéb célcsoportjai. Új munkahelyek létesítésével az ő munkaerőpiaci esélyeik is nőnek.

Céltudatos, tervszerű befektetés-ösztönző tevékenységgel előmozdítható a környezetkímélő, illetve KFI alapú beruházások betelepítése, mely hosszú távon pozitív hatást gyakorol a környezet állapotára is.

Területi egyenlőtlenségek csökkentésével feloldhatók a munkaerő megoszlásban jelentkező jelentős különbségek.

7.8. Paktumszolgáltatások kialakítása (P8)

Az intézkedés/beavatkozás indoklása

A foglalkoztatási paktum szolgáltatások lényege, hogy a térség munkaadói és munkavállalói szükségleteinek kielégítése megtörténjen, az abban való közreműködéssel kapcsolatban az értékátadási (tudás, probléma-megoldás, erőforrás, lehetőség biztosítása stb.) folyamat megvalósuljon, melyben az igénybevevő is részt vesz. A szolgáltatások igénybevevői felé egyfajta jogviszony jön létre, amelyre megfelelő jogi, szakmai és egyéb szabályok vonatkoznak.

Az intézkedés célja

A paktum szolgáltatások színtere Jász-Nagykun-Szolnok megye, a szolgáltatások központja a Paktumiroda. A paktumszolgáltatások célja elsősorban a működő vállalkozások életképességének megtartása, versenyképességének növelése, foglalkoztatási képességük fejlesztése, illetve a megyében működő vállalkozások számának növelése; másodsorban a vállalkozóvá- munkáltatóvá válás folyamatainak elősegítése. Célja továbbá a partnerség alapú szolgáltatások nyújtása- és fejlesztése, melyek a foglalkoztatási stratégia megvalósítását célozták elősegíteni és egyben erősíteni, kiterjeszteni az együttműködést a Paktum tagjai és az együttműködő partnerek között, őket aktívan bekapcsolni a szolgáltatásokba. A Paktumiroda által nyújtott szolgáltatások segítségével célunk hosszú távon a gazdaság fejlesztése, munkahelyteremtés, munkanélküliség csökkentés, a munkaerőhiány megszüntetése, a különböző térségekben jelentkező munkaerő megoszlási egyenlőtlenségek mérséklése, a mikro- és kisvállalkozások megerősödését, valamint a környezeti kultúra fejlődését szeretnénk elérni.

Az intézkedés célcsoportjai

A szolgáltatás célcsoportját képezik a pályakezdő fiatalok, általános- és középiskolai tanulók, a felsőoktatásban hallgatók, álláskereső, a megyei mikro-, és kisvállalkozások, vállalkozóvá válni szándékozó magánszemélyek és a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Foglalkoztatási Paktumban résztvevő együttműködő szervezetek.

Feladatok

- Vállalkozási tanácsadás rendszer kifejlesztése és működtetése helyi specifikációk figyelembevételével
- Ezen belül tanácsadó, kapcsolattartó személy és információk pont biztosítása a szükséges kompetenciákkal és tapasztalattal, a foglalkoztatókkal való együttműködés fenntartása, a munkaadók gazdasági foglalkoztatási helyzetének nyomon követése, az információk begyűjtése és átadása, információk bázis naprakészen tartása érdekében,
- Kommunikációs rendszer működtetése az együttműködési hálózat érintett partnerei között,
- JobInfo Portál működtetése – a munkaerő-piaci információ nyújtás tevékenységhez való kapcsolódás és annak elősegítése érdekében,
- munkáltatók tájékoztatása, munkaerőigényük felvétele, folyamatos vállalati kapcsolattartás keretében, melynek során összegyűjti a felmerült igényeket, problémákat és továbbítja a paktum partnerek számára,
- álláslehetőségek feltárása, bemutatása álláskeresőkre számára,
- a Kormányhivatal szolgáltatásairól, az álláskeresőkre ellátásokról tájékoztató, foglalkozást segítő támogatásokról tájékoztató nyújtása munkáltatók részére,
- a megye gazdasága számára kiemelten fontos szakmák népszerűsítése a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával, a megyei szakképzési centrumokkal és felsőoktatási intézményekkel, illetve a megyében működő Klebelsberg Tankerületi Központokkal együttműködve,

A választott, Helyi termék- vagy szolgáltatásfejlesztés kiegészítő tevékenységhez kapcsolódóan:

- Helyi termék, illetve helyi mester, mesterség elektronikus kataszterének kialakítása;
- jó gyakorlatok – termék, szolgáltatás, értékesítés - feltárása, és disszeminációja,
- termék- és szolgáltatásfejlesztési és tovább fejlesztési stratégia/terv kidolgozása;
- a helyi termelők és szolgáltatók alapvető vállalkozói készségét növelő képzések támogatása;
- a helyi kézművesiparhoz, vagy szolgáltatáshoz kapcsolódó szakképzések a lakosság és a helyi gazdasági szereplői részére;
- hazai és nemzetközi jó gyakorlatok alkalmazását elősegítő együttműködések disszeminációja;
- tudatos térségi és helyi termék fogyasztás és vásárlás ösztönzése (kutatások, felmérések, értékesítési akciók támogatása, ismeretterjesztő fórumok a helyi gazdaság vonatkozásában).

Partnerek

Munkavállalók, munkáltatók, paktumszervezeti tagok

Hozzájárulás a horizontális célokhoz

Az intézkedésnek nem kiemelt célcsoportjai, de haszonélvezői a hátrányos helyzetű állás keresők és a projekt egyéb célcsoportjai. Új munkahelyek létesítésével az ő munkaerő-piaci esélyeik is nőnek.

Céltudatos, tervszerű befektetés-ösztönző tevékenységgel előmozdítható a környezetkímélő, illetve KFI alapú beruházások betelepítése, mely hosszú távon pozitív hatást gyakorol a környezet állapotára is.

Területi egyenlőtlenségek csökkentésével feloldhatók a munkaerő megoszlásban jelentkező jelentős különbségek.

8. Munkaerő-piaci programok Jász-Nagykun-Szolnok megyében

8.1. Rendelkezésre álló források és vállalások

A stratégia megalkotásának idején Jász-Nagykun-Szolnok megyében több egymással időszakosan párhuzamosan futó munkaerő-piaci fejlesztési program valósul meg, melyek egymást kiegészítik, ugyanakkor megfigyelhető az is, hogy a projektekben megjelölt egyes célcsoportok tekintetében sok esetben egyezés mutatkozik, ami így a projektgazdák egymással összehangolt és gondos munkáját igényli a kötelező indikátorok teljesítésének érdekében, hisz a projektekbe bevonható megyei humán erőforrások végesek.

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei paktum szakmai, területi és ágazati egyeztetett szempontokra építkezve ernyőszervezetként működik. A megyei paktum mind Szolnok megyei jogú város paktumával, mind pedig a TOP-5.1.2-15 kódszámú felhívás kapcsán készített helyi paktumokkal összehangoltan kerül megvalósításra. Az előzetes egyeztetések eredményeként a programok tartalmilag egymásra komplementer módon építkeznek, a megyei és a helyi paktumok, valamint a megyei és a megyeszékhely között azonban területi és tematikus lehatárolást képeztünk. Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzat és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat közös egyeztető fóruma, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Konzultációs Fórum 4/2016. (II.10.) sz. határozatával döntött, hogy a megyeszékhely paktuma Szolnokra, míg a megyei paktum a megye többi 77 településre terjed ki.

Jász-Nagykun-Szolnok megye sajátosságai alapján a megyei paktumban a területi elv szerinti kapcsolódás indokolt, azzal kiegészítve, hogy a turisztikai fejlesztésekhez, az egészségügyi és szociális ellátáshoz, a gyermekintézményekhez kapcsolódó munkaerő-piaci programok és a

nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé nyilvánított beruházásokhoz kötődő akciók a megyei foglalkoztatási paktum hatáskörébe tartoznak. Szintén a megyei foglalkoztatási paktum illetékességi körébe tartozik tevékenységi lehatárolás megkötése nélkül azon - a célcsoportba tartozó - tagok munkavállalásának segítése, akik a lakó/tartózkodási helyük szerinti járason kívüli, de a megyén belüli (kivételt képez Szolnok Megyei Jogú Város területe) munkahelyre kívánnak elhelyezkedni.

A megyében jelenleg futó releváns programokat, a hozzájuk rendelt indikátorok és források megjelölésével az alábbi táblázat foglalja össze:

Indikátor számok			
	A célcsoportok köréből bevonandó összes létszám (fő):	A programból való kilépés után hat hónappal foglalkoztatásban résztvevők száma (fő):	A pályázati projekt keretében rendelkezésre álló forrás (mrd Ft)
GINOP-5.1.1-15-2015-00001 - "Út a Munkaerőpiacra"	11460	3551	13,75
GINOP-5.2.1-2015-00001 - "Ifjúsági Garancia"	9077	2716	9,988
TOP-5.1.1-15-JN1-2016-00001 - „Foglalkoztatási-gazdasági együttműködések erősítése Jász-Nagykun-Szolnok Megyében” (megyei paktum)	867	269	1,339
TOP-5.1.2-15 - Jász-Nagykun-Szolnok Megyei helyi paktumok	2029	533	3,124
TOP-6.8.2-15-SL1-2016-00001 - Szolnok MJV foglalkoztatási paktuma	868	269	1,266
ÖSSZESEN:	24301	7338	29,467
Nyilvántartott álláskereső összesen (2016.01.20.) - JNSZM	18144	-	-
Közfoglalkoztatásban részt vevő, érintett személyek létszáma (2016.01.)- JNSZM	13804	-	-

A táblázatban szereplő indikátorvállalásokat illetően komoly kihívást jelent azok teljesítése, hiszen a regisztrált álláskereső száma 2016. év végére jelentősen csökkent. Az Ifjúsági garancia program esetében bizakodásra adhat okot, hogy a fiatalok bevonásával minden évben új belépőkkel lehet számolni. Kiemelt figyelmet kell szentelni a közfoglalkoztatásban lévők bevonására is, és komplex szolgáltatási csomagokkal átvezetni őket a KKV szektorba, hiszen a munkáltatói kérdőívek elemzéséből megállapítható, hogy ők ezirányban nyitottak. Az mindenesetre megállapítható, hogy az érintett projektgazdák közötti szoros együttműködés nélkülözhetetlen az indikátorok teljesítéséhez, melyben a Jász-Nagykun-

Szolnoki Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának és Megyei Paktumiroda koordinációs szerepének meghatározó szerepe van.

8.2. Szolnok Megyei Jogú Város stratégiai dokumentumaihoz való illeszkedés

Szolnok Megyei Jogú Város a foglalkoztatási stratégiáját a Jász-Nagykun-Szolnok megyei stratégiai célokkal összhangban az alábbiak figyelembevételével alkotja meg.

Az elfogadott Integrált Területfejlesztési Programban kiemelt szerepet kapnak a helyi gazdaság fejlesztését segítő beavatkozások.

Az önkormányzat tulajdonában lévő Szolnoki Ipari Park szolgáltatásainak mennyisége és minősége fejlesztésre szorul, ezen kívül betelepítettsége csaknem 100%. A város gazdasági potenciáljának kihasználása céljából elengedhetlenné vált új iparterületek bevonása, melyet az önkormányzat a Modern Városok Program keretében tervez megvalósítani. A Déli Iparterületen lévő Szolnoki Ipari Park szolgáltatásainak fejlesztése a TOP keretében tervezett. A munkahelyek jobb és gyorsabb megközelíthetősége érdekében szükség van a munkaerő-piaci mobilitás feltételrendszerének biztosítására. Szolnok munkaerő-piaci vonzásközpont. A város északi területén lévő gazdasági területek, illetve az észak-kelet felől (Besenyszögi út) a Déli Iparterületre irányuló forgalom feltételrendszerének, egy új belső elkerülő út építésével történő tervezett javítása a kistérség vonzáskörzetéből (Besenyszög, Nagykörű, Kőtelek) érkező munkavállalók szempontjából is jelentős.

Fontos cél a családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése. Az ITP keretében az óvodák és bölcsődék infrastrukturális fejlesztése valósul meg, melynek keretében nemcsak korszerűsítés, de a megváltozott jogszabályi környezet (kötelező óvodáztatás) következtében és a munkahelyek közelsége miatt a belvárosban jelentkező kapacitáshiány kielégítése is megtörténik. Alapvető cél a szolgáltatási színvonal emelése, az üzemeltetési költségek csökkentése, és – a bölcsődék fejlesztésén keresztül - a nők munkába állásának segítése.

A szegregáció negatív hatásai által leginkább sújtott terület a Törteli utca környékén található Motor utca és környéke. Az ún. Komplex telep program keretében már fejlesztett területen további beavatkozások szükségesek a lakosság életkörülményeinek javítása és a társadalmi integráció elősegítése céljából.

A foglalkoztatás bővítését segíti a helyi munkaerő-piaci szereplők együttműködése. Foglalkoztatási Paktum keretében a hátrányos helyzetű álláskeresőkre részére olyan programok tervezése valósul meg, amelyekkel az elsődleges munkaerő-piacon helyezkedhetnek el. Ehhez a versenyszférában működő cégek közreműködése is

elengedhetetlen. Az érintett célcsoport foglalkoztathatóságát egyénre szabott szolgáltatások segítik. A helyi gazdasági szereplők munkaerő ellátását igényeikhez igazított képzések szervezése biztosítja. A különösen hátrányos helyzetű álláskereső foglalkoztatásához foglalkoztatási támogatás nyújt kezdeti segítséget.

Szolnok Megyei Jogú város kiemelt figyelmet fordít a foglalkoztatás bővítésére a munkanélküliség megelőzésére, csökkentésére. Ennek érdekében olyan vállalkozói környezetet biztosít, amely ösztönzi a cégek beruházását, befektetését, segíti a működésüket. A településen több ipari park és logisztikai központ működik, amelyből a legnagyobb területtel rendelkező (150 ha) 100%-ban önkormányzati tulajdonú. Jelenleg ebben az ipari parkban 24 cég működik, melyből 10 nagybefektető.

Az önkormányzat 1999-ben létrehozta a Munkalehetőség a Jövőért Nonprofit Kft-t, amely közfoglalkoztatás keretében folyamatosan biztosítja a tartós munkanélküliek foglalkoztatását, segíti az elsődleges munkaerő-piacra történő visszajuttatásukat.

Szintén a tartósan munkanélküliek, kiemelten a roma munkavállalók foglalkoztatást segíti az a Kornéliusz Háza Missziós Egyesülettel kötött megállapodás, amelyben az önkormányzat közfeladatok ellátásával bízta meg az egyesületet. A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása érdekében a Kontakt Munkarehabilitációs Nkft. tevékenységét kedvezményes bérleti díj kiszabásával segíti. Az önkormányzat számos EU projektet valósított meg, amely a munkaerő-piacon halmozottan hátrányos helyzetű álláskereső integrációját segítette, segíti (hajléktalan, cigány telepprogram stb.)

A megyei területfejlesztési koncepció területi stratégiai céljai között szerepel Szolnok nagyváros-térség pozíciójának megerősítése. Szolnok a „Tisza fővárosa” szerep kiteljesedése. Ezek a célok új perspektívát jelentenek a foglalkoztatás terén is.

A megyei jogú városok integrált területfejlesztési programja a TOP 6 prioritás keretében lényegében azonos tematika szerint épül fel. Kapcsolata a megyei integrált területfejlesztési programmal alapvetően a város közigazgatási határán átnyúló fejlesztések esetében van. Szolnok Megyei Jogú Város integrált területfejlesztési programjában foglaltak alapján a megyeszékhely térségében megvalósítani kívánt üzleti infrastruktúra fejlesztési elképzelések támogatásának megalapozásánál szükséges a kapcsolatok vizsgálata. A foglalkoztatási együttműködések terén pedig mind a megyei szintű keret-megállapodás, mind a szolnoki területi munkaerőpiacra vonatkozó megállapodás kezdeményezését közös projektben indokolt elvégezni. Ez jelen projekt esetében is így van, tekintettel arra, hogy folyamatos az együttműködés mind a megyei önkormányzattal mind pedig a járási paktum pályázataival.

A Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Foglalkoztatási Paktum által megalkotott stratégia célja olyan programok megvalósítása, melyek támogatják a szolnoki munkanélküliek és inaktív munkaerő-piacon történő elhelyezkedését, ezáltal növelve a foglalkoztatás mértékét, a helyi vállalkozások számát. A tervezett intézkedések lehetőséget nyújtanak a Szolnokon dolgozni, letelepedni kívánó emberek számára, hogy életvitelszerűen éljenek és dolgozzanak a

városban, melynek megfelelő munkaerő felszívó ereje van. A foglalkoztatás növeléséhez az álláskereső és a munkáltatók támogatása is felhasználásra kerül. Cél egy hosszú távon eredményesen működő munkaerő-piac kialakítása a városban, amely stabil megélhetést biztosít a lakosai számára.

A szolnoki projekt célja a helyi álláskereső számának csökkentése, valamint olyan támogatásokhoz juttatásuk, melyekkel hosszútávon képessé válnak a munkaerő-piac aktív szereplőivé válni, a foglalkoztatás minőségének javítása helyi szinten, továbbá a szolnoki foglalkoztatási helyzet felmérésével a hiányszakmák humánerőforrásának biztosítása. Ezek az intézkedések a városban megfigyelhető anyagi, társadalmi, szociális, és földrajzi elhelyezkedésből következő egyenlőtlenségek csökkentését szolgálják.

A város foglalkoztatási stratégiai célkitűzései a foglalkoztatás növelését segítik.

A munkavállalói oldalt érintő tervezett intézkedések célja az alábbiak:

- Az álláskereső foglalkoztathatóságának növelése, célzott támogatással, egyénre szabott szolgáltatásokkal.
- Alacsony iskolai végzettségűek felzárkóztatása,
- Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási rehabilitációjának elősegítése
- A foglalkoztatók igényei alapján munkaerő-piaci képzések támogatása
- Munkába állást segítő intézkedések megvalósítása (gyermek elhelyezés, közlekedés javítása, szegregáció, szociális hátrányok csökkentése)
- Önfoglalkoztatóvá, vállalkozóvá válás segítése
- Munkakörülmények javítása, a munka jövedelmek növekedése
- A lakosság elvándorlásának csökkentése
- Társadalmi integráció és különleges társadalmi csoportok védelme

A munkaadói oldalt érintő tervezett intézkedések célja:

- A helyi foglalkoztatók munkaerő-igényének felmérése, kielégítése
- Kezdő vállalkozások megerősödésének segítése
- Munkahely teremtés támogatása
- Vállalkozói infrastruktúra fejlesztése

Jász- Nagykun- Szolnok megye és Szolnok Megyei Jogú Város stratégiai és horizontális céljai azonosak.

- S1 Foglalkoztathatóság növelése
- S2 Foglalkoztatás bővítés – vállalkozásfejlesztés
- S3 Foglalkoztatási Partnerség építése és fejlesztése

- H1 Területi különbségek csökkentése
- H2 Esélyegyenlőség
- H3 Fenntarthatóság

Az eltérések a területi sajátosságok miatt a prioritások és a stratégiai célok megvalósítását szolgáló programok vonatkozásában vannak.

A stratégiai célok összehangolása, a projektek területi lehatárolása, valamint a folyamatos együttműködés is segíti az eredmények elérését. A projektek között már az előkészítés során folyamatos kapcsolattartás alakult ki. A paktumszervezetek azonos tagjai is segítik a közös gondolkodást.

A megye és megyei jogú város projektjeinek összekapcsolódási pontjai az alábbiak:

- Közös módszertan alkalmazása
- Stratégiai célok, jövőkép összehangolása
- Területi lehatárolások
- Azonos értékrend